Serie nouã
MAI 2017
5
(CLXXXX)
48 pagini
ISSN
1220-742X

ACTUALITATEA MUZICALĂ

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ŞI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

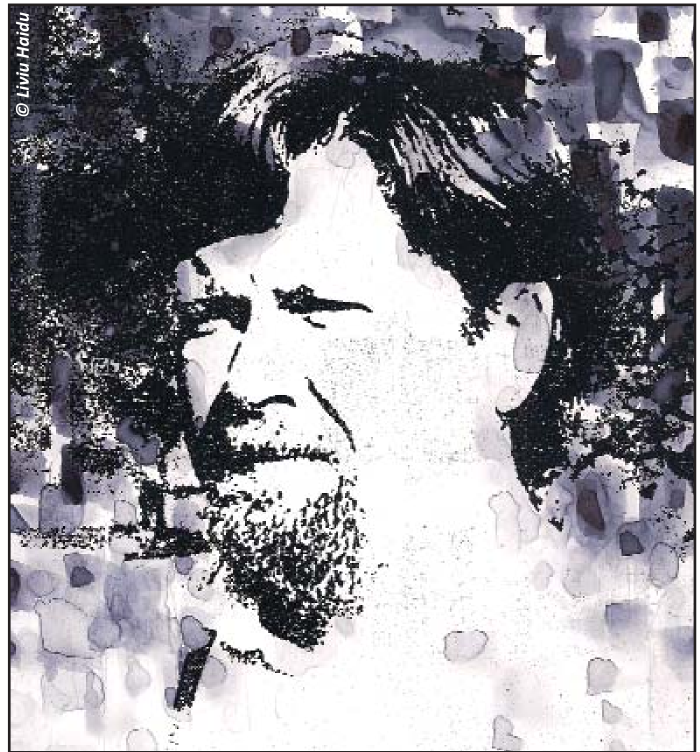
Din sumar:

✓Festivalul CLUJ MODERN
✓Irina Odăgescu-Țuțuianu - la ceas aniversar
✓Remember 90 - Ştefan Niculescu, Pascal Bentoiu
✓Hope Concert 2017
✓Lansare CD Jolt Kerestely - Paul Surugiu
✓Eurovision 2017

În imagine:
Irina Odăgescu-Țuțuianu

Rea-voință sau ne-putință?

Într-un opus musical sunetele sunt aidoma locuitorilor unei cetăți: fiecare cu poziția şi rangul lui, cu drepturile şi îndatoririle sale. Unde mai pui că sunetele, ca şi oamenii, intră în relații de colaborare, de diviziune a muncii ori de subordonare, stratificându-se în şefi şi subalterni conform temeiului unor legi general impuse şi asumate. Unele cetăți muzicale sunt structurate democratic, altele dictatorial; o parte din ele par a fi monarhii, o altă parte republici ş.a. Toate însă comportă eşafodaje organizatorice indestructibile în condiții de tihnă şi normalitate. Orice sunet, la fel ca şi cetățenii unei entități statale, are propriul lui drept la viață, la o existență normală. Să mori nu înseamnă nimic, nu are nici o valoare. Să trăieşti, asta e totul. Căci este un act concret al voinței tale sau, în cazul artei sunetelor, al compozitorului şi, ulterior, al interpretului. Numai că, uneori, voința restitutorului se dezvoltă pe un culoar diferit față de cel a voinței compozitorului, recte a muzicii însăşi. Se declanşează astfel o perpetuă revoluție care suspendă statul de drept al sunetelor, bulversând organicitatea legăturilor dintre ele ori surpând armonia dintre indivizii ce populează un opus muzical. Asistăm, nu de puține ori, la interpretări anarhice, în care obiectele sonore sunt izolate, chiar asmuțite unele împotriva altora, fără remuşcări ori mefiențe, fie dintr-o furie oarbă, fie printr-o tâmpă nepăsare. În special muzica contemporană este văduvită, prin actul restitutiv, de seva sa vitală, atunci când sunetele sunt secularizate şi ipotecate spiritului ignorant sau anatemic, când sunt distruse cu nonşalanță familiile de sunete, puse astfel în fața unor recesiuni şi privațiuni cauzatoare de alienări insurmontabile. Nu mai există nici obligația unor sunete-părinți de a creşte sunete-copii, nici tendința de aspirație a unora către altele. Rămâne doar agitația gratuită ori haosul nebun. Iar din haos, se ştie, haos se naşte. Poate că aceasta este explicația că multe muzici noi par haotice, dezarticulate, imponderabile. Unele aşa trebuie că vor fi fost scrise. Altele însă aşa au fost rostite: cu rea-voință sau, dimpotrivă, cu ne-putință. O întrebare se impune: care sunt şansele unui interpret de a restitui în egală măsură şi cu bune rezultate atât partiturile arondate literaturii muzicale consacrate, cât şi pe cele din clasa trufandalelor autentice? Se aud tot mai multe voci care cântă melodia unei stratificări ori a unei specializări în breasla interpreților: pe de o parte slujitorii muzicii clasice; de cealaltă parte interpreții muzicii noi. Două tabere, dacă nu adverse, cel puțin antrenate într-un proces de conservare şi de izolare. Dialogul interpreților riscă să fie suspendat (: fiecare îşi vede de treaba lui, fără nostalgii recuperatoare sau integratoare) ori tensionat (: interpreții de muzică tradițională spunând despre ceilalți că sunt incapabili de fidelitate față de partiturile clasice, iar interpreții de muzică nouă amendându-i pe restitutorii muzicii contemporane pentru culpa de comoditate, lipsă de inițiativă sau incapacitate de adaptare). Şi unii şi alții au, într-un fel, dreptate. Într-o vreme şi o lume a hiper-specializării, poate că şi interpreții trebuie să se supună acestui curent care în interpretarea muzicală, trebuie spus, trage, răceşte şi, în cele din urmă, îmbolnăveşte. Trage înspre stereotipie şi manierism; răceşte vlaga prospectivă a interpretului, care este la rândul lui un creator; îmbolnăveşte spiritul de un fel de catholită noiciană, cu o cazuistică ce tinde spre notorietate: singularitatea oarbă, excesul anti-iconoclast, exilarea perspectivei, a viziunilor sincretice.

Liviu DĂNCEANU

DIN SUMAR

Festivalul CLUJ MODERN........................2-4
Aniversare - Irina Odăgescu........................5
Pe scena Ateneului..............................6-13
"Bal Mascat" la ONB..............................14
"Victoria şi-al ei husar"......................14-15
Festivalul CHEI....................................17
Filarmonica "Oltenia" 70........................21
Corespondenţe internaţionale............26-27
Despărţiri..28-30
Hope Concert 2017...............................32
Lansare CD J. Kerestely-P. Surugiu.....34-36
Balul Operei din Cluj..........................38-39
Eurovision 2017..................................40-41
3 x Lansări CD la Mag. Muzica............42-43

Festivalul de muzică contemporană CLUJ MODERN Ediţia a XII-a

A 12-a ediție a festivalului Cluj Modern îmbrățișează vaste zone stilistice şi varii generații, de la compozitorii din diaspora (printre care şi doi clujeni), cu tânărul si ambițiosul Ansamblu Ad HOC dirijat de Matei Pop, apoi clujenii „à la carte" (printre care şi un actual budapestan), un violoncel solo alături de prestigiosul Cvartet Transilvan în programul „Strings only", un ansamblu vienez „verde", deja consacratul Cvartet Arcadia, un program „etno" al corului de cameră Cappella Transylvanica dirijat de Cornel Groza şi câteva prime audiții absolute şi în programul Filarmonicii Transilvania dirijat de Tiberiu Soare. Ca de regulă în ultimele ediții, se intercalează un Simpozion internațional de muzicologie ce aduce comunicări interesante şi nume prestigioase. Astfel, emblema unui Cluj cultural contemporan se îmbogățeşte cu un nou eveniment notabil.

Cornel ŢĂRANU

Deşi ediția a XI-a a Festivalului Cluj Modern a avut loc în îndepărtatul an 2015, pentru noi, cei care punem lucrurile la cale, parcă a fost ieri! Ediția a XII-a se bucură de generosul sprijin al Administra-ției Fondului Cultural Național (AFCN), ca şi de acela al Institutului Cultural Român (ICR), şi acest lucru (ce se întâmplă acum pentru prima oară în istoria manifestării) este un semn al recunoaşterii valorii construite în timp, al faptului că festivalul clujean înfăptuieşte, din doi în doi ani,un act cultural semnificativ, recunoscut ca atare.

Din răbojul cronologic al pieselor ce se vor putea asculta în concerte şi recitaluri desluşim coloana vertebrală a unei evoluții istorice, de la întemeietori ai noilor limbaje sonore precum Schönberg, Hindemith sau Bartók, trecând prin opusuri-reper ale muzicii româneşti semnate de Paul Constantinescu sau Sigismund Toduță, prin marcante momente inovative precum *Threnos* de Penderecki, până la creații de cea mai recentă dată, prezentate acum în primă audiție absolută. Astfel, festivalul nu se mărgineşte la a „lua pulsul" creației recente, ci năzuieşte să facă palpabilă o cultură şi o istorie a contemporaneității în compoziția muzicală, spre a contura acel traseu ce ne-ar putea da răspuns întrebării: *Quo vadis, musica*?

Adrian POP

Din doi în doi ani, sonoritățile muzicii contemporane se reîntorc în *templul Ardealului* (*Dor de Cluj*, Adrian Păunescu); din doi în doi ani, Clujul redevine *modern* şi se transformă într-un epicentru al muzicii actuale, locul în care se dă ora exactă în materie de creație şi interpretare, de tendințe şi direcții contemporane de la scriere până la redare muzicală. Şi anul acesta, în perioada 22 – 28 aprilie, am avut ocazia să „luăm pulsul" muzicii, prin numeroase recitaluri, masterclass-uri şi dezbateri, reunite sub auspiciile Festivalului *Cluj Modern*, evenimentul reprezentând, astfel, punctul de joncțiune artistică a compozitorilor, interpreților, dirijorilor şi muzicologilor de pe mai multe continente.

Devenit şi recunoscut drept o manifestare emblematică, Festivalului de Muzică Contemporană „Cluj Modern" este o idee materializată deja în douăsprezece ediții, prin grija şi dedicarea câtorva nume importante: acad. prof. univ. dr. Cornel Țăranu (director de onoare), prof. univ. dr. Adrian Pop (director artistic), prof. univ. dr. Vasile Jucan (director executiv), conf. univ. dr. Bianca Țiplea Temeş (organizator al simpozionului din cadrul Festivalului), ale căror eforturi s-au conjugat spre realizarea unui eveniment de calibru, care a echivalat cu o fereastră deschisă spre valorile muzicale contemporane, spre lumea fascinantă a muzicilor din diferite colțuri ale mapamondului.

Deşi parțiale, impresiile mele s-au coagulat într-o viziune de parcurs a evenimentului. Ascultând zeci de lucrări semnate de compozitori din numeroase țări şi continente, provenind din culturi diferite şi asimilând experiențe estetice variate, am înțeles încă o dată că muzica actuală este asemeni chipului regelui Ianus: unele opusuri contemporane tind să recompună structuri conceptuale preexistente, prin rapelul la forme şi formule consacrate, revitalizate prin transformări de substanță, altele apelează la tehnicile noi, avangardiste, de computer, pentru a sonda noi zone de expresie timbrală. Numitorul comun al celor două tendințe se constituie în certitudinea că ideile estetice reflectă căutările compozitorilor în fața provocărilor artei în societatea contemporană. Muzica este oglindă, adevăr şi martor al timpului nostru, cu bucuriile, dar şi cu angoasele sale, cu eufonii, dar şi cu disonanțe, cu sensibilitate, dar şi cu sterilul calcul matematic.

Repertoriul abordat în cadrul Festivalului a traversat aproape tot secolul XX; de la întemeietori ai noilor limbaje sonore, precum Schönberg, Hindemith sau Bartók, trecând prin opusuri reprezentative ale muzicii româneşti semnate de Paul Constantinescu, Tudor Jarda, Pascal Bentoiu, Sigismund Toduță, prin momente inovative precum *Threnos* de Krzysztof Penderecki, până la creații de cea mai recentă dată, prezentate în primă audiție absolută. Astfel, de la *Cvartetul nr. 2 în fa diez minor, cu soprană solo* de Schönberg, care datează din anul 1908, până la lucrări finalizate anul acesta de creatori precum Dan Variu, Ciprian Pop, Cristian Bence-Muk, Ionică Pop, am asistat la desfăşurarea unui evantai de stiluri, tehnici, limbaj şi ne-am bucurat de complexitatea Festivalului din perspectiva genurilor muzicale, a conceptelor estetice, a sintezelor stilistice. Unele dintre aceste propuneri au însemnat şi succese de public, la altele audiența a fost mai redusă, lucru firesc, de altfel, pentru că un Festival înseamnă o ofertă diversificată, din care fiecare îşi alege ce i se potriveşte. Cert este că evenimentul s-a constituit într-o nouă dovadă că muzica contemporană este într-un moment fast, din punct de vedere al componisticii şi al interpretării, şi că există o emulație creatoare extraordinară în ceea ce priveşte creația de gen.

În debutul Festivalului, am aplaudat tânărul şi ambiţiosul Ansamblu Ad HOC, dirijat de Matei Pop, invitat - percuţionistul Mircea Ardeleanu, care ne-au prezentat creaţiile Diasporei muzicale, ale compozitorilor din depărtări (printre care şi doi clujeni, Dora Cojocaru şi Gabriel Irányi). Astfel, programul a propus un periplu geografic şi spiritual situat între cei doi „versanţi" – *energie şi nostalgie* – care au circumscris creaţiile compozitorilor Dana Probst (Viena), Gabriel Irányi (Berlin), Corneliu Dan Georgescu (Heidelberg), Dora Cojocaru (Montreal), Horia Şurianu (Paris), Liviu Marinescu (California), Ghenadie Ciobanu (Chişinău), Adina Dumitrescu (Tampere/ Finlanda).

Duminică seara am poposit (c)*à la carte* pe teritoriul clujean, ascultând lucrări de Iulia Cibişescu-Duran, Sigismund Toduţă, György Selmeczi, Valentin Timaru, Constantin Rîpă, Adrian Borza, Tudor Feraru, Răzvan Metea, Dan Voiculescu, Ionică Pop. Am parcurs astfel timpuri şi lucrări care reflectau forme şi genuri cu tradiţie, dar şi cele mai moderne sisteme de producere şi procesare a sunetului. În ceea ce priveşte interpreţii: Silvia Sbârciu – pian, Erich Türk – orgă, Daniela Păcurar – soprană, Alexandru Rebreanu – flaut, Bence Haáz – oboi, Răzvan Poptean – clarinet, Gabriel Cupşa – corn, Cătălin Lup – fagot, Leonard Neamţ – trombon, aceştia sunt un mănunchi de artişti valoroşi care au simţit cu toţii pulsul muzicii noi în încercarea de a-i descifra meandrele şi devenirile sonore.

foto: Robert Puşeanu

Luni seara am aplaudat cu admiraţie virtuozitatea violoncelistului Ion Storojenco, un foarte talentat exponent al tinerei generaţii de interpreţi, care studiază la Viena şi concertează pe mari scene din lume. Artistul ne-a prezentat lucrări de Paul Hindemith, Gerald Resch şi Miklós Rózsa. Prin dramaturgia pieselor, prin virtuozitatea redării traiectelor melodice şi ritmice, prin complexitatea jocurilor de timbralitate, Ion Storojenco a dat măsura unui muzician de mare clasă. A urmat prestigiosul Cvartet Transilvan, care a oferit un regal prin interpretarea a două lucrări excepţionale, scrise de doi dintre „seniorii" artei componistice: Hans Peter Türk (*Meditationen über KV 499*) şi Pascal Bentoiu (*Cvartetul consonanţelor*), plecat spre eternitate anul trecut. Desigur, ansamblul a confirmat încă o dată consideratia de care se bucura, a descoperit atu-ul esenţial care l-a consacrat: specificitatea timbrală, rezultat al unei migăloase şi continue fluidizări a virtualităţilor solistice în interesul obţinerii sonorităţii de ansamblu.

Marţi seara a fost una cu valenţe sinestezice, în virtutea genericului unificator al concertului: „Verde", susţinut de Green Thing Ensemble, un ansamblu vienez, de o valoare indiscutabilă prin cei patru instrumentişti care îl compun (Matei Ioachimescu – flaut, Natalija Isakovic - vioară, Ana Topalovic – violoncel, Alfredo Ovalles – pian) şi care, trebuie să subliniem, se dedică muzicilor pe care le abordează cu o înaltă responsabilitate şi nedisimulată pasiune, atribute de altel proprii muzicienilor de marcă. Au interpretat piese de Cristian Lolea, Annie Gosfield, Diana Rotaru, Ciprian Pop, Cristian Bence-Muk, Călin Ioachimescu, Juljia Bal.

Cvartetul Arcadia a completat turul de orizont stilistic contemporan. Astfel, joi, 26 aprilie, Ana Török – vioară, Răsvan Dumitru – vioară, Traian Boală – violă, Zsolt Török – violoncel, au interpretat şi lucrări devenite repere clasice ale înnoirii de limbaj şi stil ale contemporaneităţii (*Cvartetul nr. 2 în fa **diez** minor, cu soprană solo* de Arnold Schönberg), precum şi două lucrări româneşti semnate de Adrian Pop – *Ţiituri 1 pentru vioară şi violoncel* (2006) şi *Două studii în stil bizantin pentru vioară, violă şi violoncel* (1929) de Paul Constantinescu. Soprana Julia Sitkovetsky din Anglia s-a alăturat Cvartetului şi a prezentat celor prezenţi calităţile sale de artistă complexă, cu o voce timbrată, condusă cu fineţe şi siguranţă în universul sonor descris, alături de o prezenţă scenică distinsă.

Un alt program tematic cu tentă insolită a fost intitulat „Ethnochorologhion", în care un repertoriu coral de factură modernă cu inspiraţie din folclor s-a intersectat cu piese avangardiste pentru percuţie solo, conţinând, la rândul lor, aluzii folclorice. Corul de cameră Cappella Transylvanica (dirijor Cornel Groza) şi invitatul Emil Simion – percuţie ne-au prezentat lucrări de Adrian Iorgulescu, Nicolae Brînduş, Şerban Marcu, Adrian Pop, Alexandr Tanev, Dan Variu, Ulpiu Vlad, Tudor Jarda, Béla Bartók, Steve Reich - mostre sonore concludente ale unor viziuni estetice temeinic ancorate în substanţa muzicală a folclorului autentic, sublimat şi tranfigurat prin dozaje timbrale şi dinamice rafinate, în care compozitorii au sondat, cu mijloacele de expresie ale actualităţii, structurile arhaice ale muzicii româneşti.

Nu a lipsit nici în această ediţie o zi consacrată reflecţiei şi schimbului de idei asupra muzicii, prin simpozionul internaţional al cărui key-note speaker a fost reputatul muzicolog şi interpret dr. William Kinderman de la University of Illinois, S.U.A. Simpozionul, intitulat *Folclorul ca ferment pentru compoziţie – trecut şi prezent*, a prilejuit contemplarea a ceea ce s-a creat în muzică, în trecutul mai mult sau mai puţin îndepărtat sau ce s-a adus nou în prezent prin folclor. Analiza de text muzical, coroborată cu extragerea unor semnificaţii mai largi la nivelul diferiţilor parametri de construcţie muzicală, cu referiri la creaţia lui Enescu, Bartók, Beethoven, Ligeti, Kurtag, Julian Arcas, Cristian Misievici a însemnat o nouă ocazie de a înţelege şi admira folclorul şi importanţa sa ca sursă perenă de inspiraţie.

Aş vrea să închei această consemnare cu un *zoom in* pe ultimul concert al Festivalului, un adevărat festin, în care s-au reunit spiritele creatoare şi interpretative ale unor nume importante: Krzysztof Penderecki, Miklós Csemiczy, Cornel Ţăranu, Cristian Misievici. La pupitrul dirijoral s-a aflat Tiberiu Soare, unul dintre cei mai activi promotori ai muzicii contemporane. Forţele muzicale au fost completate de Orchestra Filarmonicii de Stat Transilvania, Corul acesteia (dirijor Cornel Groza) şi violonistul Kristóf Tóth.

Lucrarea *Threnos - Lamentaţie pentru victimele Hiroşimei* a fost compusă de Krzysztof Penderecki în anul 1960 şi face trimitere la perioada celui de-al Doilea Război Mondial, când istoria s-a grăbit ca niciodată să nimicească complet o lume pentru a ridica pe ruinele ei o anti-lume. Naşterea acesteia, vegheată de negre ursitoare - teroarea, crima, violenţa, nebunia, arbitrariul, mizeria materiala şi morală -, au năpăstuit şi Orientul Îndepărtat, în care unul dintre oraşele afectate a fost Hiroşima, asupra căreia a fost lansată bomba atomică. Lucrarea este, aşadar, o muzică a secolului nostru, o oglindă a ororilor, a absurdităţilor, anxietăţilor şi tragediilor care l-au parcurs, toate aceste aspecte regăsindu-se în interpretarea celor 52 de instrumentişti cordari.

FESTIVALUL CLUJ MODERN

ediţia a XII-a 22-28 aprilie 2017

Următoarea lucrare, *Concertul pentru vioară* (p.a.a.) de Miklós Csemiczy, interpretată de foarte tânărul Kristóf Tóth (17 ani!), a revelat un limbaj neotonal şi o structură în stil clasic-romantic: prima parte – formă de sonată, a doua parte - o serie de varaţiuni legate într-o mişcare de largă repiraţie şi a treia mişcare, de dans, foarte rapidă. Tânărul interpret a cântat foarte expresiv, sensibil, implicat şi foarte matur, în pofida vârstei sale fragede.

După pauză, am ascultat *Semper idem* (p.a.a.) de Cornel Ţăranu, lucrare al cărei solist a fost cunoscutul saxofonist Daniel Kientzy. În acest sens, aş vrea să subliniez un aspect important: un interpret străin care face din promovarea muzicii româneşti aproape un crez propriu şi totodată marca afirmării sale artistice merită toată stima şi preţuirea noastră. Daniel Kientzy este unul dintre aceştia. Saxofonist de renume mondial, artistul a stârnit ani la rândul imaginaţia creatoare a maestrului Cornel Ţăranu, acesta dedicându-i câteva concerte valoroase, înregistrate, de altfel, pe CD-uri marca Nova Music Paris. Concertul a prilejuit, aşadar, un nou excurs prin ethosul muzicii compozitorului clujean, deşi titlul, prin dubla sa semnificaţie indică *acelaşi solist şi (deseori), acelaşi tip de muzică a autorului* (Cornel Ţăranu). Structurată monopartit, partitura a revelat o arhitectonică muzicală congruentă, echilibrată, eficientă în articulaţiile sale, înlănţuite în virtutea bitematismului de sonată.

În încheierea concertului, am ascultat lucrarea compozitorului Cristian Misievici, *Descătuşare şi lamentaţie*, partitură în care autorul reia gesturi componistice regăsibile în Simfonia *De natura poesis*, de unde decupează o parte, „o descătuşează, îi meştereşte aripi şi o lasă să zboare singură." (Cristian Misievici). Revizuită în 2012-2013, lucrarea a primit subtitlul *muzică funebră pentru cor şi orchestră* şi a fost dedicată regretatului profesor Vasile Spătărelu. Cea mai importantă schimbare a contat în ataşarea unui motto eminescian, un moment coral a cappella, pe versurile *Se bate miezul nopţii*. *Lamentaţie şi descătuşare* se constituie într-o lucrare poematică, alcătuită din patru segmente, concatenate în virtutea principiului variaţional. Interpretarea ansamblurilor angrenate şi conduse de dirijorul Tiberiu Soare, au relevat tensiunea care se acumula permanent, atingând paroxismul în cel de-al treilea segment, urmând ca cea de-a patra mişcare să esenţializeze un traseu în diminuare până la stingerea aferentă finalului. Structurile sonore, relaţiile dintre ele au conturat un opus vibrând de rafinament melodic şi ritmic. Totodată, ideea de speculare a datului sonor, de valorificare a rezonanţelor sale naturale, precum şi rigoarea construcţiei formei muzicale, reprezintă unele dintre trăsăturile definitorii ale creaţiei lui Cristian Misievici, confirmată şi în această lucrare.

Astfel, s-a încheiat un eveniment de marcă, un Festival care prin muzicile prezentate a ţinut publicul într-o benefică tensiune artistică, încărcată de frumos, de mister, de grotesc. Sunt şi acestea meandre ale sufletului uman, expresii ale unui timp care pare că nu mai are răbdare în goana lui frenetică după absolut.

Cristina PASCU

Clipúri interogative

Ce să fac, să nu-i mai aud celuilalt din-mine întrebările-i otioase? La prima vedere, aş zice că trebuie să vorbesc eu neoprit şi mai tare ca el. Felul acestei vorbiri a mea este *de-grija*. Vorbesc motivat de tot felul de griji care-mi fărămiţează existenţa în chip de nevoi, mai întâi despre griji de rutină, apoi despre negriji mascate în griji, precum protocoalele verbale de socializare, adică despre fleacuri şi nimicuri. Curând, simt că obosesc. Vorbirea mea se dilată în extincţie, diminutiv şi discontinuu. În acest timp, vocea celuilalt revine în prim plan, tot mai persistent-interogativă. Deşi nu mă jigneşte, mă enervează; deşi nu e agresivă, mă dezarmează; deşi, subtil şi generos, îmi propune doar s-o ascult. Din vanitate, vreau totuşi să-i răspund. În cele din urmă, adorm. Nici nu-mi trece prin cap să visez. Dar visul mă şi ia de odihnit, cuprinzându-mă cu alaiuri de chipuri, care mai de care mai adevărate. Vocea celuilalt pare să fi tăcut. Sau doar eu, cel puţin, nu o mai aud. Merită oare să mă mai trezesc? (G.B)

IRINA ODĂGESCU ȚUȚUIANU - la ceas aniversar

Pentru Irina Odăgescu Țuțuianu, luna mai constituie un moment important, compozitoarea adunând în ghirlanda vieții un număr de ani care oglindesc o viață dăruită muzicii, activitatea componistică înscriind-o în galeria compozitorilor reprezentativi ai muzicii contemporane.

S-a născut în București, la data de 23 mai 1937, într-o familie de intelectuali care au avut de suferit din partea regimului comunist. Mama sa, a fost cea care s-a sacrificat pentru a-i asigura unicei sale fiice condițiile unei educații care să-i permită dezvoltarea înclinațiilor muzicale pe care Irina le-a demonstrat încă din copilărie.

Compoziția a fost domeniul de care a fost atrasă în anii adolescenței şi pe care l-a cultivat în permanență, constituind rațiunea sa de "a exista". A avut şansa ca studiile din cadrul Conservatorului din Bucureşti să se desfăşoare sub îndrumarea unor mari maeştri care au stimulat-o, dându-i aripi în domeniul compoziției: Mihail Jora, Alfred Melndelssohn, Paul Constantinescu, Zeno Vancea, Myriam Marbé, Ioan D. Chirescu, Tiberiu Olah, Alexandru Paşcanu, Tudor Ciortea, Vinicius Grefiens.

Irina Odăgescu şi-a creat un stil componistic personal, abordând aproape toate genurile muzicale, în afară de operă. Creația sa se reliefează printr-un limbaj muzical original care îmbină tradiția muzicală românească cu elemente ale muzicii contemporane. Putem cataloga creația Irinei Odăgescu în mai multe etape, opusurile ultimei perioade reprezentând chintesența unei îndelungate experiențe componistice, compozitoarea definindu-şi propriul limbaj ca fiind "convingător", având la bază "acel fond profund uman, expresia trăirilor personale, a experiențelor trecute şi actuale".

Se poate afirma că, în peisajul muzicii contemporane, Irina Odăgescu a adus, prin creația sa, un suflu de prospețime, rezultat din măiestria îmbinării tonalului cu modalismul (ce-şi trage seva din izvorul permanent de inspirație – muzica populară), din simbioza polifoniei cu armonii de mare expresivitate, în muzica corală folosind heterofonia, din varietatea ritmică ce conduce la realizarea unor momente surprinzătoare. Scriitura evoluează de la tradiționalism la modalități moderne de exprimare care tind înspre aleatorism şi neomodalism. Preocupată de coloritul timbral, compozitoarea foloseşte în poemul *Chemări,* un solo de fierăstrău, instrument considerat ca fiind cel mai expresiv în interpretarea melopeei cu caracter dramatic.

Muzica corală ocupă un loc special în creația compozitoarei care în Teza de doctorat realizează o analiză retrospectivă a creației sale, structurând-o în lucrări cu iz parțial folcloric: *Cântând plaiul Mioriței*, *Ia românească*, *Baladă*, *La ivit de zori*, *Despre pace*, *Diptic de ceremonie*; lucrări cu tentă modală mai elaborate: *Pe nimb de vulturi*, *Numele patriei*, *Tatăl nostru*, *Cântarea pătimirii noastre*, *Incantații*; lucrări de ample dimensiuni, foarte elaborate, cu scriitură modernă: poemele corale *Oglindire*, *Rugul pâinii*, *De doi*, *Rădăcini străbune*, cantata corală *Chemarea pământului*, Simfonia corală *Timpul pământului*, pentru cor, percuție şi recitatori.

Compozitoarea a compus numeroase lucrări camerale: *Sonata pentru vioară şi pian*, *Cvartetul de coarde*, *Melos - Sonata pentru violă*, *Muzică pentru două piane şi percuție*. O altă etapă în evoluția componistică o constituie poemele simfonice: *Cântec înalt* şi *Bătălia cu facle* (inspirată de tabloul cu acelaşi nume de Theodor Aman), *Tinerețe fără bătrânețe şi viață fără de moarte* (inspirat de basmul lui Petre Ispirescu) pentru povestitor şi orchestră – comandă pentru primul festival londonez dedicat compozitorilor români: *A Romanian Musical Adventure* (2005), care a fost interpretat de *London Scubert Players*.

Irina Odăgescu este o prezență constantă în manifestările muzicale de referință, din ultimii ani: *Tatăl nostru*, Simfonia corală *Timpul pământului*, în interpretarea *Corului Academic Radio* – dirijor Dan Mihai Goia şi a Corului Filarmonicii *Gavriil Musicescu*- dirijor Doru Morariu; *Echilibru suprem* (pe versuri de Irina Odăgescu), interpretat de Corala *Ion Christu Danielescu*, dirijor Valentin Gruescu; *Continuum Y* şi *Miracol* – în interpretarea Biancăi Manoleanu şi Remus Manoleanu.

A deținut funcții importante în cadrul unor organisme prin intermediul cărora a stimulat creația corală şi interpretarea corală: Secretar al Secției Corale din cadrul Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor din România şi Vicepreşedinte al Asociației Naționale Corale din România. Implicându-se în organizarea celor patru ediții ale *Festivalului Tinerilor Dirijori* de la Craiova, a contribuit la promovarea şi stimularea unor dirijori în domeniul artei corale.

Ca profesor universitar doctor la Universitatea Națională de Muzică, prin măiestria sa pedagogică şi prin marea disponibilitate în comunicare, Irina Odăgescu a reuşit să atragă un mare număr de tineri în domeniul compoziției corale.

Irina Odăgescu constituie un model de tenacitate în ceea ce priveşte realizarea sensului vieții sale – muzica, ce a constituit în acelaşi timp "cheia care a deschis toate uşile", din fiecare luptă compozitoarea ieşind învingătoare, având la bază ferma convingere: "În compoziție trebuie să rezişti! Să nu te doboare nici insuccesele, dar nici succesele. Rezistă până la sfârşit doar cine iubeşte cu adevărat arta sa".

Irina Odăgescu reprezintă un model de echilibru, pasiune, perseverență şi modestie - pentru toți cei care fac parte din marea familie a muzicii.

La mulți ani, Irina Odăgescu!

Mariana POPESCU

Muzică bună din epoci (atât de) diferite! (6 aprilie 2017)

Este adevărat, dirijorul Camil Marinescu este un apropiat al colectivului orchestral al Filarmonicii bucureştene. Este unul dintre motivele pentru care poate programa opus-uri muzicale complexe; cum sunt marile simfonii postromantice, spre exemplu. Ştie şi poate a susţine dramaturgii ample. Fie că este vorba de marile creaţii semnate de Bruckner sau de Mahler; …fie că împlineşte un mare opus orchestral actual, cum este *cea de*

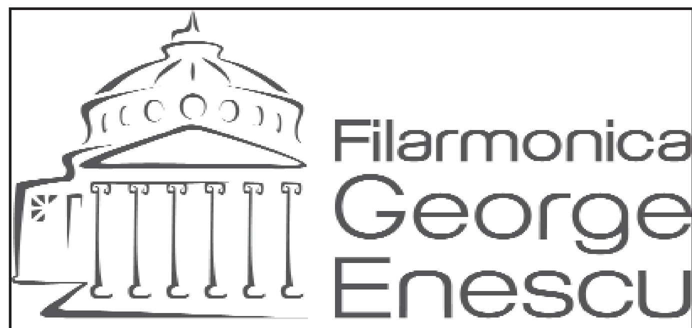

Camil Marinescu

a 5-cea Simfonie, lucrare de mari proporţii, terminată cu totul recent de compozitorul Adrian Iorgulescu. Se poate vorbi în acest caz de o dramaturgie autentică ce are la bază condiţionările unei abordări quasi simfonice care evită, cum era de aşteptat, mijloacele simfonismului tradiţional. Poţi găsi, însă, în această amplă construcţie reverberaţii ale cugetului ce ating zone afunde ale unei atitudini lucide, întrebătoare, mai rar întâlnită în componistica europeană a ultimilor ani. Desfăşurată pe parcursul a trei mari părţi ce se succed fără întrerupere lucrarea solicită şi, în egală măsură, suprasolicită atât atenţia, concentrarea membrilor marelui aparat orchestral, cât şi a publicului.

În plan componistic se poate glosa mult pe direcţia implicării artistului în ce priveşte observarea destinelor actuale; ale noastre, ale individului ce cugetă cu vădită îngrijorare. Principiul contrastelor se extinde aici de la nivelul micro la cel macro al construcţiei. Spre finalul lucrării, momentul „imploziei asumate", Iorgulescu explicitează aceste investigaţii de o manieră ce slăbeşte atenţia ascultătorului pe care ar dori, însă, a-l implica în acest impresionant excurs.

„Închisă şi compactă, suficientă sieşi, - declară autorul - derularea fonică se revendică şi se nutreşte suveran din matricea propriului AND". "Derulare fonică?" Nu am avut impresia că autorul a construit doar un obiect sonor amplu, "suficient sieşi". Am perceput şi am considerat că derularea este una muzicală! Este meritul dirijorului şi al membrilor ansamblului de a fi construit de o manieră cu totul coerentă acest amplu opus orchestral.

Pe de altă parte trebuie observat, nu întregul public tradiţional al Filarmonicii este dispus "a gusta" creaţiile ce aparţin vremurilor actuale. Pentru unii dintre cei vârstnici

mai ales, muzica clasico-romantică se constituie într-un domeniu al refugiului, al amintirilor agreabile. Cei care au rămas în sală şi-au împlinit măcar curiozitatea de a observa că fiecare epocă îşi are creatorii şi muzica ei; că schimbarea vremurilor aduce inclusiv schimbarea viziunilor, a abordărilor în domeniul creaţiei.

Simfonia lui Iorgulescu este muzica timpului nostru. Este cea mai mare lucrare simfonică românească actuală, oferită de Filarmonica bucureşteană, de dirijorul Camil

Adrian Iorgulescu

Marinescu, în anii din urmă. La nivelul şefului de orchestră faptul este cu totul meritoriu. La nivelul instituţiei, nu!

Este firesc ca în cazul Filarmonicii, instituţie susţinută de bugetul central al ţării, de noi toţi, asemenea evenimente ce privesc etalarea valorilor naţionale, să fie create cu sporită frecvenţă.

De această dată spre bucuria marelui public, prima parte a concertului a programat evoluţia mult aşteptată a violonistului Remus Azoiţei; de această dată în excelentă formă! Este personalitatea unui virtuoz autentic.

Mai puţin masivitatea şi în primul rând supleţea timbrului violonistic caracterizează această abordare a celebrului *Concert* datorat lui Piotr Ilici Ceaikovski. Azoiţei dezvoltă o comunicare în egală măsură cursivă şi spectaculoasă, permanent captivantă, îmbogăţită de o viziune expresiv funcţională asupra complexului timbral.

Spre deliciul publicului său, la cererea insistentă a acestuia Azoiţei a oferit în supliment, două capricii de Paganini; am în vedere primul concert, cel de joi seara.

Dumitru AVAKIAN

Schumann la Ateneu

Condusă de dirijorul Yoav Talmi, Filarmonica George Enescu a prezentat pe 13 şi 14 aprilie 2017 un program Schumann subtil alcătuit, dens şi divers. Dintre multiplele fațete ale lui Schumann, cea de miniaturist genial, cea de pianist inventiv şi cea de arhitect neconvențional au apărut ca într-un mozaic. Temperamentele diferite, dar bine armonizate ale interpreților au oferit şi ele un spectacol foarte interesant. S-a cântat în ordinea obişnuită a unui concert simfonic, cu piesa ochestrală mai scurtă la inceput, concertul la mijloc şi, după pauză, simfonia; înşiruirea pieselor a coincis cu

Yoav Talmi

cronologia compunerii lor, iar ideea dominantă a serii - analogia pianului cu orchestra în creația lui Schumann - a reieşit în mod firesc.

Varianta orchestrală concepută de Yoav Talmi pentru celebrele *Kinderszenen* pentru pian a sunat proaspăt; am perceput-o pe alocuri străină stilului lui Schumann, amintind mai degrabă de orchestrația lui Ravel a *Tablourilor dintr-o expoziție* de Musorgski; astfel, impresia agreabilă de diversitate stilistică în jurul aceluiaşi compozitor a sporit. Prezența masivă a alămurilor a surprins la început urechile obişnuite cu sonoritățile mai cristaline ale pianului. Dificultatea ştimelor acestora a produs câteva imprecizii în *Kuriose Geschichte* şi sunete stridente pe alocuri în *Wichtige Begebenheit*; în *Ritter vom Steckenpferd,* deşi accentele s-au îngreunat față de varianta originală, alămurile au sunat mai bine, iar în *Fürchtenmachen* ele s-au auzit omogen şi pe deplin convingător. Oboiul a cântat splendid în *Träumerei*, cel mai reuşit moment din *Kinderszenen* în acea seară. Ideea de a relua *Wichtige Begebenheit* ca piesă finală a întregului ciclu pentru a-l termina "în glorie" a părut contrară intențiilor lui Schumann, care încheie cu *comentariul poetului - Der Dichter spricht* - pe un ton cald, liniştit, din offside. Nevoia de simetrie nefiindu-i câtuşi de puțin caracteristică lui Schumann, reluarea piesei nr. 6 pare mai degrabă a compensa teama de finaluri intime şi satisface pulsiunea de a le adăuga puțină pompă. Predilecția lui Yoav Talmi pentru acțiune şi măreție în detrimentul contemplației şi poeticului s-a confirmat în interpretarea Simfoniei nr. 2 în Do major, unde temperamentul său de Florestan s-a manifestat plenar. Este clar că lui Yoav Talmi îi convin muzica energică şi tempourile rapide. Gesturile sale precise, abrupte, angulare transmit o permanentă tensiune interioară, probabil responsabilă şi de asperitatea sonorității orchestrei din seara de 13 aprilie. Dacă în Scherzo - partea a doua a simfoniei - dinamismul lui Talmi a fost dublat de o suplețe a tempo-urilor, în partea a patra sunetul de obicei rotund şi omogen al Filarmonicii George Enescu a fost uneori forțat. Mai mult, nivelul constant de energie a defavorizat marile contraste emoționale tipice lui Schumann, iar demarcările secțiunilor formei muzicale s-au şters într-un discurs predominant febril, uniform, care a dus la scăderea atenției publicului.

Concertul pentru pian de Schumann a fost interpretat cu virtuozitate şi rafinament de Alon Goldstein, muzician cu pianistică viguroasă şi totodată elegantă. În modul său de a face muzică se recunoaşte excelenta şcoală a lui Leon Fleisher. Aidoma acestuia, are o mână stângă puternică, permanent conştientă - s-au auzit chiar un fel de clopote în bas înaintea cadenței din partea I, care a sunat cu totul altfel decât de obicei, cu reliefări neobişnuite ale unor funcții armonice. I-am admirat trilurile, notele duble, coda fantască din partea I, dialogul firesc cu orchestra, naturalețea temei principale din partea II, trecerea feerică dintre părțile II şi III, capacitatea de a acompania orchestra când partitura o cere.

M-au intrigat anumite opțiuni excentrice, ca de pilda aceea de a nu timbra anumite *top-voices* exact acolo unde toată lumea o face, sau aceea de a favoriza sunetul mat în registrul mediu. Versiunea sa masculină a *Concertului* de Schumann în care delicatețea detaliilor s-a combinat armonios cu atitudini leonine a pus în lumină o personalitate interesantă şi neostentativă. Tensiunea dintre efortul şi neputința de a fi *comme il faut,* precum şi sentimentul acțiunii unor impulsuri contradictorii se adaugă originalității alegerilor sale muzicale făcându-l şi mai special. Contrar lui Yoav Talmi, energiile lui Alon Goldstein par ținute în frâu printr-un efort de îmblânzire care îi produce surprize pianistului însuşi.

În bis Goldstein a cântat o sonată de Scarlatti pe care a dedicat-o memoriei lui Nicolae Licareț. Agogica elastică, caracterul quasi-improvizat, rafinamentele de tuşeu, detaliile superb cizelate, nostalgia unui baroc apus i-au dat acestui bis aerul unei adevărate evocări.

Întregul concert s-a bucurat de un succes mare, binemeritat. Personalitatea complexă, poetică a lui Schumann a apărut în culori diverse, refractate ca printr-un vitraliu de individualitățile atât de diferite ale protagoniştilor.

Lena VIERU CONTA

Simfonicul Filarmonicii bucureştene din 20/ 21 aprilie

Filarmonica bucureşteană a programat în 20 şi 21 aprilie 2017 două concerte deosebit de atractive atât prin valoarea repertoriului, cât şi a prestației artistice. Programul a cuprins creații reprezentative din perioada romantismului muzical, a epocii moderne şi contemporane. În compania

orchestrei au evoluat dirijorul Valentin Doni şi pianista Luiza Borac, artişti apreciaţi pe scenele internaţionale. În deschiderea programului a fost prezentată ***Simfonia I, în Re major, op. 25 ”Clasica”*** de Serghei Prokofiev, lucrare remarcabilă prin optimismul, prospeţimea şi verva pe care le dagajă. Am ascultat o versiune plină de avânt şi energie, realizată în tempo alert, diferită cumva de ceea ce ne aşteptam. Având ca model simfoniile haydniene (cu arhitectură cvadripartită), cu caracter luminos şi exuberant,

Valentin Doni

Prokofiev îşi manifestă spiritul înnoitor în utilizarea procedeelor componistice şi în rafinamentul orchestral. Autorul realizează o lucrare plină de eleganţă, de graţie şi subtilitate, ce evidenţiază trăsăturile caracteristice ale stilului său: melodicitate cuceritoare, imprevizibil în înlănţuirile armonice, imagini pline de culoare, de umor şi fantezie, rafinament în utilizarea dinamicii şi agogicii.

Programul a continuat cu ***Simfonia ”Archimedes”*** de Livia Teodorescu-Ciocănea (versiunea revizuită în anul 2017, prezentată în primă audiţie în concertele de la Filarmonică), lucrare monumentală pentru orchestră mare şi orgă, impresionantă prin profunzimea conţinutului şi originalitatea arhitecturii. Cele patru părţi ale simfoniei sunt legate printr-un sunet plasat în registrul acut, ce sugerează în construcţia edificiului, conturul cercului (făcându-se referire la cvadratura cercului studiată de Arhimede). Prima parte, intitulată sugestiv *Asaltul Siracuzei*, evocă încleştarea luptelor pentru cucerirea celebrului oraş din antichitate; orchestra a redat cu măiestrie imaginile muzicale tensionate, ce ating uneori paroxixmul, precum şi metamorfoza originală a discursului muzical dens, către sunetul contur din registrul supra-acut (si), care face trecerea la următoarea parte a simfoniei. Compozitoarea sugerează în partea a doua atmosfera atemporală, în care savantul îşi efectuează cercetările. Potrivit legendei, înainte de a fi omorât de un soldat roman, Arhimede lucra la o diagramă matematică şi a rostit cuvintele: *“Noli tangere circulos meos!“* (*Nu atingeţi cercurile mele*) - titlul dat părţii a doua a simfoniei. Conştient de perisabilitatea vieţii, savantul ştie că descoperirile sale vor dăinui peste timp. Publicul a fost fascinat de atmosfera meditativă şi de profunzimea mesajului muzicii. În *Oglinzile lui Arhimede* (partea a treia), este evocată original incendierea corăbiilor romane prin intermediul razelor de soare captate de oglinzile create de celebrul savant. Aşa cum menţionează în programul de sală, compozitoarea apelează la o fugă heterofonică, în care se acumulează gradual straturi orchestrale, determinând apariţia unui strălucitor ”dans al flăcărilor”, urmat de reluarea discursului muzical (”în oglindă”). Finalul simfoniei, intitulat *Mormântul lui Arhimede; Sfera şi cilindrul*, impresionează prin profunzimea semantică şi nobleţea discursului muzical; pentru public a fost un nou prilej de a admira fantezia şi măiestria componistică a autoarei, transpuse într-o inedită sonoritate a aparatului orchestral, în care orga joacă un rol important. Prestaţia artistică a dirijorului şi orchestrei s-a ridicat la nivelul cerinţelor aceastei impunătoare creaţii atât de dense, de bogate în conţinut şi frumuseţe.

În partea a doua a programului a fost prezentat ***Concertul nr. 2 pentru pian şi orchestră în Si bemol major, op. 83*** de Johannes Brahms, în care a evoluat ca solistă Luiza Borac. Artiştii de pe scenă au reuşit să realizeze o corespondenţă fericită între conţinutul muzicii şi modalitatea specifică de exprimare în cadrul acestei lucrări complexe. Binecunoscută pentru performanţele de pe scenele de concert româneşti şi internaţionale, Luiza Borac şi-a valorificat în mod exemplar calităţile artistice: pianistica de anvergură, dublată de sensibilitate şi profunzime în gândire. În elaborarea celui de-al doilea concert pentru pian şi orchestră, compozitorul s-a apropiat mai mult de genul simfoniei. Chiar dacă nu se aseamănă cu celelalte concerte romantice, lucrarea monumentală a lui Brahms oferă

Livia Teodorescu-Ciocănea

solistului posibilităţi multiple de a-şi evidenţia talentul, arta pianistică şi gândirea muzicală. A demonstrat-o în mod strălucit Luiza Borac pe parcursul întregii desfăşurări a concertului, prin bravura pianistică, prin muzicalitatea de excepţie, capacitatea de a transmite un evantai de trăiri şi de imagini sonore. Dacă prima mişcare, *Allegro non troppo*, muzicienii au evidenţiat patosul, vigoarea şi strălucirea discursului muzical, în mişcarea a doua, *Allegro appassionato*, ei au realizat cu fantezie şi dăruire contrastul dintre imaginile cu aspect de baladă şi cele pregnante, cu caracter dansant. Am admirat elanul sentimentelor şi poezia discursului muzical din mişcarea a treia, *Andante,* în care pianista a creat imagini de o rară frumuseţe. În finalul concertului, *Allegretto grazioso,* elaborat în formă de rondo, minunata interpretă (împreună cu dirijorul şi orchestra) a evidenţiat alte faţete ale geniului brahmsian. Sub conducerea atentă şi eficientă a dirijorului Valentin Doni, protagoniştii au realizat o prestaţie remarcabilă prin vervă şi culoare, care a evocat melodicitatea, pregnanţă ritmică, graţia, exuberanţa şi dinamismul muzicii. Luiza Borac a realizat imagini muzicale inedite, pline de patos şi fantezie în mişcările rapide, dar şi momente emoţionante, marcate de nobleţe, de lirism şi reflexivitate. Apreciata interpretă a

oferit la bis o pagină brahmsiană de mare frumusețe: ***Intermezzo op. 118 nr. 2 în La major.*** A fost un nou prilej de a admira sensibilitatea şi pianistica plină de rafinament a Luizei Borac, artistă generoasă ce promovează cu pasiune şi consecvență muzica unor celebri compozitori români – Enescu, Lipatti, Silvestri - pe scenele de concert de pretutindeni.

Carmen MANEA

Corul Filarmonicii George Enescu - Concert de Paşti

Devenit deja o tradiție în peisajul muzical bucureştean, Concertul de Paşti (11.04.2017) al Corului Filarmonicii George Enescu ne-a introdus şi în acest an în atmosfera deosebită a celei mai importante sărbători creştine, cu doar câteva zile înaintea praznicului Învierii Domnului.

Condus ca de fiecare dată în ultimii ani de dirijorul Iosif Ion Prunner, Corul Filarmonicii George Enescu a propus un program eterogen în care şi-au găsit locul opusuri ce ilustrează aproape toate marile confesiuni creştine ce sărbătoresc în acest an la aceeaşi dată Sfintele Paşti: ortodoxia, cultul protestant şi ritul romano-catolic, într-un demers muzical de înaltă ținută artistică.

Un tronson important al serii a fost dedicat creațiilor româneşti ce aparțin literaturii muzicale de factură religioasă ortodoxă, printre opusurile interpretate numărându-se axionul *Cuvine-se cu adevărat* de Dragoş Alexandrescu, *Imnul Heruvic* şi *Apărătoarei Doamne* de Eduard Wachmann, *Psalmul 123* de Marțian Negrea şi *Ca pre Împăratul* de Gheorghe Cucu. În toate acestea, corul excelent condus de Iosif Ion Prunner a dovedit încă o dată

ca se numără printre cele mai bune ansambluri de acest tip din țara noastră, remarcându-se prin calitatea sunetului, intonația precisă, frazările ce au urmărit fidel caracterul religios al lucrărilor şi omogenitatea timbrală a partidelor vocale.

Alături de amintitele compoziții mai rar cântate în concerte pe care astfel publicul a putut să le asculte, programul a mai inclus două partituri aparținând repertoriului contemporan, scrise pe textul Ave Maria. Prima lucrare, compusă de Christian Alexandru Petrescu a ilustrat o sinteză aparte între elementele specifice muzicii bisericeşti de tip ortodox şi anumite particularități ale muzicii contemporane, evidențiate cu inteligență atât de membrii corului cat şi de soprana Arlinda Morava, care s-a evidențiat prin glasul puternic şi versatilitatea tehnicii vocale ce i-a permis să alterneze cele două tipuri de cânt, de tip bizantin ortodox şi contemporan. A doua lucrare prezentată ce utilizează textul Ave Maria îi aparține lui Dan Mizrahy şi a fost interpretată de soprana Geanina Munteanu, membră a Corului Filarmonicii, acompaniată de la orgă de Simona Săndulescu. Partitura, ce vădeşte anumite influențe din zona romanței şi muzicii uşoare vechi de care Dan Mizrahy a fost apropiat, i-a oferit solistei posibilitatea de a face dovada unor calități interpretative deja cunoscute publicului precum căldura glasului său, eleganța frazărilor sau siguranța intonațională.

Partea dedicată lucrărilor de inspirație ortodoxă a mai cuprins piesa *Tatăl Nostru* din *Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur* de Serghei Rahmaninov. Secvență a unei lucrări ample, cu voci consistente, *Tatăl Nostru* a adus în această seară o mostră din profunzimea şi complexitatea muzicii ortodoxe ruse, în acest sens fiind de remarcat iscusința dirijorului Iosif Ion Prunner de a evidenția tocmai acele formule ritmice şi melodice prin care muzica lui Rahmaninov devine una pur rusească şi transmite ceva din spiritualitatea de tip slav specifică acelei părți a continentului european.

Iosif Ion Prunner

Confesiunea protestantă (mai precis, lutherană) a fost prezentă în concert prin cele două fragmente din Missa în si minor de Johann Sebastian Bach, *Et incarnatus* şi *Crucifixus*, în care sonoritatea ansamblului coral s-a îngemănat cu cea a orgii într-un discurs muzical tipic bachian, în care tensiunile ritmico-melodice au fost reliefate inspirat în versiunea din această seară.

Muzica de factură catolică a fost reprezentată de motetele *Christus* şi *Das Heil de Welt* compuse de Anton Bruckner. Acestea sunt două dintre lucrările ce pun în evidență latura religioasă a lui Bruckner şi capacitatea sa de a înveşmânta într-un limbaj post-romantic unul dintre genurile reprezentative ale Renaşterii. În plan interpretativ, Corul Filarmonicii George Enescu, la pupitrul căruia s-a aflat Iosif Ion Prunner, a oferit o variantă de înaltă ținută în care țesătura vocilor şi jocul timbrurilor au evidențiat complexitatea partiturii şi au adus atmosfera din catedralele romano-catolice din vestul Europei în Sala Mare a Ateneului Român.

Având încă în memorie unele dintre sonoritățile lucrărilor prezentate, putem nota despre concertul Corului Filarmonicii George Enescu faptul că a fost un prilej in care muzica s-a dovedit, o dată în plus, a fi un limbaj universal prin intermediul căruia oamenii se pot apropia de Divinitate, mai ales în preajma marii sărbători a Învierii Domnului, indiferent de confesiunea lor religioasă (ortodoxă, catolică sau protestantă).

Mădălin Alexandru STĂNESCU

FESTIVAL PASCAL

La ceas aniversar: primăvara lui 1972, Marcel Spinei cânta la Filarmonica ”George Enescu” - Johann Sebastian Bach, integrala *Sonatelor pentru violoncel şi clavecin*, acompaniat de Mircea Voicu, fratele lui Ion Voicu. Şi vremea a trecut în goană. 2017. La început de aprilie, în spectacolul aniversar de la Ateneul Român au participat: ansamblul vocal-instrumental *CONTEMPORAN* şi invitații - corala *DIVINA ARMONIE*. Cele 10 lucrări prezentate vocal-instrumental cât şi cele 13 compoziții ale coralei au pornit de la sonorități din spațiul Greciei Antice (M.Spinei, *Ritual for Akropolis* Sonata op.27 pentru clarinet), la muzică de influență bizantină (M.Spinei, Simfonia a III-a *Psalmi* op.71, *Finale*), muzică contemporană, şi muzică corală de influență bizantină. OMUL, ca şi cea mai amplă creație a lui Dumnezeu, se regăseşte întotdeauna în muzică. *De vreme ce – cântând – ne unim cu Dumnezeu, toți creştinii sunt datori a păzi bunul acesta mântuitor ...* (Sinodul Ecumenic VII, Niceea, 787). În pelerinajul nostru Pascal am pornit cu *Andante religioso* (1900) de George Enescu, pentru violă, violoncel şi orgă (varianta de la două violoncele). Enescu a fost un genial violonist şi pianist, dar şi un deosebit interpret la violă, violoncel, orgă (flaut, corn). O lucrare de tinerețe, mai puțin cunoscută, cu un ”parfum” din lumea lui Bach. Următoarea compoziție proiectată a fost *Tre canzoni semplici* op.11 (1987) de Marcel Spinei, pentru voce şi pian, pe versuri de Valerio Magrelli – un poet de înaltă clasă, mult apreciat şi tradus în lume, filosof, academician, din sfere apropiate universului filosofic al lui L.Blaga. L-am cunoscut; un om admirabil, de o vastă cultură şi un prieten deosebit. Lucrarea a fost dedicată lui Eugen Ionesco. Muzica este sobră, punctată cu discreție, în implozii, şi explozii sonore, învăluind problematica filosofică eternă: *a fi sau a nu fi, din prisma Creatorului*. O altă piesă a fost *Solitude* (2013) de Ioan Dobrinescu, pentru violoncel şi orgă, o compoziție meditativă, cu o *scriitură liberă tonal–modală*. *”Ritual for Akropolis”* Sonata op.27 (1992), pentru clarinet / avlos / tam-tam, de Marcel Spinei, este dedicată lui Tiberiu Olah. Opusul porneşte de la o melopee cu inflexiuni de muzică antică elină, ajungând în *Cadenza finală* la un dans sălbatic, în ritm aksak. Următoarea creație a fost *Trio nr.1 „Europolis”, op.9* (1986-87), pentru vioară, violoncel şi pian de Marcel Spinei - o compoziție vastă, ce se derulează prin pedale sonore imense, peste care se desfăşoară o pulsație, viață sau neant, unde se aud fragmente de rugăciune, psalmodieri de strană, murmurate vocal de solişti. Nicolae Coman, cândva, îşi exprima în public, la Ateneu, cu multă plăcere, încântarea despre această lucrare ! O altă compoziție a fost Jannis Xenakis *„Embellie”* (1981), pentru violă, în care calculatorul a avut un rol determinativ. Cele două cicluri de cântări religioase populare româneşti de Béla Bartók, *Colinde româneşti,* partea a II-a, (din *20 de Miniaturi pentru pian*, tipărite la Viena, 1905) au fost culese de Bartók şi soția sa, pianista Ditta Pasztory, la finele secolului al XIX-lea, din părțile locului său natal, Sânnicolaul Mare, şi de pe alte meleaguri româneşti. Am ascultat originalul acestor cântări datorită tipăririi şi a originalului cules: muzică şi text. Orchestrația este a noastră. În textul muzical poetic popular - cântări de laudă aduse lui Dumnezeu, se aminteşte de naşterea Mântuitorului Iisus Hristos – colinde de Crăciun, dar, şi de florile de măr, ce amintesc de moartea şi învierea Domnului. O mamă se roagă pentru a creşte pruncul, pruncul Mariei şi ”toți fiii din lume”. Se aminteşte şi de moarte – somnul din patul veşnic, dar şi de Învierea Domnului, primăvara, cu florile de măr, ”pe câmpu înfloritu”, cu ”toții să suimu … în oraşul Vifleimu ... pe Maria s-o cinstimu”... Următoarele două lucrări pentru ansamblu au fost: *„Cantus firmus”*op.39 (1985 / rev. 2014), şi *„Anemous / Adieri”*op.66 (2008 / rev. 2015), de Marcel Spinei, compoziții bazate pe filosofia fenomenologică a sunetelor, cu revelații multiple prin raportare la Monodie, Polifonie / Omofonie, Heterofonie, în câmpul relațional structural, drum deschis de Ştefan Niculescu. Lucrările pendulează între plurivocalitate şi unison, pe o mare pedală de Re (sunet iubit de compozitor). De la o mare generozitate sonoră, heterofonia se adună la final în monodie, ce continuă şi prelungeşte în afara timpului, bătăile inimii … O lucrare simfonică, prezentată în varianta - solişti percuție şi C.D. a fost *Finalul*, din *Simfonia concertantă nr. 3 PSALMI*, op.71, pentru solişti: 4 sax, percuție şi orchestră de suflători de Marcel Spinei, dedicată lui Ştefan Niculescu. Autorul adună sonorități de tradiție bizantină spre lumea heterofoniei, în care Sax-ul psalmodiază muzică de strană, iar în final, redă cântarea psaltică *Lumină lină*, în ehul 1, de acelaşi compozitor. Atmosfera este fremătătoare, severă, cu o tumultoasă percuție solistă, multe clopote naturale, Tam-tam-uri, şapte toace de lemn şi două de metal, întrerupte de glissando-uri pe timpane, cu o bogată percuție membranofonă neacordabilă, într-o explozie sonoră inimaginabilă, ce se sfârşeşte – estetico-muzical – prin reprezentarea senzorială auditivă a *crucificării Mântuitorului*. Regretatul compozitor preot

Constantin Drăguşin, după audierea acestei lucrării la Ateneul Român se confesa publicului citându-l pe Ioan Paul al II-lea: *probabil, aşa a fost răstignirea!* Imprimarea audiată a fost cu Orchestra Reprezentativă a Armatei, dirijor Aurel Gheorghiță. Lucrarea a obținut Premiul I al U.C.M.R. Ultima compoziție *„Omagiu ieromonahului Filothei Jipa”* op. 14, nr. 4, de Marcel Spinei, pentru cor, a constituit şi prima lucrare din repertoriul pascal admirabil al coralei *DIVINA ARMONIE*, care este una dintre cele mai valoroase ansambluri de acest fel din România şi Europa. Programul a fost complex, bine ales, prezentând autori români şi străini, de primă mărime: Ludwig Niedermayer, *Tatăl nostru* - Solo mezzo-soprana Cosmina Stancu; Gavriil Musicescu, *Pre Tine Te lăudăm;* Nicolae Lungu, *De Tine se bucură*, *Doamne auzi glasul meu* - Solo mezzo-soprana Antoaneta Bucur; Nicu Moldoveanu, *Doamne al puterilor;* Ioan D. Chirescu, *Rugăciune;* Sabin Drăgoi, *Acestea zice Domnul* - Solo baritonul Dominic Cristea; Nicolae Lungu, *Cămara Ta*, *Stihira a II-a;* Ioan D. Chirescu, *Iubi-Te-voi Doamne* - Solo baritonul Dominic Cristea; Gheorghe Mandicevschi, *Oratoriu;* Gheorghe Popescu-Brăneşti, *Priveghiați şi vă rugați* - Solo soprana Elena Dincă Velica; Friedrich Silcher, *Priviți Golgota* şi Étienne Méhul, *Rugăciune.* Iată şi interpreții *Festivalului Pascal;* grupul *CONTEMPORAN:* Nicolae Maxim – *flautist de talie internațională*, Le-

ontin Boanță – *clarinetist de avangardă excepțional,* Simona Jidveanu – *soprană de o muzicalitate fermecătoare cu o tehnică vocală impecabilă*, Sanda Spinei - *artistă desăvârșită în arta contemporană a pianului și de claviaturi speciale,* Simona Săndulescu – *organistă de mare profunzime, specializată și în muzica secolului nostru,* Marcel Frandeș - *violinist cu o sonoritate caldă și o tehnică instrumentală perfectă,* Ștefan Gheorghiu – *artist al violei de talie internațională*, Marcel Spinei – *un mega epistimis al violoncelului și compoziției*, Iustin Carp – *tânăr contrabasist devenit celebru în*

muzica contemporană, Marian Micu – *un mare virtuos al percuției* și grupul său *Percussionisti,* format din Bogdan Andrei și tinerii Matei Iordache, Elvin Bokor și Cristian Roșu. Corala *DIVINA ARMONIE* a avut soliștii: soprana Elena Dincă Velica, mezzo-soprana Cosmina Stancu și Antoaneta Bucur, și baritonul Dominic Cristea, voci de operă de înaltă clasă, cu un timbru și expresivitate minunată. Corul posedă un sunet catifelat, de un deosebit rafinament, omgenitate, amplitudine și o mare frumusețe timbrală. Alături de interpreții formațiilor noastre s-a aflat un public select, cu personalități de excepție din spiritualul românesc, precum Preasfințitul Episcop-Vicar Patriarhal Varlaam Ploieșteanul, secretar al Sfântului Sinod al României, delegat special din partea Preafericirii Sale Daniel Patriarhul României – care a fost întâmpinat în Holul Mare al Ateneului Român cu Imnul Arhiepiscopal, cântat de corala *DIVINA ARMONIE*. În mijlocul unui public numeros, Preasfințitul Varlaam s-a adresat artiștilor și publicului credincios cu urări de bună sănătate și curățire spirituală, în așteptarea revelației nevăzute – Epifania Pascală a Sfintelor sărbători de Paști. Din public am remarcat melomani academicieni, precum Victor Spinei – Vicepreședintele Academiei Române, Ionel Cândea, ș.a., preoți, scriitori, doctori, matematicieni, ș.a., iar din partea muzicienilor, urmași din familia lui Jannis Xenakis, ș.a. *Festivalul Concert* a beneficiat de sprijinul *Asociației Culturale Marcel Spinei, Asociației Corale Divina Armonie* – manager diplomat Ionel-Ilie Ciuclea și prof. Paula Ciuclea, *Inspectoratului Muzicilor Muzicale,* al revistei *Diplomat Club. Festivalul «MARCEL SPINEI», Muzică Bizantină și Contemporană 2017 a* fost un autentic regal dedicat Sărbătorilor Pascale. (M. S.)

Cugetări muzicale din perspectiva *omului-orchestră*

Evaluarea muzicală din perspectiva omului-orchestră reprezintă o abordare foarte interesantă al unui aspirant muzicolog de a analiza parcursul muzical al unui concert. Cu toate că sonoritățile pot fi deformate, consider ca analiza *de pe scenă* este mult mai prolifică și minuțioasă. Acest proces, influențat mai mult sau mai puțin atât de emoții, cât și de concentrarea asupra știmelor, poate fi o rampă psihologică de efect spre auto-cunoașterea muzicală.

Demn de cercetat, dar greu de aflat și de descris ce viață sufletească fericitoare va fi fost hărăzită participanților la aceste memorabile *ședințe de muzică* ale Orchestrei Medicilor "Dr. Ermil Nichifor".

În seara concertului aniversar de pe 8 aprilie, spre celebrarea Zilei Mondiale a Sănătății, în sala mare a Ateneului Român s-au instalat momente în care imensa mulțime a auditorilor s-a contopit într-o emoționantă concentrare a trăirii fenomenului artistic, ca în clipele de pianissimo – la a căror subtilitate și rafinament, până la limitele extreme ale perceptibilului, puțini interpreți pot ajunge – ca și în unduirile de creșteri și descreșteri, în care elanul muzical provoca veritabile fluxuri și refluxuri energetice unitare în masa participanților.

Ca în această cvasi-unanimă tendință de pătrundere în misterele muzicii lui Beethoven vor fi fost spirite mai treze, mai rebele care se smulgeau de sub farmecul minunatului joc de sonorități și simboluri de viață sufletească, este posibil. Într-un mod suprarealist ele se frecau la ochi spre a nu cădea pradă seducției mirajului și căutau să surprindă vreo scădere în opera de vrăjitorie a vraciului.

Mulți din cei ce s-au grăbit să asiste la aceste demonstrații de muzică, pe lângă bucuria estetică, au avut de învățat capitolul cel mai însemnat din evoluția artei pianistice ce se identifică cu însuși stilul artei lui Beethoven. Prodigioasa tehnică a solistei Ana Nedelcu (venită din Marea Britanie îndeosebi pentru această reprezentație muzicală), concepțiile sale personale de interpretare - condiționate, firește, de determinantele fizice și psihice ale omului -, au redat auzului mulțimilor de ascultători miriadele de vibrații care încorporează spiritul creator al lui Beethoven, de la primele începuturi ale *Fanteziei pentru pian, cor și orchestră op.8*. În interpretarea acestei lucrări de Beethoven a strălucit puternica și personala artă pianistică a Anei Nedelcu, înaintașă în program fiind *Uvertura "Egmont"*. Nu trebuie uitat corul Vox Medicalis care, după impresia mea, și el apare de această dată într-o superioară ținută artistică.

Repertoriul ales judicios, în cea din urmă parte s-a orientat spre opere ca *Uvertura "Eurianthe", Aria Julietei – "Je veux vivre" (Romeo și Julieta), Aria "Io son l'umile ancella" (Adriana Lecouvreur), Aria lui Mario Cavaradossi – "E lucevan le stelle" (Tosca), No puede ser (La taberna del puerto), Aria "Un dì felice" (Traviata)* și *Suita "Peer Gynt"* scoțând la lumină frumuseți uneori uitate, alteori inedite ale paginilor vechi, purtând semnăturile Carl Maria von Weber, Charles Gounod, Francesco Cilea, Giacomo Puccini, Pablo Sorozábal, Giuseppe Verdi respectiv Edvard Grieg. Protagoniștii Silvia Micu (soprană) și Alin Stoica (tenor) au fost întâmpinați cu un viu interes, pentru cuviința dramatică în care s-au menținut în scenă și mai ales pentru frumusețea muzicală a frazei, nuanțării, cum și

pentru corectitudinea emisiei, cultivată, cizelată şi rafinată.

Oricărui dirijor – nu oricărui „bătător de măsură” – îi pot fi atribuite cuvinte atât de vrednice din punct de vedere al psihologiei conducătorului unui ansamblu instrumental; se simte că el simte, că înţelege, ca este mişcat; că sentimentul şi emoţia ne sunt transmise nouă, celor dirijaţi de el, că flacăra sa interioară ne încălzeşte, electricitatea sa ne electrizează, puterea lui de impulsie ne antrenează; că proiectează în jurul său iradiaţiile vitale ale artei muzicale... Dar parcă niciodată nu am simţit mai potrivite aceste temeiuri psihologice ale artei dirijorale ca în personalitatea lui Iosif Ion Prunner, care, în fruntea Orchestrei Medicilor a entuziasmat până la delir numerosul său auditoriu. Aceste temelii s-au implantat însetate spre a se concretiza, încă de la repetiţia generală. În cadrul acesteia, maestrul a dăltuit de multe ori cartezian, tăios, motiv pentru care *Suita ”Peer Gynt”* de Edvard Grieg a avut o oarecare severitate, detaşată de conductul suplu, sugestivitate îndreptată – de drept – şi către noi, *oamenii orchestrei*. Un accelerando agresiv care a guvernat spre final ne-a surprins atât în timpul repetiţiei, cât şi în reprezentaţia muzicală concertantă. În rest, timpii au avut logică şi echilibru.

„Pentru Orchestra Medicilor, Iosif Ion Prunner înseamnă enorm… scrie Prof. Univ. Dr. Mircea Penescu – Concert Maestru si Preşedintele Fundaţiei ”Medicina şi Muzica” – în postfaţa cărţii ***Iosif Ion Prunner, Trei generaţii la Ateneul Român****. (…) recunoşti în bagheta sa, în privirea sa transpusă, în gestica distinsă şi inspirată, magnetismul ce emană şi face ca orchestra să sune ca o orgă, într-o perfectă armonie si cu un dozaj optimal al nuanţelor. Alături de maestrul Prunner, am realizat că sunetul unei orchestre nu este numai suma instrumentelor care o compun, ci peste acest sunet de ansamblu domneşte măiestria dirijorului, trăirea, emoţia şi participarea afectivă a celor ce compun ansamblul. Contează de asemenea foarte mult comuniunea cu sala, acel fluid imperceptibil care circulă biunivoc potenţând deopotrivă capacitatea de a reda si a recepta muzica. Desigur, medicii neavând timpul necesar de studiu si nici exerciţiul de-o viaţă al profesioniştilor, nu se ridică adesea la cotele perfecţiunii tehnice. Se pare însă că reuşesc să compenseze prin dăruire, elan, entuziasm, înţelegere profundă a sensului muzicii, emoţia şi teama de a nu greşi, toate acestea constituindu-se într-un amestec de sentimente care sunt primite si resimţite în sală ca un plus în interpretare. Maestrul Prunner ştie acest lucru şi se bazează pe el, abordând cu temeritate piese de repertoriu ce aparent depăşesc capacitatea tehnică a orchestrei.”*

Depăşind elementara şi nativa putere de intuiţie a frumosului muzical prezentat percepţiei şi posibilităţilor de asimilare, melomanii caută să-şi verifice raţional legile care guvernează producţia operei de artă muzicală, distingând diferenţieri stilistice în planul creaţiei şi variate forme în cel al interpretării. Această vie tendinţă de adâncire a fenomenului artistic al „medicilor” constituie titlul de mândrie al numeroşilor invitaţi ce asaltează sala de concert.

Performanţa Orchestrei Medicilor a vădit momente sărbătoreşti de înaltă artă, pentru care, în capitala ţării noastre, în cadrul Ateneului Român a fost răsplătită cu entuziaste ovaţii şi cu înscrierea în conştiinţa tuturor ca un eveniment muzical, a cărui cantabilitate este uneori în uşor contrast cu celelalte evenimente pe care le trăim!

Daniela CURCAN

Trio Solaire

Tineri, entuziaşti şi dornici de afirmare, cei 3 instrumentişti, componenţi al formaţiei de cameră **Solaire**, pe lângă pasiunea pentru muzică mai au în comun încă 2 elemente de rezonanţă pentru carierele lor, respectiv: şcoala românească, în cazul a doi dintre ei: Liceul de Muzică Dinu Lipatti – Oboista şi Liceul de Muzică George Enescu, urmat de Universitatea de Muzică bucureşteană – violistul, iar toţi trei Universitatea de Arte din Zürich unde fie urmează încă cursurile integrale, fie doar diverse forme de specializări. Înarmaţi cu evidente aptitudini, cu ceea ce au învăţat până acum şi cu ce ştiu, şi ştiu, deşi încă mai au de ştiut, au venit marţi, 04.04.2017, la Sala Mică a Ateneului Român pentru a împărtăşi publicului de gen, ce au dobândit până acum prin diverse şcoli, ca şi prin experienţele concertistice evocate generos în CV-urile lor. Şi, deşi piesele ce au compus recitalul nu au fost de o mare virtuozitate tehnică şi nici nu au relevat imensul potenţial timbral al oboi-ului, harfei, şi violei – atât de calde şi atât de diferit tandre melodic, totuşi, cei trei interpreţi au reuşit un echilibrat dozaj al sunetelor păstrând atât în împletirea lor, acolo unde era cazul, cât şi în dialogul lor, acurateţea şi specificul timbral al fiecărui instrument în parte. Şi asta, înainte de toate, mi-a părut a fi punctul forte al formaţiei, dacă nu chiar caracteristica ei. Programul, nici greu, nici uşor, a fost duios, descriptiv, romantic şi melancolic, traversat o singură dată de mai moderne efecte tehnice ca în cazul lucrării elveţianului Rudolf Kelterborn, numită *Monodie II*, şi a fost tălmăcit ca atare cu multă graţie. De unde deduc că protagoniştii: Roxana Popescu – flaut, Sorin Spasinovici – violă şi Leonor Maia – harpă, sunt predilect înclinaţi spre sensibilitate, expresivitate şi meditaţie, ceea ce este foarte bine, pentru că asta se întâlneşte destul de rar în lumea agitată în are ne trăim prezentul, fie el şi muzical. Mi-au plăcut în mod special, *Trio Elegiac* de englezul Arnold Bax în a cărui lucrare am simţit cei drept mai multă natură irlandeză, cu delicate verzi unduiri de pajişti şi legănatul valurilor – frumoasă lucrare – preferata mea din concert – şi foarte bine interpretată; cele două „Interludii” ale francezului Jacques Ibert care m-a purtat afectuos prin perioada barocă, dar şi prin nervul spaniol şi n-a fost rău nici Astor Piazallo cu Libertango. Cât despre *Sonata pentru flaut, violă şi harpă* de Claude Debussy, revin la acel „încă mai au de ştiut” menţionat la început. Asta nu înseamnă că au făcut greşeli, doar că, în opinia mea, nu au înţeles pe deplin partitura. În fine, o destul de proastă impresie mi-a lăsat biss-ul, un foarte subţire aranjament semnat de violist după *Hora staccată* de Grigoraş Dinicu care a avut şi ceva accente jazz-istice, dar şi ceva iz de mici. O fi bună piesa în această formulă, prin alte săli, prin alte ţări, prin alte cătune, dar nu la Ateneul Român şi nu aşa, deşi din păcate, la asta se înghesuie toate aplauzele. În rest, păcat că melomanii ce urmăresc concertele de marţi seara, de la Ateneu, vin pe „neve” şi rămân tot aşa, cu excepţia familiilor, prietenilor şi vecinilor interpreţilor, cărora probabil li se spune câte ceva înainte, întrucât program de sală nu există şi organizarea de cele mai multe ori străluceşte prin absenţă. Dar ce contează! Important pentru cei ce concertează aici este doar faptul că ei cântă la Ateneul Român şi asta marchează puncte multe şi grele în cartea lor de vizită. Restul… publicul şi criticii, treaba lor, să se descurce, n-au importanţă, nu merită atenţie, deşi ar trebui să ştie toţi că vocea demosului apare dintre ei.

Doina MOGA

Pianista Daria Tudor şi soprana Iida Antola într-un recital admirabil

Marţi, 11 aprilie 2017, seara, la Sala mică a Ateneului Român, un public numeros şi evident interesat, a urmărit şi a aplaudat entuziast arta concertistică a pianistei Daria Tudor şi a sopranei Iida Antola din Finlanda.

Daria Tudor, a reuşit în acest recital momente excepţionale şi în suita lor de o spectaculozitate impresionată, atât ca precizie, virtuozitate şi velocitate şi respect faţă de textul muzical, oferindu-ne două piese celebre de Franz Liszt, respectiv ***Tema cu variaţiuni în la minor*** din ***Grandes Etudes***, pe tema foarte cunoscutei ***La Campanella*** de Paganini şi ***Mephisto Vals nr. 1 în la minor***.

Acestor lucrări, Daria Tudor le-a conferit un excelent ton epic, impetuozitate şi vibraţia autentică de epocă, ceea ce m-a făcut să realizez mental şi cu toată naraţiunea implicită, că la pian era, prin conturare şi dedublare de personalitate, însuşi Liszt.

Aşa ceva este rarisim în sălile de concerte şi de recitaluri.

Şi cum se spune atât de frumos, cred ca Liszt, dacă ar fi ascultat-o, ar fi exclamat că la claviatură este el însuşi…

Daria Tudor

Şi în acest sens, îi confer Dariei Tudor preţuirea pentru faptul de a fi creat impecabil la claviatură nu numai textul muzical dar şi un timp, o epocă şi viziunea, revivifierea personalităţii celui care a fost compozitorul şi pianistul de legendă Franz Liszt.

Şi totul s-a făcut cu sonorităţi puternice, dar niciodată brutale, cu accentele puse exact în locurile unde trebuiau să fie, în splendoarea generală a execuţiei.

Mi-am reamintit în acest context, ce a spus Michelangelo despre mâna care ascultă de intelect şi am recunoscut în Daria Tudor nu numai o muziciană, ci şi o gânditoare, în ambianţa marilor spirite.

Este surprinzător acest spaţiu sonor original, revelator, inteligent şi plin viaţă, de vreme ce Daria Tudor s-a născut in 1997, şi se află în timpul celei mai cuceritoare tinereţi.

Sigur că încă din primii săi ani a avut profesori notabili, cum a fost la Liceul de muzică Dinu Lipatti din Bucureşti, Adriana Bocăneanu, iar la Universitatea Naţională de Muzică din Bucureşti beneficiază din 2002 de îndrumarea prof.univ.dr. Şerban Dimitrie Soreanu.

Actualmente, Daria Tudor studiază la Berlin la Universitatea artelor cu profesorul Pascal Devoyon.

Sunt în activitatea interpretativă a pianistei Daria Tudor numeroase date şi infomaţii despre personalităţile muzicale de prestigiu cu care s-a pregătit şi despre premiile şi distincţiile primite, într-un loc sau altul al Planetei.

Este de subliniat astfel că dincolo de ceea ce sunt destinele în arta interpretativă şi de mediatizarea mai mult sau mai puţin meritată a unor nume, să întâlneşti şi să aplauzi o personalitate ca a Dariei Tudor, cu puternica sa afinitate şi rezoluţie faţă de muzică.

Daria Tudor a devenit în timp, pentru mine, dar fără îndoială că nu sunt singurul, o pianistă şi o gânditoare în artă care mă delectează profund şi de aceea este o prioritate să fiu în audienţă când afişele o anunţă, dacă şi geografic împrejurările îmi permit.

După acest moment solistic de pian, a urmat un program de lieduri cu titlul în engleză ***Sleep Tight*** , ceea ce ar însemna, într-o traducere liberă, ***Somn dasant***, cu prezenţa pe podium a sopranei finlandeze Iida Antola, care are o bogată şi impresionantă carte de vizită a reuşitelor sale de artă muzicală întru-un profil sau altul. În acest sens, Iida Antola ne-a apărut ca o personalitate muzicală complexă.

Vocal, Iida Antlola are un timbru plăcut şi o amplitudine expresivă largă şi marcată de un sentiment irepresibil al unui dor faţă de paradisul pierdut. Asta relevă, desigur, o atitudine culturală în sine admirabilă.

Am ascultat astfel, cu soprana Iida Antola şi cu pianista Daria Tudor, din muzica compozitorului contemporan german Wofgang Rihm, liedurile ***Ende des Handschrift***, ***Traumwald*** şi ***New York***, cu textele literare plasate în zonele unor imaginaţii a tot şi a toate ca stare de anxiozitate şi ostilitate generală, materialul muzical fiind aici fidel motivaţiilor ideatice ca dramă şi situaţie teatrală, deopotrivă, cu traiectoriile realităţilor implicate.

O selecţie din cele ***Şapte lieduri timpurii*** de Alban Berg, a oferit celor două soliste fereastra spre marea muzică. Am ascultat astfel ***Nacht***, ***Schilflied***, ***Die Nachtigall*** şi ***Traumgekromt***, pagini de frumuseţe de vibraţie autentică şi de culminare în arta muzicală a secolului trecut, cărora le-au urmat, din liedurile scrise de Franz Schubert, ***Du bist die Ruh***, ***Nacht und Traume***, ***Auf dem Wasser zu singen*** şi ***Suleika I***, într-o suită de unduiri în azur cu capodoperele în farmec şi cu portanţă lirică şi instrumentală.

Seara muzicală s-a încheiat cu piesa compozitorului berlinez octogenar Aribert Reimann, foarte cunoscut în această metropolă culturală, de fapt scena finală din opera sa ***Stella***, după piesa omonimă de Goethe, moment de dramă dezlănţuită şi de pasionalitate năvălitoare şi de succes creator notabil.

Iida Antola

Revin la Liszt care în lucrarea sa ***Pagini romantice*** scrie că geniul este o fiinţă bizară: când este singur, vrea să fie cu multă lume, când este cu multă lume, vrea să fie singur.

Ceea ce vedem aici, este că el, Liszt, era cu multă lume, era copleşit, era adulaţi era considerat în realitatea epocii ca o personalitate fantastică, aşa cum era considerat şi Paganini, cum este titlul ***Simfoniei fantastice*** de Berlioz, cum sunt operele fantastice de Weber şi de Glinka.

Ceea ce era fantastic atunci, ca gen literar, astăzi dramatic şi în film este ştiinţifico-fantastic.

Fantastic, pe atunci era un atribut de genialitate acordat unor compozitori concertişti, într-o lume populată de apariţii incredibile ca în ***Povestirile lui Hoffman***, opera de Offenbach, cu un libret inspirat din paginile de literatură fantastică din creaţia scriitorului german E.T.A. Hoffman.

Astfel, sigur că la Berlin se păstrează tradiţia interpretării compoziţiiilor pentru pian scrise de Franz Liszt.

La Academia de arte de la Berlin, unde Daria Tudor se pregăteşte sub supravegherea profesorului Pascal Devoyon este în linie directă ca pianista să fi primit de la acesta informaţiile şi indicaţiile de rigoare, cum anume este corect să abordezi paginile muzicale scrise de acest mare compozitor şi virtuoz concertist.

În acesată lumină, cu Liszt, Daria Tudor şi în umbra profesorului Pascal Devoyon, noi am fost în seara aceea la Berlin, şi a fost frumos…

Cu Iida Antola am fost de asemeni la Helsinki si la Tampere în Finlanda, care, figurat, este o mare putere muzicală, şi graţie apropierii iminente de Sankt Petersburg, marea capitală a culturii şi artei.

Mircea ŞTEFĂNESCU

„Bal Mascat" la Opera

E atât de frumoasă muzica, e atât de curgătoare, cu o melodică atât de puternic sensibilă şi atât de generos emoţional îmbrăcat armonic şi contrapunctic; E atât de ferm şi tandru îmbrăţişată orchestral de la primul murmur al coardelor din prolog, până la ultima notă din final, străbătând cu măiastră supleţe nuanţele, în toate combinaţiile şi timbrele, fie ele corale, solistic-vocale, sau instrumentale; E atât de flexibilă şi echilibrată, şi mai ales atât de… Verdi, încât e imposibil să nu o iubeşti.

Şi tocmai această iubire, ca şi dorul de ea, m-a îndemnat să merg la premiera lunii aprilie de la O.N.B. Şi ce bine am făcut! Pentru că, pe lângă opera, de o minunată frumuseţe, premiera s-a dovedit a fi un eveniment. Un eveniment pe care l-am perceput ca un rafinat cadou de Paşti, oferit de instituţia în cauză melomanilor şi publicului ei fidel, cadou perfect sincronizat cu momentul spiritual ce tocmai începea la data de 8 aprilie, când am vizionat-o. Curat, aerat, echilibrat, onest, emoţionant, romantic, încărcat de simboluri, cu o corectă balanţă între pozitiv şi negativ, spectacolul relevă pe lângă subiectul bazat pe un fapt istoric, destul de subţirel tratat din punct de vedere al libretului, având totuşi câteva elemente de conturat caracter: respect, devotament, iubire şi iertate necondiţionată, pe de o parte, trădare, crimă şi sfâşietoare regrete, pe de alta, şi muzica magică a lui Verdi, pe care tocmai am „descris-o"; o montare de zile mari, semnată de o echipă ce a rezonat perfect, reuşind prin omogenitatea ei să-şi subordoneze personalizat creaţiile, de altfel foarte originale, recunoscându-i astfel muzicii, supremaţia. Şi nici nu ar fi putut face altfel, mai ales că, doar aşa au reuşit toţi împreună şi fiecare separat, cu mijloacele proprii profesiei lor, să puncteze accente melodice, accente contrapunctice, accente armonice, accente de ansamblu, conferind totului scenic un farmec nediluat. Mi-au plăcut: regia lui Grischa Asagaroff (Germania), grandioasă în supleţea ei şi cu o deosebită înţelegere a spaţiului pe care l-a folosit melodic; scenografia lui Luigi Perego (Italia) care a reuşit să redea, în limite permisibile, conţinutul vizual al muzicii lui Verdi prin inedite simboluri (ceasul care merge invers, semnificând destinul, şi ochiul ce-l priveşte urmărindu-i adeverirea); Gigi Saccomandi (Italia) care povesteşte frumos istoria în lumini, emoţii, culori şi senzaţii; Renato Zanella cu a sa subtilă coregrafie, compusă din gesturi fine, detaşate, lejere, uşor sarcastice şi ambigue ce s-au regăsit în dansul-balet din ultimul act, dans de un real rafinament; dirijorul Marcello Mottadelli, fin cunoscător al muzicii, care prin talentul şi experienţa sa a mânuit ferm dar expresiv întregul aparat sonor, subliniind, cele două elemente diferite, care după propriile-i spuse funcţionează în contrast pe tot parcursul operei, respectiv: linia melodică, un fel de lait motiv melodic, romantic, pozitiv şi contrapunctul, care reprezintă latura negativă. În ceea ce îi priveşte pe interpreţi, pot spune că preferaţii mei au fost de departe Baritonul Lucian Petrean (Renato) şi Liliana Mattei Ciucă (Ulrica), excelenţi în rolurile lor, ambii cu voci calde, catifelate, clare, vibrante, puternice şi deosebit de sensibile. Mi-a mai plăcut Dario di Vietri în rolul Riccardo şi el posesor al unei voci bine impostate, curate, limpezi, deşi puţin cam metalică pentru acest gen de rol. Dar (ce păcat că există un dar), nu mi-a plăcut deloc prestaţia Andreaei Dankova în rolul Ameliei. N-a fost în voce, nu că n-ar avea, pentru că are şi încă

foto: operanb.ro

una foarte penetrantă, dar a cântat mai tot timpul sub ton, fals, şi fără a transmite nici o emoţie, neasortându-se deloc cu ceilalţi colegi de scenă. În fine, trecând peste micile decalaje dintre orchestră şi solişti, peste micile alunecări de la tempo, pot spune că dacă Amelia ar fi avut altă interpretă, spectacolul cu premiera operei Bal mascat de la O.N.B. ar fi fost un adevărat regal. Aşa, mărturisesc că pentru mine a fost o surpriză plăcută, că m-am bucurat pe lângă muzică de un colectiv artistic minunat şi hăruit, de la creatorii menţionaţi mai sus, la toţi participanţii: corişti, solişti, balerini, orchestră şi că de fapt am văzut un spectacol-eveniment. Bravo O.N.B. şi mulţumesc pentru cadou.

Doina MOGA

"Victoria şi-al ei husar"

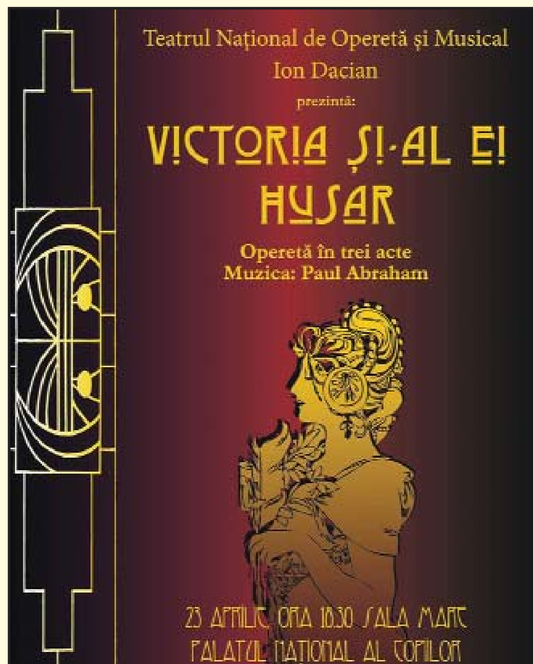
Teatrul Naţional de Operetă şi Musical "Ion Dacian" ne-a oferit în sala Teatrului din Palatul Copiilor, o premieră mult aşteptată de public "Victoria şi-al ei husar" de Paul Abraham. Trebuie să recunoaştem, încă de la început, că există un public al operetei dornic să vadă spectacolele clasice ale acestui gen, să-şi aplaude interpreţii favoriţi şi să se bucure de arii, duete ori cuplete specifice stilului operetistic.

Întorcându-mă cu mulţi ani în urmă, în 1975, la istoricul sediu al Operetei de pe Splai şi apoi la Teatrul Naţional, am văzut această lucrare atât de cunoscută în regia maestrului George Zaharescu, având interpreţi de marcă în rolurile principale: pe Cleopatra Melidoneanu cu Eugen Fânăţeanu, Nicolae Ţăranu (în ambasadorul Cunlight, în ambele distribuţii), Vali Niculescu cu G. Hazgan (în cuplul Riquette - Ianczi), Mihaela Mijea şi Eugen Savopol (O Lia San - Berry) în distribuţia I şi Valeria Rădulescu - Dorin Teodorescu (Victoria - Koltay), Daniela Diaconescu - George Niculescu (Riquette - Ianczi), Mireille Constantinescu - I. Dinu, în distribuţia a II-a. La pupitrul orchestral s-a aflat Liviu Kavassi.

De această dată, Opereta ne propune un spectacol proaspăt, într-o variantă nouă. Tânărul regizor Cătălin Voineag a preluat producţia mai veche, aparţinând reputatului regizor şi muzician George Zaharescu şi a adaptat-o noilor cerinţe, păstrând însă datele esenţiale ale reprezentaţiei precedente. Mărturisesc că este primul spectacol al lui pe care l-am văzut şi am avut revelaţia să întâlnesc un regizor care ştie să gândească o punere în scenă în funcţie de stilul ei. Genul operetistic este special, interpreţii vocali trebuie să fie şi actori care să interpreteze cu savoare, haz şi poezie recitativele vorbite, contribuţia lui este semnificativă în acest context al reluării unui spectacol mai vechi printr-o adaptare a sa firească. A avut energia de a lucra cu aproape trei distribuţii deodată, de a conduce pe interpreţi în perfecţionarea lor din perspectiva actoricească. În sensul aceasta, el

gândeşte duetele în stil operetistic. Ele sunt vii, au farmec, folosind toate procedeele comice. Actualul spectacol este spumos, are unitate stilistică, urmărind cu inteligenţă o dramaturgie a libretului. Ceea ce m-a impresionat în această nouă producţie a Teatrului Naţional de Operetă este felul cum sunt construite cele trei acte care sunt plasate în spaţii geografice diferite aflate în culturi total deosebite: Japonia, Rusia şi Ungaria.

Este o virtute a acestei montări prin preluarea de către un tânăr regizor a unei producţii de referinţă semnată de un mare artist George Zaharescu, păstrând în permanenţă acel respect şi consideraţie faţă de o personalitate a Operetei. Cătălin Voineag a dovedit că este bine dotat intelectual şi artistic şi are o viziune modernă asupra spectacolului, rămânând însă în cadre tradiţionale. A fost ajutat de o echipă de realizatori valoroasă: Gladiola Niţulescu-Lamatic, asistent regie, care a dovedit experienţa bogată în teatru, fiind şi o interpretă în vechea montare, după 1990. Scenograful arh. Cătălin Ionescu-Arbore a construit un decor adecvat format din câteva planşee, cu o grafică specifică ţării şi culturii respective. Este, după opinia mea, o proiecţie inteligentă şi funcţională. Costumele realizate de Hristofenia Cazacu şi Cătălin Ionescu-Arbore sunt rafinate, elegante şi frumos lucrate. Coregrafia aparţine regretatei Mihaela Atanasiu, fiind adaptată de Traian Vlaş, având-o alături pe Andreea Toma, care a asigurat mişcarea scenică.

Distribuţia de la premieră (23 aprilie) a fost omogenă, inserând câţiva artişti cunoscuţi şi apreciaţi. În rolul Victoria, soprana Tina Munteanu a demonstrat calităţile sale vocale şi scenice pe care le-am apreciat întotdeauna. A cântat frumos, iar interpretarea sa dramatică s-a dezvoltat în funcţie de trăirile interioare ale personajului, culminând cu exuberanţa din ultimul act în care o regăsim pe soprană implicată mereu emoţional, dar şi temperamental. Să nu uităm că ea a făcut o Silvie de referinţă, deci i se potriveşte foarte bine ipostaza din actul final.

L-a avut ca partener pe tânărul tenor George Vîrban, o achiziţie promiţătoare a instituţiei pentru început. Are o voce frumoasă, cu acute corecte şi bine conduse. Mai are de lucrat la implicarea pe plan teatral. Uneori, pare stânjenit şi fără acea personalitate de vedetă a Operetei. Dar acest fapt se poate remedia în timp, pentru că este încă foarte tânăr, având însă resurse bogate. Când se va forma pe un anumit repertoriu va căpăta şi acel aplomb care-i este necesar.

Ambasadorul american John Cunlight a fost Marius Mitrofan, un interpret elegant, cu spirit aristocratic. Mai are puţin de lucrat, după mine, la realizarea unei relaţii speciale pe care trebuie s-o sugereze cu partenera sa.

Cuplul comic Gabriela Daha (Riquette) şi Valentino Tiron (Barnay) a fost bine coordonat teatral dar şi vocal. Cei doi au avut savoare, mult umor, au fost două prezenţe vii, dinamice ale acţiunii. Să nu uităm că Gabriela Daha a reuşit să se impună în colectivul Operetei în rolurile de subretă, prin vocalitatea sa adaptată atât de bine la stilistica partiturilor pe care le interpretează.

Mediana Vlad, cu o voce bună de coloratură în O Lia San şi Anton Zidaru (Cunlight, fratele ambasadorului) au adus şi ei o pată de culoare, fiind bine sincronizaţi cu restul distribuţiei.

Ceilalţi interpreţi secundari: Orest Pâslariu-Ranghilof, Mihăiţă Radu, Alexandru Vasile, Arnold Mack şi Maria Baciu s-au integrat în acest colectiv în mod profesionist.

Am asistat şi la al doilea spectacol (30 aprilie) pe care-l pot considera competitiv cu primul, aş putea spune că au fost distribuţii remarcabile care situează noua producţie în rândul unui eveniment artist real.

Rolul principal a fost interpretat de cunoscuta soprană Silvia Şohterius-Mărăscu, care a creat un personaj credibil, marcându-i cu fineţe şi sensibilitate diversele stări emoţionale de-a lungul celor trei acte. A cântat cu o nobleţe emoţionantă în momentele speciale ale partiturii, demonstrând o experienţă bogată în cariera sa solistică.

L-a avut ca partener pe tânărul tenor debutant Andrei Pleşca, care ne-a demonstrat calităţi vocale reale, am apreciat şi latura sa actoricească şi felul în care a rostit proza. Desigur, el are încă un drum de parcurs până va putea să se impună ca un interpret de operetă, dar numai timpul va rezolva această situaţie. Pentru început mi se pare un cântăreţ care promite în mod real.

Ştefan Popov l-a întruchipat pe ambasadorul american cu nobleţe şi carismă, se vede la el acea experienţă a profesiunii.

Cuplul Riquette - Ianczi a fost interpretat admirabil de doi artişti care au dovedit reale calităţi artistice. Amelia Antoniu are toate datele care o nominalizează printre vedete. Să nu uităm că a fost Hanna în actuala montare a lui Andrei Şerban, care ne-a impresionat. Aici are o mobilitate şi plastică a mişcării absolut remarcabile. Dansează impecabil, este o actriţă vie, cu haz, cu o vervă inepuizabilă. Ea s-a bucurat şi de un partener pe măsură, în persoana lui Victor Bucur, un bun actor cu calităţi vocale, aici, de remarcat. I-a fost un partener excelent, formând un cuplu bine închegat.

Acelaşi lucru se poate afirma şi de perechea Daniela Bucşan (O Lia San), cu o voce de coloratură frumoasă şi Cătălin Petrescu (Berry), un interpret actor impecabil. Amândoi s-au coordonat, realizând momente deosebite.

O menţiune specială trebuie acordată basului Mihnea Lamatic, care a avut o carieră frumoasă, în calitate de bas buf, la Opera Naţională Bucureşti şi se regăseşte cu succes şi în repertoriul de operetă. A interpretat cu haz, mult umor şi talent două roluri: pe cel al preotului şi pe acela al primarului.

În alte roluri secundare au evoluat George Matei, Marius Meragiu, Arnold Meck şi Maria Baciu.

Orchestra a fost condusă cu profesionalism de Tiberiu Oprea, avându-i ca parteneri muzicali pe Gabriel Popescu, maestru de cor şi Aurel Muraru, dirijorul corului.

Se poate afirma cu certitudine că actualul spectacol al Teatrului de Operetă constituie o reuşită remarcabilă, demonstrând că operetele clasice trebuie reintroduse în repertoriul instituţiei, deoarece ele vor atrage întotdeauna publicul.

Este de dorit şi se impune chiar, ca o necesitate imperioasă, găsirea unui spaţiu corespunzător pentru acest important teatru muzical, văduvit ani de-a rândul de condiţii vitrege şi instabile pentru o instituţie unică de acest rang pentru un gen muzical special.

Mihai-Alexandru CANCIOVICI

Recital vocal-instrumental

În 4 aprilie ac, în ***Salonul de muzică*** al Muzeului Enescu s-a desfăşurat o manifestare muzicală atractivă, care a adus-o în prim plan pe Camelia Pavlenco, în dublă ipostază: de soprană şi de pianistă. Şi de această dată, amfitrioană recitalului a fost compozitoarea Carmen Cârneci, care a oferit publicului informaţiile referitoare la repertoriul prezentat şi la protagonişti. Publicul a fost plăcut surprins de titlul inspirat al recitalului vocal-instrumental: ***"Surpriza" o lecţie terapeutică clasică din creaţia lui Joseph Haydn.*** În prima parte a programului, soprana Camelia Pavlenco şi pianista Carmen Badea au prezentat câteva lieduri (pe versuri scrise de poeţi germani). Prestaţia artistică, remarcabilă prin acurateţe, expresivitate şi bun gust, a evidenţiat plenar calităţile fiecărei interprete, cât şi colaborarea lor excelentă. Dorind să faciliteze înţelegerea conţinutului textelor, Camelia Pavlenco a tradus şi recitat în limba română fiecare poezie în parte (la liedurile pe versuri în limbile germană şi engleză); publicul a apreciat nu

doar traducerile inspirate, ci şi calităţile actoriceşti ale sopranei. Programul a continuat cu Partea I, *Vivace* din ***Concertul în Re major pentru pian şi orchestră*** Hob. XVIII/11, care l-a avut solist pe tânărul pianist Erik Andrei Mihai; reducţia pentru pian a fost realizată de profesoara acestuia, Camelia Pavlenco. Cu un palmares bogat în competiţii naţionale şi internaţionale, pianistul de 10 ani a impresionat publicul numeros prin prestaţia plină de vigoare şi strălucire, prin aplombul şi bucuria pe care le-a transmis. În continuare, am ascultat câteva lieduri de Haydn, pe versurile unor poeţi englezi. Am admirat frumuseţea expresivă, firescul şi eleganţa prestaţiei celor două protagoniste. În încheierea programului a fost prezentată partea a doua din ***Simfonia nr.94 în Sol major "Surpriza"***, în versiunea spectaculoasă pentru pian la 6 mâini. Spre deliciul publicului, micuţul David Mihai, în vârstă de 5 ani, a cântat la pian tema simfoniei (aflată în metodele de începători). Varianta pentru pian la 6 mâini a fost redată cu profesionalism şi dăruire de cei trei interpreţi care au contribuit la realizarea manifestării muzicale de succes. Ascultându-i, mi-am amintit cuvintele lui Vladimir Horowitz, care pretindea pianiştilor inteligenţă, tehnică şi suflet. Prin valoarea repertoriului, prin calitatea înaltă a prestaţiei artistice şi prezentarea atractivă a programelor, manifestările muzicale organizate la Muzeul Enescu contribuie semnificativ la educare publicului şi la promovarea muzicii clasice.

Carmen MANEA

Studenţii şi contemporaneitatea

De obicei, în cadrul conservatorului, acţiunile de clasă se petrec în cadrul instituţiei, după cum ar putea confirma orice student. Sfidând acest soi de supra-ataşament marsupial, clasa de flaut a prof. univ. dr. Ion Bogdan Ştefănescu trece de la scena sălii "George Enescu" a U.N.M.B. la scena Muzeului Naţional „George Enescu" din Bucureşti (11.04.2017). O privire panoramică asupra programului oferă prima surpriză a acestui recital: întreaga selecţie este alcătuită din muzică modernă. Mai ales având în vedere că mult prea mulţi studenţi consideră muzica modernă şi contemporană un exerciţiu rezervat facultăţii şi nu o parte vie a contextului cultural-artistic.

Cu toate acestea, simplul fapt că un respectabil procentaj din lucrări era semnat de compozitori relativ neştiuţi pentru publicul larg românesc cimentează dualitatea acestui eveniment: pe de o parte un recital studenţesc unde tinerii îşi încearcă puterile, pe de altă parte un concert de muzică modernă şi contemporană unde publicul se culturalizează. Niciun aspect al recitalului nu a dezamăgit. Ba chiar raportul dintre programul modern, contemporan, şi interpreţii studenţi a fost atu-ul principal al serii.

Încă de la început, Dávid Borzási (anul II) a reuşit să impresioneze, atât printr-o interpretare echilibrată acordată lucrării lui Dan Voiculescu – *Piccola Sonata*, cât şi prin abordarea energică a *Harmonics* de Wil Offermans. Cu riscul

Ion Bogdan Ştefănescu

de a generaliza, în muzica modernă de flaut, puţini compozitori au fost mai aclamaţi la nivel universal decât cei japonezi. Astfel,următoarele două lucrări din program au fost *Air* de Toru Takemitsu în interpretarea matură a Elenei Greciuc (anul II) şi *Mei* de Kazuo Fukushima, o lucrare aproape spirituală, Isabella Matei (anul II) reuşind să ofere tonul necesar. Ajungând la prima lucrare românească a serii, anume *Cadenze per Antiphona* a lui Cornel Ţăranu, amintim reuşita tehnică a interpretei – Lorena Palade (anul III). Vicenţiu Mantu (anul III) a prezentat atât *Kokopeli* de Katherine Hoover (compozitoare practic neauzită în România) cât şi *Mozaic* de Dan Buciu, ambele cu ingenuitate şi expresivitate.

Interogări Bizantine, lucrarea în primă audiţie absolută a Iuliei Cibişescu-Duran a fost oferită de Ion Bogdan Ştefănescu, cu ajutorul expertizei sale reţinând atmosfera cvasi-ritualică de-a lungul lucrării, într-o interpretare de zile mari a unei piese unitare şi elocvente. Apoi, Carla Stoleru (anul III) a oferit publicului *Naufragii* de Dan Dediu, şi *Voices* de Jos Zwaanenburg, reuşind să dovedească o matură interpretare artistică. *Akes Samenos* de Vasile Herman şi *Epistroph* de Doina

Rotaru au fost cele două lucrări aduse în scenă de Cristina Grigore (anul IV), studenta reuşind să surprindă exact caracterul fiecărei lucrări.

De la programatismul conceptual - modern din *Marsyas* de Michael Damian, la programatismul total din *Dragonfly* de Doina Rotaru, Teodora Iliescu (anul IV) a reuşit să surprindă cele mai diverse aspecte ale conceptului şi ale transpunerii acestuia în lucrările respective. Burján Emőke (anul II, master) a readus în program ceea ce am putea deja numi un şlagăr, anume *Voice* de Toru Takemitsu, cu o interpretare limpede şi elegantă. În final, Amalia Aldea (anul II, master) a oferit *Sonata pentru flaut* de Liana Alexandra şi *Sonata IV* de Dan Voiculescu, ambele lucrări beneficiind de o flautistă cu experienţă şi maturitate.

Concluzionând, recitalul a fost unul reuşit, indiferent dacă scopul său a fost să expună studenţii la muzica modernă şi contemporană, să expună publicul la muzica modernă sau studenţii la public. Dezavantajul evident ar fi faptul că acest gen de recital nu s-a mai făcut până acum. Rugămintea evidentă ar fi ca acest gen de recital să mai fie realizat şi de-acum încolo.

Petre FUGACIU

Post-modernism fiction

„A Big Mac is a Big Mac,
but they call it *Le Big Mac*"

Ediţia din 2-9 aprilie 2017 a Festivalului CHEI a oferit – pentru prima dată – un concert de muzică nouă dedicat exclusiv studenţilor la secţia Compoziţie. Fapt ce trebuie să fi bucurat melomanii avizi de muzică nouă. Unul dintre cele mai îmbucurătoare lucruri, totuşi, a fost prezenţa publicului, mulţi dintre aceştia fiind non-muzicieni. Astfel, am considerat că cititorul ar aprecia o scurtă trecere în revistă a lucrărilor.

În ordinea apariţiei în concert, *Le Fier Dindon* şi *Retoricon* de A. G. Weinberger (anul II master, clasa prof. univ. dr. Dan Dediu) sunt două lucrări de mici dimensiuni – prima pentru pian solo, a doua pentru violoncel şi pian – având clar o alură modernistă, cu elemente ale esteticii anilor '20. *Variaţiuni pe o temă în stil popular românesc* pentru pian solo de Alin Chelărescu (anul I, clasa prof. univ. dr. Dan Dediu) creează, desigur, o paralelă evidentă, încă din cadrul titlului, însă – probabil – este atât un comentariu post-modern asupra lucrării enesciene – până la un punct – cât şi o reconsiderare avangardistă a rolului folclorului în arta contemporană.

Lucrarea *Albastru pe unghii* de George Ţintilă (anul IV, clasa asist. univ. dr. Diana Rotaru) pare un exemplu limpede al conceptului de altermodern – un concept lansat de Nicolas Bourriaud în 2005 ale cărui idei principale sunt sfârşitul postmodernismului şi hibridizarea culturală în contextul globalizării. Cea de-a cincea lucrare a serii a fost *Marche funebre* pentru pian solo de Victor Filip (anul I master, clasa lect. univ. dr. Mihai Măniceanu) care face parte, însă, din curentul noua sinceritate (*New Sincerity*), găsit şi sub numele de post-post-modernism, unde autorul se întoarce la începuturile modernismului sau la finele romantismului, atât în privinţa formei, cât şi în privinţa fondului.

Variaţiuni pe tema timpului a lui Mihai Codrea (anul I, clasa asist. univ. dr. Diana Rotaru) se prezintă drept o lucrare avangardistă, atât la nivel conceptual cât şi la nivel de finalitate. Cea de-a şaptea lucrare a serii, *Persistenţa memoriei* de Horia Ghiţă (anul II, clasa prof. univ. dr. Dan Dediu) este – dincolo de referinţele culturale – o lucrare ce dovedeşte faptul că remodernismul, deşi apărut abia acum 17 ani, îşi cucereşte reprezentanţi. Ultima lucrare din partea întâi a concertului a fost *Mukashibanashi* de Megumi Okuda (anul IV, clasa prof. univ. dr. Dan Dediu), o piesă ce a continuat ideea de remodernizare a discursului muzical prin aplicarea unor tehnici componistice diverse.

După pauză, *Suita Regală* pentru pian a Iulianei Ciocănea-Teodorescu (anul I, clasa prof. univ. dr. Dan Dediu) a apărut drept o rememorare a avangardei dadaiste cu evidente momente de paralelism între istorie şi structura lucrării; cel mai bun exemplu în acest sens ar putea fi, în finalul lucrării, partea a IV-a *Mihai*, finalul funebru şi apăsător coincide – probabil – cu abdicarea lui Mihai şi instaurarea comunismului. Lucrarea lui Mihai Gămulescu (anul II, clasa lect. univ. dr. Mihai Măniceanu), *Club Sonata* unul dintre puţinele cazuri de post-modernism evident din cadrul serii, atât prin realizare structurală cât şi prin fondul conceptual.

Cele *5 miniaturi* ale Ariadnei Ene Iliescu (anul I, clasa lect. univ. dr. Mihai Măniceanu) au fost memorabile prin caracterul jovial şi totuşi particular pe care îl aveau fiecare, întregul opus amintind de *Cinci piese pentru pian* op. 7 ale lui Mihail Jora, atât prin întindere cât şi prin alegerile stilistice.

Suita pentru pian *Sentimente şi Raţiuni* de Bogdan Pintilie (anul I master, clasa prof. univ. dr. Dan Dediu) a fost diferită, prin felul aproape programatic în care a fost compusă, atât partea I, *Melancolii întrerupte*, cât şi partea II, *Mânie şi astâmpăr* părând subordonate titlurilor individuale, astfel ducându-ne în zona unui post-romantism târziu.

Ultima lucrare a serii a fost *String Quartet* de Sorin Marinescu (anul II master, clasa prof. univ. dr. Livia Teodorescu-Ciocănea), prin care autorul face diverse trimiteri la perioadele pre-moderne, inclusiv prin folosirea unui cvartet de coarde – tipul de formaţie neavând acelaşi succes în relaţia cu compozitorii acum precum în clasicism sau romantism.

Astfel, întregul concert a fost o surpriză plăcută iar participarea studenţilor de la compoziţie a fost exemplară. Ar trebui, de asemenea, menţionat faptul că interpreţii lucrărilor au fost (majoritar) fie studenţi fie profesori în cadrul U.N.M.B., un astfel de efort meritând mereu aplaudat.

Argumentul final pentru o mai bună contextualizare a lucrărilor şi a concertului per total ar putea fi unul simplu, de genul: „viitorul componistic al muzicii clasice româneşti este totuşi pe mâini bune". Însă această maximă presupune că ar fi ceva în neregulă cu viitorul componistic al muzicii clasice româneşti. Fapt neadevărat, indiferent dacă cititorul este de acord sau nu.

Petre FUGACIU

Pascal Bentoiu

Cu prilejul împlinirii a 90 de ani de la naşterea lui Pascal Bentoiu, Muzeul Naţional "George Enescu" în colaborare cu ICR a prezentat la Londra o expoziţie modernă şi dinamică dedicată marelui compozitor şi muzicolog român.

Vernisajul a avut loc în cadrul unei serate speciale, la care au luat parte invitaţi importanţi din sfera muzicologiei şi a arte interpretative. A fost un dialog viu şi bogat în informaţii, moderat cu farmec de către directorul ICR Londra dl. Dorian Branea, care i-a invitat pe scenă pe Ioana Bentoiu, soprană, fiica maestrului, pe pianista Lena Vieru, pe muzicologul Mihai Cosma şi pe criticul muzical londonez Richard Whitehouse.

Dorian Branea şi Ioana Bentoiu

Au fost interpretate lieduri de George Enescu şi de Pascal Bentoiu. Atât expoziţia cât şi concertul s-au bucurat de interesul unui public extrem de numeros, interesat de conexiunile dintre muzica nouă şi muzica lui Enescu, de demersurile de recuperare a partiturilor enesciene incomplete, cât şi de opera muzicală şi muzicologică a maestrului Bentoiu - singurul compozitor român care a beneficiat de

Pascal Bentoiu

înregistrări speciale în studiourile BBC (cu opera *Amorul doctor*). Nu peste mult timp expoziţia va putea fi văzută şi la Bucureşti.

Evenimentul face parte dintr-o frumoasă serie de manifestări muzicale organizate de ICR Londra, dedicate lui Enescu, Lipatti şi altor personalităţi de prim-rang ale culturii muzicale româneşti. Continuă şi parteneriatele sau susţinerea acţiunilor altor instituţii, ce vizează valori componistice naţionale: după ce anul trecut *Oedipe* a

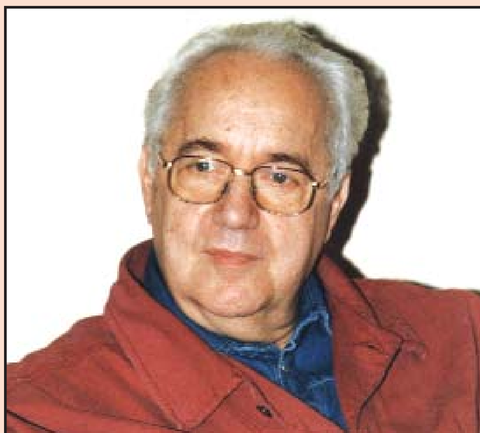

avut premiera britanică, ce s-a bucurat de un foarte mare succes, sâmbătă 29 aprilie a fost programată prima audiţie britanică a *Simfoniei a patra* (orchestraţia finalizată de Pascal Bentoiu), în interpretarea dirijorului Samuel Draper, la pupitrul Oberon Orchestra, la St James's Church Sussex Gardens. (**M. C.**)

Mihai Cosma şi Richard Whitehouse

Ştefan Niculescu

Daca ar mai fi trăit, maestrul Ştefan Niculescu ar fi împlinit în acest an, la 31 iulie, 90 ani. Cu siguranţă, mulţi ne-am fi bucurat să-l mai fi avut în preajmă cu prilejul diverselor întruniri ale breslei compozitorimii şi muzicologilor, cu calmul său olimpian, privirea luminoasă şi – cât de important! – generos cu cuvintele sale de susţinere, de prietenie acordată simplu, de la nivelul profundei sale maturităţi-fără-de-vârstă, celor din generaţiile pe care le-a îndrumat.

Am reuşit să ajung - rupându-mă de la alte preocupări ale acelei zile - la concertul ansamblului ARCHAEUS din 10 aprilie a.c. susţinut la Centrul Naţional de Artă "Tinerimea Română" (Sala CLUB) – dar ce câştig mi-a adus acest răgaz pe care l-am delimitat prin muzica sa! Programul propus de interpreţii-archei a cuprins câteva lucrări-reper din creaţia camerală a Maestrului, lucrări care au readus în memoria celor prezenţi şi unele idei-principii fundamentale ale gândirii sale muzicale. Ataşamentul structural faţă de **număr** este detectabil şi în denumirea câtorva opusuri camerale chiar prin numărul instrumentiştilor participanţi, multul sau puţinul celor care sună împreună promiţând traseului componistic încă din titlu o consistenţă, o greutate sau o supleţe: ***Triplum*** (1973) - pentru trei instrumente, ***Octuplum*** (1987) - pentru opt instrumente, ***Undecimum*** (1998) - pentru unsprezece instrumente. Un număr preferat de voci/instrumente iese cumva în faţă: *şasele*, care în anii 90 se regăseşte în *Psalmus* (1993) - pentru şase voci, şi în *Sequentia* (1994) - pentru şase instrumente: ***Sextuplum*** (1993) a marcat şi debutul acestui concert printr-o etalare de energie strunită în secvenţe ritmate, mereu altele, puse într-o ordine care definea mai degrabă o desfăşurare de neoprit, cu o formă caleidoscopică, în continuă definire. *Raportul dintre unu şi multiplu* pare a fi şi modelul de compunere a programului acestui concert: după *şase* a urmat *unu* prin ***Tastenspiele*** – o piesă de virtuozitate pentru pian-solo. Rodica Dănceanu a cântat cu multă siguranţă, reuşindu-i redarea subtilelor *jocuri pe clape* între polifonii şi pilonii armonici, completate cu *jocuri de pedale-ecou* pentru desenarea unui continuum. După *unu* revine *multiplu* sub forma lui *trei*: ***Triplum 2*** (1973) – opus care a atins un nivel de modernitate quasi-clasicizată, rămânând provocator, incitant prin zigzag-ul melodic, cromatismul visceral, zonele cadenţiale de cumulare virtuoză (la pian) şi construcţia unui discurs epic captivant.

Revenirea lui *unu* aduce în ***Echos 1*** (1977) o stare de reflexivitate conținută într-o unică structură modală, ale cărei 21 ipostaze sonore o modelează continuu între tensionat și relaxat, diatonic și cromatic – proces complex pe care violonistul Marius Lăcraru l-a condus cu sobră interiorizare și gradată atenție față de detalii. Imperativul-*multiplu* a luat apoi înfățișarea diatonismului funciar, luminos din ***Sinchronie 1*** (1979), lucrare pe care ansamblul ARCHAEUS a construit-o și de această dată clar, evidențiind parcursul heterofon de la evoluțiile quasi-libere ale liniilor individuale (*multiplicitate*) spre atingerea sincronicității (*unu*), moment puternic care apoi se desfiră înapoi spre starea de pluralitate. Tot formulei de septet ARCHAEUS îi dedică și Liviu Dănceanu o primă audiție: ***Septuplum*** – ca un răspuns componistic provocării lansate de același număr *șapte* – lucare pe care am ascultat-o și ca pe o dedicație adresată Maestrului...

Mai mult decât lăudabil: remarcabil acest demers - în continuarea altora, numeroase, înșiruite de-a lungul ultimilor ani de către ansamblul ARCHAEUS - de a menține în actualizată vibrație și reverberație creația camerală a lui Ștefan Niculescu, realizare pentru care li se cuvin aplauze îndelungi interpreților Anca Vartolomei, Rodica Dănceanu, Ana Radu, Ion Nedelciu, Șerban Novac, Sorin Rotaru, Marius Lăcraru și, în primul rând, conducătorului artistic – compozitorul Liviu Dănceanu.

Carmen CÂRNECI-CAVASSI

”BRAVE CLAVIATURI” – un deceniu de existență

În aceeași perioadă primăvăratică respectată cu consecvență pe parcursul ultimului deceniu, Centrul Național de Artă ”Tinerimea Română” a găzduit cea de-a zecea ediție a Concursului Național de Interpretare a Muzicii Românești pentru pian,”BRAVE CLAVIATURI”. Conform programării stabilite pe durata celor două zile ale competiției – 25-26 martie, mai mult de 220 concurenți din București, Chișinău, Galați, Brăila, Cluj, Giurgiu, Ilfov, Constanța, Dâmbovița,Vâlcea și Iași au încărcat cu emoție eleganta sală a Palatului ”Tinerimea Română”. Alături de juriul din care au făcut parte prof. univ. dr. Verona Maier (președinte), prof. Angela Beleaev, prof. Stela Avesalon, prof. Venera Babeș, prof. dr. Georgeta Băcioiu și prof. dr. Rodica Dănceanu, publicul a putut asculta lucrări aparținând unui număr reprezentativ de peste șaizeci de compozitori, cel mai frecvent redate în această ambianță fiind mostre din creația lui Carmen Petra Basacopol, Sabin Drăgoi, Paul Constantinescu, Alexandru Pașcanu, Marțian Negrea, Iacob Mureșianu, Tiberiu Brediceanu, Paul Rogojină și Constantin Silvestri. Firesc, din acest veritabil compendiu de literatură pianistică autohtonă au făcut parte și repere semnificative extrase din Suitele lui George Enescu, compoziții aparținând lui Dinu Lipatti, dar și partituri de muzică contemporană precum *Sonatina* Doinei Rotaru, *Visul uriașului* și *Fetițele japoneze* semnate de Ciprian Pop, *Burlesca* lui Vladimir Beleaev, *Povestea unui fluture* și *Expansiune* concepute de Laura Manolache și, în premieră, cea mai recentă schiță instrumentală a elevului Sasha Roman Radosav intitulată *4 colțuri* – pe care talentatul autor a redat-o cu deosebită sensibilitate.

”Spre mirarea mea, un număr mare de copii au arătat un interes special pentru atât de dificilele piese de jazz compuse de mine, prin intermediul cărora s-au câștigat un număr impresionant de premii I și premii speciale. Sunt încântat că interpretarea pieselor mele a trezit un entuziasm general, ținând cont de faptul că în România nu a existat până de curând acest nivel al muzicii de jazz pentru copii”, ne-a mărturisit Paul Rogojină, mulțumind în mod special editurii GRAFOART și organizatorilor concursului ”BRAVE CLAVIATURI”, prin intermediul cărora i-au fost tipărite cele două volume de suite intitulate *Jucării și jocuri noi*, respectiv *JAZZ – La pian pentru cei mici.”* ***”Mă bucur că un asemenea concurs național precum BRAVE CLAVIATURI, anume dedicat muzicii românești pentru pian, a atins zece ani de existență!”***, a subliniat, punctual, Doina Rotaru; iar Carmen Petra Basacopol a întregit ansamblul impresiilor favorabile asupra derulării întregii competiții, adăugând: ***”Am rămas foarte impresionată de nivelul acestui concurs, într-o perioadă în care competițiile naționale de muzică românească au devenit din ce în ce mai rare. Toți copiii sunt în general bine pregătiți, dar cel mai important mi se pare faptul că, încă de mici, ei asimilează și redau muzica țării în care s-au născut. Îmi pare foarte bine că lucrările mele se află în topul preferințelor lor, pentru că le-am scris cu mult drag.”***

Dincolo de parcurgerea ”rece” a unor statistici, faptul că numărul concurenților, începând cu cea de-a cincea ediție, a depășit cifra de 200, spune multe despre efortul și reușita organizatorică a celor două membre fondatoare: doamnele profesoare Rodica Dănceanu și Georgeta Băcioiu, care și-au dorit ca această manifestare să prindă conturul unei adevărate tradiții în portofoliul spiritual al actelor de cultură circumscrise muzicii românești. Susținând, nu ușor, traiectoria ascendentă a unei asemenea competiții de anvergură (ca și organizarea ulterioară a două gale ale laureaților), Colegiul Național de Arte ”Dinu Lipatti” – în parteneriat cu Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor, Centrul Național de Artă ”Tinerimea Română”, Universitatea Națională de Muzică, Muzeul Național ”George Enescu”, Fundația Culturală ”Pro Piano”, Editura Muzicală, Editura GrafoArt, Fundația ”Accumm” și Camerata Regală – speră în continuitatea acestui demers de amplitudine națională, în centrul căruia se află promovarea artei autohtone și a interpreților ei.

”Avem talente destule, le-au lipsit numai încurajarea și prilejul să se manifeste…”, remarca, încă acum optzeci de ani, George Enescu. Și dacă, în 2008, prilejul a luat forma BRAVELOR CLAVIATURI, îi datorăm încurajarea noastră, ca acest concurs să poată birui, valoric, trecerea Timpului!

Loredana BALTAZAR

Cenuşăreasa lui Rossini între Baroc şi stil Depero

La Galaţi, evenimentele stagiunii 2016-2017, ce marchează aniversarea a 60 de ani de la înfiinţarea Teatrului Muzical Nae Leonard, au continuat prin prezentarea premierei operei *Cenuşăreasa* de Gioacchino Rossini, prima montare gălăţeană, în două reprezentaţii ce au avut loc în zilele de 18 şi 19 martie 2017.

Dificila dar spectaculoasa operă rossiniană a fost pusă în scenă de maestrul Paolo Bosissio, de numele căruia se leagă unele dintre cele mai importante proiecte ale Liricului gălăţean din ultimii ani: premiera operei *Don Pasquale*, a operetei *Văduva veselă* şi de curând, în premieră mondială, opera *Regele Cerb* de Angelo Inglese, în cadrul programului european SENSE. Despre concepţia sa regizorală, Paolo Bosissio preciza:

«*Cenuşăreasa* mea este articulată prin intermediul formelor colorate care se referă la futurism şi la picturile lui Depero, nedisturbând cu nimic desfăşurarea liberă a fanteziei şi a magicului. *Alidoro* devine arhitectul şi motorul fiecărei schimbări de situaţie, interesat mai mult de pedepsirea lăcomiei prosteşti a lui *Don Magnifico* şi a aroganţei surorilor vitrege decât de implementarea visului *Cenuşăresei*. Potrivită atât unui public format din adulţi cât şi unuia format din copii, *Cenuşăreasa* mea, care beneficiază de geniul creator al scenografului şi creatorului de costume Domenico Franchi, transportă privitorul într-o călătorie plină de surprize şi emoţii nemuritoare.”

Florentina Soare, Dan Popescu, Silvia Alece Nita, Adelina Diaconu, Dominic Cristea

Într-adevăr, scenografia impresionează prin celor trei planuri scenice, prin îmbinarea perfectă a luminilor (potenţialul tehnic al scenei fiind exploatat în toată complexitatea lui), cu decorurile simple, minimaliste, manevrate de solişti sau corişti şi *light design*-ul, maestrul Domenico Franchi fiind captivat în ultima perioadă de cercetarea în domeniul digital şi al artei video, şi de impactul estetic al acestora în diversificare mijloacelor scenografice de expresie. Dacă în decorurile din primul plan (chiar şi în plastica posterului de promovare a spectacolului), recunoaştem influenţa stilului Depero, costumele, prin croială şi ornamentaţii, ne duc cu gândul la epoca barocă. Însuşi scenograful îşi exprimă explicit această concepţie, motivând-o: “Dacă un basm trebuie să uimească şi să atragă spectatorii, transportându-i în lumea fanteziei, teatrul răspunde cu elementele dintr-o perioadă foarte bogată şi încântătoare – minunatul Baroc.

Din estetica Barocului m-am inspirat în concepţia “maşinăriei” scenice şi a costumelor, nu prin referinţe iconografice directe, ci prin senzaţiile şi mecanismele spectaculozităţii. Dacă, pe de o parte, spectatorul mai avizat poate observă influenţe din secolul al 19-lea, publicul în general trebuie să cedeze sugestiei şi să se lase transportat până la graniţele realităţii, într-o lume în care triumfă dreptatea şi dragostea, acestea fiind răsplătite, în cele din urmă.”

Garnitura de solişti propusă de teatru a excelat prin tinereţe şi performanţă. În rolul principal mezzosoprana Florentina Soare a dat dovadă de o voce bine susţinută tehnic, cântând cu aceeaşi dezinvoltură, precizie şi lejeritate în rezolvarea coloraturilor rossiniene în ambele spectacole (şi zilnic timp de o lună cât au durat repetiţiile la scenă). Am apreciat totodată frazările şi cunoaşterea ireproşabilă a stilului dar şi jocul scenic firesc, natural, spontan pe care l-a executat. În rolul Prinţului, *Don Ramiro*, am urmărit cu satisfacţie evoluţia tenorului italian Luigi Battistoni cu o voce de calitate, omogenă, extrem de agilă în rezolvarea ornamentelor şi a acutelor. În rolurile celor două surori, *Tisbe* şi *Clorinde*, într-o evoluţie vocală foarte bună dar şi un joc scenic plin de dinamism şi permanent comic, am admirat două soprane ale Teatrului Muzical gălăţean, Silvia Alice Niţă şi Adelina Diaconu, galeria vocilor teatrului fiind completată de foarte tânărul bas Dominic Cristea, în *Alidoro*, care a realizat un personaj convingător atât scenic cât şi vocal. Cu o voce caldă şi nobilă şi o prezenţă scenică plină de farmec, baritonul Alexandru Aghenie, a dat viaţă personajului *Dandini* iar basul Dan Popescu a creionat un *Don Magnifico* plin de umor, ambii fiind colaboratori permanenţi ai Liricului gălăţean.

Orchestra a susţinut cu precizie şi virtuozitate întregul ansamblu muzical, răspunzând prompt gesticii sigure şi cerinţelor expresive ale maestrului Mircea Holiartoc, dirijorul spectacolului. Nu în ultimul rând apreciem evoluţia vocală şi scenică a corului pregătit de dirijorul Daniel Nistor, care nu a ezitat să apară pe scenă, în rând cu subordonaţii săi.

Premiera gălăţeană a operei Cenuşăreasa de Gioacchino Rossini este o realizare de succes a actualului colectiv al teatrului, o montare originală, plină de ingeniozitate şi tinereţe, ce confirmă valorile artistice ale colectivului Teatrului Muzical Nae Leonard în cel de al 60-lea an de existenţă.

Laura SAVA

Filarmonica "Oltenia" din Craiova – 70 de ani de activitate

Cu şapte decenii în urmă, regele Mihai I promulga, în data de 17 aprilie 1947, legea înfiinţării Orchestrelor Filarmonice "Banatul" din Timişoara şi "Oltenia" din Craiova, prin care urma să fie reorganizat – în cazul Filarmonicii "Oltenia" – un colectiv artistic a cărui activitate debutase, în fapt, la începutul secolului XX. Un prim concert al Societății Filarmonice din Craiova avusese loc în 17 decembrie 1904 cu un program extrem de divers, în trei părți (conţinând lucrări de Boieldieu, Beethoven, Schumann, Vidu, Haydn, Saint-Saëns, Wagner şi Elinescu), experienţa artistică a membrilor orchestrei sporind cert, cu fiecare stagiune parcursă de-a lungul timpului.

Gândite ca un corolar al multitudinii de manifestări şi proiecte inedite în care a fost implicată această orchestră, Zilele aniversare ale Filarmonicii "Oltenia" (derulate între 21 şi 28 aprilie) au propus publicului, nu doar pe scene din interiorul instituţiei ci şi în Sala Oglinzilor a Muzeului de Artă, un scenariu de evenimente reprezentative pentru nivelul său valoric. Alături de cele două concerte (din 21 şi 28 aprilie) deja incluse în ***Friendship Season*** – care au adus pe podium nume dirijorale de marcă precum cele ale lui Dian Tchobanov (Bulgaria) şi Christopher Petrie (Marea Britanie), solişti fiind doi cunoscuţi violonişti al căror oraş natal este Craiova: Vlad Stănculeasa şi Gabriel Niță – această săptămână a mai cuprins o întâlnire cu performanţa corală în ipostaza unei seri de muzică contemporană susţinută în 25 aprilie de către Corala Academică a Filarmonicii cu concursul pianistei Corina Stănescu şi a harpistei Rozalia Pataki, bagheta aparţinând Manuelei Enache, un amplu şi diversificat recital cameral al cvartetului de cornişti Mihai Sîrbu-Ivan Gabriel Luca-Cătălin Constantin Grierosu-Marius Aftaragaci în 26 aprilie, iar în 27 aprilie Ziua Porţilor Deschise şi tradiţionala întâlnire a prietenilor întru muzică, "AmiTea".

Vlad Drăgulescu, Modest Cichirdan, Dorin Măciucă, Gheorghe Fabian, Constantin Secară, Loredana Baltazar

Evident că nu putea lipsi din întregul ciclu de manifestări aniversare un colocviu special, intitulat ***Filarmonica de Stat "Oltenia", ieri şi azi***, la care au fost invitaţi personalităţi din elita culturală a oraşului, foşti directori / manageri ai instituţiei precum şi actualul manager interimar Dorin Măciucă, muzicologi, reprezentanţi mass-media, tineri implicaţi în acţiuni de voluntariat artistic şi, nu în ultimul rând, melomani craioveni. Continuitatea actului de cultură pe parcursul ultimului veac în ambianța acestei instituţii a fost relevată de către muzicologul Gheorghe Fabian şi de către dirijorul Modest Cichirdan care, în perioada în care a condus Filarmonica, s-a implicat nu doar în realizarea unor repertorii de excepţie, ci şi în proiectul unei noi săli polivalente, precum şi în tentativa de restaurare a vechii săli de spectacole. Artizan al concertelor comentate (live, sau în avanpremieră, în cadrul programelor ***Europa Season*** 2015-2016 şi ***Friendship Season*** 2016-2017), muzicologul Constantin Secară şi-a explicat, în continuarea discuţiilor, propriul program –"*Muzica povestită sau despre rolul, locul şi importanța muzicologiei în transmiterea şi receptarea actului muzical*" – prin intenţia de a readuce în atenţia spectatorilor, alături de figuri marcante ale diferitelor domenii artistice care i-au stat alături, cronicile "vorbite", dezvoltând triada operă muzicală/compozitor–interpretare/performer–receptare/public; iar subsemnata (muzicolog Loredana Baltazar) am detaliat aspectele de interes special ale celor două proiecte unicat, la nivel mondial, ale instituţiei – pe care le-am menţionat anterior – apreciind şi ideea organizării unei ediţii exclusiv contemporane, a festivalului internaţional **Craiova Muzicală**, toate aceste evenimente fiind concepute de fostul manager al Filarmonicii, Vlad Drăgulescu, în colaborare cu muzicologii Radu Jianu şi Gheorghe Fabian. Considerând Filarmonica şi Teatrul Naţional din Craiova ca un ansamblu de instituţii cu potenţial maxim, care pot deveni foarte rapid veritabili ambasadori nu doar ai regiunii ci şi ai întregii României, adept al deschiderii către Noutate şi Valoare, Vlad Drăgulescu şi-a dorit ca, prin aceste proiecte, Filarmonica să-şi asume atribuţiile unei instituţii "dinamice, active şi curajoase, care să-i dea publicului ceva ce-i trebuie, ceva care să mişte în el, fie că se va îndrăgosti de ceea ce i se oferă, fie că o va respinge, rămânând însă un public adevărat"! Numărându-se printre ultimii vorbitori, alţi doi oameni de cultură ai oraşului: Dan Lupescu şi Nicolae Marinescu au acordat Filarmonicii, din partea revistei **Lamura,** premiul **George Enescu** şi, respectiv, din partea revistei **Mozaicul**, Diploma de Merit.

În aceeaşi săptămână aniversară prilejuită de împlinirea a 70 de ani de existenţă, Filarmonicii "Oltenia" i-a fost acordată şi o diplomă specială din partea Ministerului Culturii şi Identităţii Naţionale, certificând, o dată în plus, meritele acestei instituţii prin intermediul căreia Craiova şi-a sincronizat pulsul cu cel al Europei, iar conexiunile inter-artistice au fost asimilate unor punţi spirituale anume create între naţionalităţi.

Loredana BALTAZAR

Inedit şi Consacrat în conferința „Voces – Destinul beethovenian (Integrala cvartetelor de coarde - I)”

Inedite şi consacrate, astfel se doresc a fi evenimentele al căror şir a pornit joi, 6 aprilie, în amfiteatrul *Achim Stoia* al Universității Naționale de Arte *George Enescu* din Iaşi. profesorul univ. dr. Gheorghe Duțică a inițiat anul acesta două cicluri – unul mai ispititor ca altul! – în cadrul cărora au avut loc deja trei întâlniri: două autoportrete componistice cu compozitorii Adrian Pop şi Dan Dediu, în ciclul *Opera omnia. Autoportrete componisitice* şi, iată, o incursiune de interpret, prima întâlnire-simbol din ciclul *Aula Magna. Conferințe doctorale.*

Acest prim episod a fost o expunere neobişnuită despre un fenomen muzical-artistic consacrat: confesiunile unui interpret despre universul unui compozitor. Profesorul univ. dr. Dan Prelipcean a schițat o traiectorie între două destine, despărțite de timp, dar unite în artă: Beethoven şi Voces. Fericită idee, prilejuită de două aniversări: 190 de ani de la trecerea în eternitate a muzicianului german şi apropiata aniversare 45 a cunoscutului ansamblu român.

Ştiut fiind că în asemenea momente timpul se comprimă, că mereu mai rămân multe de spus, oricât de minuțios ar fi planificate minutele, amfitrionii au prevăzut o mini-serie dedicată acestei teme – *Voces – Destinul beethovenian*. Această primă conferință a constituit *uvertura*, ce va fi urmată de altele trei (în tot atâtea săptămâni consecutive din luna octombrie anul acesta), fiecare dedicată unei perioade de creație beethoveniană şi având în centru cele 17 capodopere cvartetistice.

Cum era de aşteptat şi de dorit, muzica a fost preludiul şi postludiul conferinței: la început, partea a treia din *Cvartetul nr. 15*, op. 132, intitulată de compozitor *Canzona di ringraziamento offeria alla divinità da un guarito, in modo lidico*; în final, *Cvartetul nr. 11*, op. 95 *Serioso*.

Profesorul Dan Prelipcean a evocat, într-un parcurs liber, drumul artiştilor *Voces* – cu precădere al celor doi membri fondatori, frații Prelipcean – Bujor (prim-violonist) şi Dan (violoncelist): începuturile, pasiunea pentru universul muzical cameral, greutăți şi satisfacții, vise şi împliniri, atingerea culmilor perfecțiunii artistice şi loviturile destinului... Au fost depănate amintiri despre întâlniri providențiale şi mentori de neuitat – George Hamza, Wilhelm Georg Berger, Friedrich von Hausegger, Vilmos Tatrai, Uzi Wiesel şi, mai presus de toți, maeştrii Cvartetului londonez *Amadeus*: Norbert Brainin, Siegmund Nissel, Peter Schidlof, Martin Lovett.

Un drum lung, presărat cu piedici neaşteptate, dar şi cu împliniri artistice greu de măsurat, de la anonimat la universalitate, pe care vorbitorul l-a asemănat cu cel al Maestrului clasico-romantismului vienez.

Între altele, Dan Prelipcean a comentat coeziunea timbrală ce se naşte rar, datorită compatibilității (nu numai muzicale) dintre cei patru membri ai cvartetului de coarde, dar şi prin extinderea culorii timbrale a primului violonist (zis şi *primum inter pares*) asupra celorlalte trei instrumente; aşa s-a născut timbrul inconfundabil al câtorva – puține! – cvartete, între care *Amadeus* (prin Norbert Brainin) şi discipolii acestuia, *Voces* (prin Bujor Prelipcean).

Destinul muzicienilor *Voces* i-a îndreptat pe aceştia către spațiul şi spiritul cultural germano-austriac, cu care s-a contopit temperamentul lor sud-est european, rezultând un fericit şi original stil interpretativ: fără asprimea, dar cu precizia şi migala germane, fără superficialitatea, dar cu acea sonoritate unică vieneză, fără simplismul, dar cu maleabilitatea şi intuiția balcanică. De la *Amadeus* – ai cărui trei membri proveneau din şcoala interpretativă vieneză – *Voces* a cunoscut şi a preluat inconfundabilul *ton vienez*, precum şi înțelegerea aparte, de o profunzime unică, a stilului beethovenian, prin filieră, putem spune, directă: Norbert Brainin – Max Rostal – Carl Flesch – Jakob Grün – Joseph Böhm … – Beethoven!

„La Köln, unde s-a petrecut întâlnirea, super-specializarea noastră cu acei «dumnezei» ai Cvartetului *Amadeus* – îşi amintea profesorul Dan Prelipcean –, un spectator ne-a invitat să purtăm o discuție. A comentat şi a comparat interpretări ale unor cvartete celebre – *Amadeus, Borodin* şi *Smetana* – şi ne-a plasat pe noi, *Voces*, între aceste formații, extrem de puține în lume, pe care le-a numit «de muzicanți»! Nu avea însă în vedere sensul peiorativ. Se referea la acei puțini, care au reuşit să-şi modeleze o sonoritate unică şi o abordare stilistică cu totul aparte. În privința dificultății binecunoscute a abordării unor pagini muzicale sunt ferm convins că astăzi în lume există doar câteva ansambluri care pot oferi publicului cea mai importantă integrală muzicală: *Integrala Beethoven*!”

Iar *Voces* a adăugat o nouă performanță: cele 9 discuri reprezentând *Integrala Beethoven* în înregistrare *live*, editate de Casa *Electrecord* şi publicate în anul 2012. Performanța a fost atinsă în 1998, la a 25 aniversare, de Cvartetul *Voces*, în Sala *Toscana* a Facultății de Filozofie, de la Universitatea din Würzburg, în şase concerte susținute pe parcursul a opt zile.

Vorbind despre *Integrala Beethoven*, profesorul Dan Prelipcean a atras atenția asupra modului în care sunt grupate cele 17 cvartete, în şase concerte. O derulare cronologică n-ar

Cvartetul Amadeus

putea fi concepută decât pentru specialişti, întrucât, pe măsură ce se apropie de final, lucrările devin mai dense, mai lungi, cu o problematică de limbaj şi de expresie tot mai complicată. De aceea, *Voces* a optat pentru o configurație mai echilibrată, care să conțină câte o lucrare din fiecare perioadă de creație a compozitorului şi să aibă totodată un mai pronunțat grad de atractivitate.

La aniversarea unui sfert de veac de activitate (în 1998), *Voces* a prezentat *Integrala* la Iaşi, pe scena Filarmonicii – şase concerte în şapte seri aproape consecutive (23–29 octombrie),

Voces cu Vlad Hrubaru

încheind, două zile mai târziu (31 octombrie) cu un nou regal muzical: *Cvintetele cu două violoncele* de Brahms şi Schubert şi *Cvartetul nr. 4* de Sabin Păutza; invitat de onoare Martin Lovett, violoncelistul *Amadeus*.

Cu acel prilej, compozitorul Cristian Misievici a prefaţat cele şase concerte *Beethoven* prin tot atâtea *Elogii*, intitulate: *Elogiu la Opus 132*, *Elogiu imperfecţiunii*, *Elogiu anonimatului*, *Elogiu umbrelor*, *Elogiu Iaşului*, *Elogiu la o integrală*.

„/…/ modelul *Voces*. Patru puternice şi contrastante personalităţi şi totuşi patru capete plecate în faţa muzicii, cu care şi prin care se identifică. /…/ modelul *Voces* nu se reprezintă numai ca model estetic; el este, înainte de toate, un model etic, model de care, cu toţii, avem astăzi atâta nevoie: nevoia de a-l vedea şi asculta, nevoia de a-l înţelege, nevoia de a şti măcar că el există.” (*Elogiu anonimatului*)

„/…/ prin Cvartetul *Amadeus*, un fir nevăzut al muzicii pe care o cântă străbate timpul şi leagă Cvartetul *Voces* de *Joseph Hellmesberger*, de *Adolf Busch*, de *Joseph Joachim*, de *Brahms*, de *Beethoven*, de *Haydn* şi *Mozart*. Umbrele lor fac ca strălucirea interpretărilor semnate *Voces* să fie atât de vie.” (*Elogiu umbrelor*)

În conferinţa din 6 aprilie, profesorul Dan Prelipcean a evocat şi alte conexiuni providenţiale datorate destinului. Aşa a fost întâlnirea, unică, dar memorabilă, dintre membrii Cvartetului *Amadeus* cu George Enescu, la puţin timp după fondarea ansamblului, în cursul anului 1948, în localitatea Bryanston din sudul Angliei, unde compozitorul român fusese invitat pentru cursuri. Tinerii (pe-atunci) muzicieni *Amadeus* au fost profund impresionaţi de felul în care Enescu comenta şi exemplifica la pian, totul din memorie, cvartetele beethoveniene. „Înţelegea forma, structura şi conţinutul muzicii în cele mai profunde sensuri imaginabile.” – îşi amintea Martin Lovett în *Voces 25*, caiet-program aniversar, Filarmonica *Moldova* Iaşi şi Fundaţia pentru o Societate Deschisă România, octombrie 1998, p. 38

Această conexiune a produs altele două, peste timp: una către trecut, cu înţelesuri ascunse ale componisticii beethoveniene, alta cu patru *voceşi*, aflaţi (asemenea *amadeuşilor*, cu trei decenii şi jumătate în urmă) în plină ascensiune şi configurare stilistică interpretativă (anii ’81–’83).

În loc de încheiere, la autenticitatea sonorităţii *Voces*, construită de-a lungul a patru decenii şi jumătate, trebuie adăugată dimensiunea scenică a ansamblului, accesibilă doar auditoriului – unui anumit auditoriu! – perceptibilă în mod direct şi unic. Este acea contopire a imaginii cu sunetul, a privirilor şi gesturilor venite din patru direcţii convergente, unite cu muzica într-un flux/fenomen inefabil, care trece din scenă în rândul auditorilor, se amplifică, revine în scenă, se reîntoarce… ş.a.m.d. Prezenţa scenică a Cvartetului *Voces* a avut mereu darul să amplifice, fără cuvinte, sugestia discursului sonor.

Carmen CHELARU

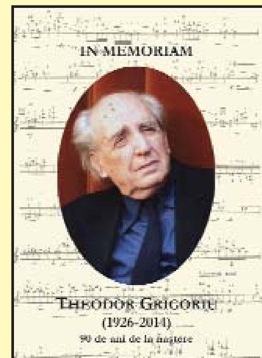
IN MEMORIAM THEODOR GRIGORIU (1926-2014)

EDITURA MUZICALĂ îşi afirmă autoritar, mereu şi mereu, benefic, demersul brazdelor adânci în cultura naţională. Este şi cazul volumului *In memoriam* THEODOR GRIGORIU, *90 de ani de la naştere*, apărut prin strădania MIHAELEI MARINESCU GRIGORIU, iubita soţie, condeier stimat de confraţi, respectat de colaboratori şi, de asemenea prin fundaţia Theodor Grigoriu. S-au abordat cu osârdie şi dragoste cuvinte arzătoare prin respect şi preţuire ale unor condeie “grele” din muzicologia noastră, din lumea industriei cinematografice, din componistică - cei care l-au cunoscut pe MAESTRU.

“Liric elegiac, tălmăcitor sensibil al dorului românesc, Teddy a rămas pentru ascultătorii muzicii sale un maestru al rigorii, echilibrului şi culorilor pastelate, timbrul inconfundabil al partiturilor sale scăldându-se parcă în rafinate sonorităţi de caval, flaute şi surdine de coarde”... scrie **Viorel Cosma**.

Înzestrat cu talentul virtuozităţii instrumentale, sensibil faţă de frumuseţile naturii, trăind nemijlocit dramatismul existenţei ca om şi ca artist, el şi-a dedicat toată fiinţa misterelor vieţii şi posibilelor decriptări ale acestora cu resursele inefabile ale artei sonore – **Vasile E. Tomescu**.

Una *meraviglia del arte*, cartea ne înfăţişează creaţiile prietenului meu Theodor Grigoriu, concepute cu o dăruire apostolică, strălucind prin timpii seculari: **Doru Popovici**.

Pentru mine, ca regizor de filme, Theodor Grigoriu a fost nu numai un colaborator, a fost un co-autor prin muzica de înaltă măiestrie compusă special pentru opere cinematografice – **Mircea Drăgan**.

Opusurile sale sunt de o armonioasă conjuncţie, definindu-l drept un poet al sunetelor şi un *sound–master* al poeziei: **Dan Dediu**

Citatele pot continua pe aceeaşi gamă majoră a superlativelor.

Lista completă a creaţiei, în toate domeniile abordate, a activităţii în UCMR (şi nu numai), colecţia de fotografii din finalul cărţii dar şi cele care împodobesc cuprinsul (autor **Nicolae Manolache**), completează delectant declaraţiile elitiste (şi cât de reale…)

Avem prin aceste demersuri o imagine fidelă a lui Theodor Grigoriu, venind să adauge laurii meritaţi creaţiilor sale, caracterului său unic. Îmi amintesc lumina caldă a zâmbetului său când, adresându-se celor care îi interpretau lied-urile, le spunea, cu sinceritate şi bucurie: “aţi cântat exact aşa cum îmi imaginam în mintea şi sufletul meu că va prinde viaţă ceea ce am scris pe portativ…

Ne emoţiona pe toţi şi prin cuvânt…

Argument: o întrebare cu valoare axiomatică (doar una din ele), păstrată alături de una dintre fotografiile semnificative din cuprins: **lucrând, m-am gândit adesea, dacă în secolele viitoare, valorile noastre artistice ar putea ocroti acest spaţiu românesc**…

O consider retorică; cred cu toată fiinţa mea în ea; se întâmplă şi datorită lui THEODOR GRIGORIU.

Să ne bucurăm că a existat, să-l continuăm şi vom fi fericiţi. Putem sorbi împreună energia purificatoare subsumată numelui său, lăsând-o ca lumină, ca moştenire celor ce vor veni: **Ulpiu Vlad**.

Daniela CARAMAN FOTEA

ULISE

Dincolo de limitele culturii

Ulise este călătorul, pribeagul, migrantul perpetuu. El trebuie să găsească mereu noi idei, să experimenteze şi să mizeze pe originalitate. Eutopia ULISE este deschisă spre aventură.

I. Marţi, 23 mai, Ora 19, Sala ***George Enescu*** **a UNMB**/Claudia Codreanu (mezzosoprană), Diana Vodă (pian)/ Lucrări de: Valentin Timaru, Dan Voiculescu, Diana Vodă, Dumitru Capoianu, Dan Buciu, Adina Dumitrescu, Nicolae Coman, Menachem Zur

II. Joi, 25 mai, Ora 17, Sala ***George Enescu*** **a UNMB/** ***Tinerii interpreţi şi muzica nouă (II)/***

Ansamblul de percuţie ***Game***, Alexandru Matei (conducerea muzicală)/ Invitat: Christian Alexandru Petrescu (voce) şi Iulian Ochescu (pian)/ Lucrări de: Bogdan Vodă, Elena Apostol, Mihaela Vosganian, Eric Sammut

III. Vineri, 26 mai, Ora 17, Sala ***George Enescu*** **a UNMB/Ansamblul** ***Archaeus***, Liviu Dănceanu (conducerea muzicală)/ Lucrări de: Sorin Vulcu, George Draga, Adrian Raţiu, Dan Voiculescu, Liviu Dandara, Corneliu Dan Georgescu

IV. Sâmbătă, 27 mai, Ora 11, Sala ***Auditorium*** **a UNMB/** ***Tinerii interpreţi şi muzica nouă (III)*****/Piese pentru flaut solo** interpretate de studenţii clasei prof. univ. dr. Ion Bogdan Ştefănescu/ Lucrări de: Dan Buciu, Toru Takemitsu, Cornel Ţăranu, Wil Offermans, Vasile Herman, Kazuo Fukushima, Mihai Damian, Liana Alexandra, Dan Voiculescu, Sorin Lerescu

V. Duminică, 28 mai, Ora 11, Sala ***George Enescu*** **a UNMB/** ***Tinerii interpreţi şi muzica nouă (IV)***/ **Ansamblul** ***Violoncelissimo***, Marin Cazacu (conducerea muzicală)/ Lucrări de: Anatol Vieru, Doina Rotaru, Vladimir Scolnic, Sebastian Androne, Mihai Mitrea-Celarianu

VI. Duminică, 28 mai, Ora 16, Aula UCMR/ Cvartetul de coarde ***Profil***/ Diana Moş (vioara I), Petru Nemţeanu (vioara a II-a), Marian Movileanu (violă), Mircea Marian (violoncel)/ Invitat: Costin Soare (chitară)/ Lucrări de: Ulpiu Vlad, Adrian Pop, Cornel Ţăranu, Eugen Wendel, Nicolae Teodoreanu, Agustín Fernandez

Păstrând acelaşi concept generator al ed
aceleaşi patru direcţii tematice de a transcende
- *Ulise*, *Gulliver*, *Nirvana* şi *Matrix* -, ediţia
Internaţională a Muzicii Noi", adaugă un acc
interpreţi.

Deviza *Tinerii interpreţi şi muzica nouă* il
programul, de la selecţia compoziţiilor, la cea
unui desant important de muzică orchestrală, a
numărul impresionant de lucrări programate, c
şi noile tendinţe ale contemporaneităţii, din Ro

Desigur, am spus întotdeauna şi cred c
concepţii despre viaţă. SIMN este deja purtătoa
centrale în contextul cultural actual. Semnifica
clară faţă de zona *entertainment* şi de indust
conştienţi de faptul că SIMN constituie o redu
faţa asaltului tot mai concertat al prostului gus

Nu putem privi în viitor, decât asumân
sens, SIMN 2016 portretizează şi reliefează figu
(85 de ani de la naştere) şi Pascal Bentoiu (90 d
capodopere ce se cuvin cunoscute, comentate

GULLIVER

Dincolo de limitele istoriei

Gulliver e criticul şi ochiul istoriei. El înfruntă această realitate şi deschide lumea posibilului. Eutopia. GULLIVER este deschisă spre lumi şi poveşti virtuale.

I. Duminică, 21 mai, Ora 19.00, Ateneul Român/ ***Tinerii interpreţi şi muzica nouă (I)/***

Orchestra ***Concerto***, dirijor Bogdan Vodă/ solişti: Sorin Petrescu (pian), Doru Roman (percuţie), Judith Blaauw (oboi), Erik Sandberg (corn), Barrie Webb (trombon), Marius Ungureanu (violă)/ Lucrări de: Violeta Dinescu, Andrei Tănăsescu, Dan Dediu

II. Marţi, 23 mai/ Ora 17, Sala "George Enescu" a UNMB/ Corul de cameră ***Preludiu***, dirijor Voicu Enăchescu/ Lucrări de: Adrian Pop, Felicia Donceanu, Lucian Beschiu, John Woolrich, Grigore Cudalbu, Dan Buciu, Dan Dediu, Livia Teodorescu-Ciocănea, Yuri Falik, Vasile Spătărelu

III. Joi, 25 mai, Ora 19.00, Ateneul Român/ Orchestra Filarmonicii "George Enescu", dirijor Camil Marinescu/solist Viniciu Moroianu (pian)/ Lucrări de: Dinu Lipatti, Carmen Petra Basacopol, Ottorino Respighi

IV. Vineri, 26 mai, Ora 19, Studioul ***Mihail Jora*** **al Radio România/ Orchestra Naţională Radio şi Corul Academic Radio**, dirijor Cristian Oroşanu, dirijorul corului Ciprian Ţuţu/ solişti: Diana Moş (vioară), Ion Bogdan Ştefănescu (flaut)/ Lucrări de: Mihai Măniceanu, Adrian Iorgulescu, Aurel Stroe

V. Duminică, 28 mai, Ora 19, Studioul ***Mihail Jora*** **al Radio România/** ***Orchestra Simfonică Bucureşti***, dirijor Radu Postăvaru/ solist Mihai Ungureanu (pian)/ Lucrări de: Mihai Moldovan, Liviu Dănceanu, Nicolae Brânduş, Pascal Bentoiu

Săptămâna Internațională a Muzicii Noi

International Week of New Music

…iției precedente, *Limite...și dincolo de ele!* și …obişnuitul, numite *eutopii*, locuri ale Binelui …a a XXVII-a a festivalului ”Săptămâna …ent specific, anume focalizarea pe *tinerii*

…ustrează spiritul în care am realizat întreg … a interpreților. Ne bucurăm de prezența …a unor dirijori şi solişti tineri, precum şi de …ce evidențiază atât tradiția muzicii noi, cât …omânia şi din lume.

…cu tărie că un festival este emanația unei …area unui mesaj atitudinal şi a câtorva idei …ația festivalului este dată de o demarcație …ria muzicală, dar în acelaşi timp suntem …ută culturală responsabilă şi rezistentă în …st, kitschului și inculturii.

…ndu-ne trecutul şi cunoscându-l. În acest …ra marilor compozitori români Aurel Stroe …e ani de la naştere), prin recuperarea unor …şi reinterpretate în spiritul actualității.

Dan Dediu

Director artistic

NIRVANA

Dincolo de limitele sinelui

Nirvana e eutopia contopirii cu Universul.

Dezmărginirea eului prin sacralitate și ritual deschide înspre comuniune şi mister.

I. Luni, 22 mai, Ora 17.00, Sala Auditorium a UNMB/ ***Reincarnations & Reinventions*****/ recital Tamara Smolyar** (pian)/ Lucrări de: Paul Grabowsky, Thomas Reiner, Oddvar Lönner, Noel Fidge, Kenji Fujimura

II. Luni, 22 mai, Ora 19.00, Sala ”George Enescu” a UNMB/ Ansamblul ***devotioModerna*****/** Carmen Cârneci (conducerea muzicală)/ Lucrări de: Veronica Anghelescu, Tatjana Milošević, Krzysztof Penderecki, Carmen M. Cârneci, Victor Alexandru Colțea, Mihai Murariu, Octavian Nemescu

III. Marți, 23 mai, Ora 17, Aula UCMR/ Dublu recital „Arcord in Spirit“: 1. Ana Topalovic (violoncel), Nikola Djoric (acordeon)/ Lucrări de: Armin Sanayei, Gabriele Proy, Cătălin Crețu, Margareta Ferek-Petric, Dimitris Mousouras, Volodymyr Runchak, Johanna Doderer// 2. Matei Ioachimescu (flaut), Miriam Adefris (harpă)/ Lucrări de: Witold Lutosławski, Timothy Page, Carmen Petra Basacopol, Călin Ioachimescu, Toru Takemitsu

IV. Miercuri, 24 mai, Ora 19, Studioul ***Mihail Jora*** **al Radio România/ Orchestra de Cameră Radio**, dirijor Tiberiu Oprea/ Soliști: Alexandru Matei (gonguri), Fernando Mihalache (acordeon), Cristian Miclea (clarinet)/ Lucrări de: Petru Stoianov, Maia Ciobanu, Mihnea Brumariu, George Balint, Aurel Stroe

CONFERINȚE. COLOCVII, SIMPOZIOANE

Miercuri, 24 mai, Ora 11.00, Mediateca UNMB – Sala de proiecție/ ***Conferință*****/** Invitată: compozitoarea Isabel Mundry (Zürich)

Joi, 25 mai, Ora 16.00, Mediateca UNMB – Sala de proiecție/ ***Colocviu de muzicologie ”Music in Dark Times”*****/** Invitată: muzicologul Andrea Bohlmann (University of North Carolina - Chapel Hill/Wissenschaftskolleg zu Berlin)

Sâmbătă, 27 mai, Ora 9.00, Sala ***Dinu Lipatti*** **a UNMB/** ***Simpozion international de muzicologie dedicat compozitorilor Aurel Stroe și Pascal Bentoiu*****/** Coordonator: Olguța Lupu

Duminică, 28 mai, Ora 13.00, Mediateca UNMB – Sala de proiecție/ ***Conferință/*** Invitat: compozitorul Agustín Fernandez (Newcastle)

MATRIX

Dincolo de limitele naturii

Matrix e apostolul unei lumi postumane. El modulează făptura umană şi o ridică la putere hi-tech. Sinergia bio-tehnologică se întinde de la improvizația liberă la algoritmul perfect. Eutopia MATRIX este deschisă spre Apocalipsă.

I. Joi, 25 mai, Ora 19.00, Muzeul Municipiului Bucureşti, Grădina casei Filipescu-Cesianu (Calea Victoriei 151)/ **Irinel Anghel**: ***Zoopera*** - Experimental ALTwork cu participarea formației *Rotheads* şi a grupului de performeri *TBA @ Time Factor(y)*

II. Vineri, 26 mai, Ora 21.15, foyerul Sălii de Operă şi Multimedia a UNMB / *“Maşinisme pentru 4 mecanici”* – Improvizație pentru maşini de scris și laptop-uri; **Ora 21.30, Sala de Operă şi Multimedia a UNMB**/ *”Sound Fabric”- fabrică de țesut obsesii*/ **Ansamblul** ***SonoMania***, director artistic Diana Rotaru, dirijor Simona Strungaru/ Invitat special: Cristina Lilienfeld (dans)/ Lucrări de: Henry Vega, David Lang, Marko Slaviček, Şerban Marcu, Makoto Shinohara, Federico Gardella, Dan Popescu

III. Sâmbătă, 27 mai, Ora 17, Sala ***George Enescu*** **a UNMB/ Cvartetul de flaute** ***Tétraflûtes***

”Requiem for a glacier”/Lucrări de: Sofia Gubaidulina, Henry Purcell, Dai Fujikura, Joseph Lauber, Andreas Zurbriggen, Dorothea Hofmann, Doina Rotaru, Rentaro Taki

IV. Sâmbătă, 27 mai, Ora 19, Studioul de Operă şi Multimedia al UNMB/ Ensemble ***Garage*****/** Lucrări de: Brigitta Muntendorf, Simon Steen-Andersen, Josh Spear, Benjamin Grau, Oliver Schneller, Diana Rotaru, Niclas Thobaben

Workshop european de compoziţie la Sofia

Între 6-8 aprilie s-a desfăşurat la Sofia – la iniţiativa Departamentului de Compoziţie al Academiei Naţionale de Muzică „Pancio Vladigherov" – prima ediţie a Workshop-ului european pentru studenţii de la compoziţie („European workshop for students of composition").

Proiectul colegilor noştri bulgari a avut în vedere promovarea muzicii tinerilor compozitori, studenţi, masteranzi sau doctoranzi din cinci centre muzicale europene: Milano, Zagreb, Bucureşti, Kiev şi Sofia.

Programul a cuprins şi un concert cu lucrări ale profesorilor de compoziţie de la Academia de Muzică din Sofia, o masă rotundă cu tema „Teaching composition in the 21st century" şi un concert cu opusuri ale studenţilor bulgari de la compoziţie.

M-am bucurat să ascult la Sofia şi două opusuri semnate de doi tineri compozitori români, reprezentanţi ai Universităţii Naţionale de Muzică din Bucureşti: *Piercing* pentru flaut solo de Vlad Baciu şi *Oblivion – Choreographic miniature* de Claudius Tiberiu Iacob.

Ceilalţi compozitori din concertul din 8 aprilie, din sala de concerte a Academiei de Muzică au fost: Edvard Kravchuk (Ucraina, Academia Naţională de Muzică „P. I. Ceaikovski" - Kiev) – *Variations for Clarinet and Piano*, Simun Matisic (Croaţia, Academia de Muzică - Zagreb) – *Sonata for Flute and Piano*, Vassil Tsanko (Ucraina, Academia Naţională de Muzică „P. I. Ceaikovski" - Kiev) – *„Trickster" for Clarinet, Violin, Guitar and Piano*, Ivan Violic (Croaţia, Academia de Muzică - Zagreb) – *„Anxios" for Violin, Cello and Piano*, Denislav Tomov (Bulgaria, Academia Naţională de Muzică „Pancio Vladigherov" - Sofia) – *String Quartet*, Antonella Bertoni (Italia, Conservatorul „Giuseppe Verdi" - Milano) – *„Feng Shui"for Flute, Clarinet, Violin, Cello and Piano* şi Leonardo Marino (Italia, Conservatorul „Giuseppe Verdi" - Milano) – *„Foco" per Quartetto con Pianoforte*.

Piese diferite ca abordare stilistică, ca modalităţi de intrare în sunet, fiecare reprezentând o cultură muzicală, un mod propriu de a conduce fluxul sonor în funcţie de ideea estetică generatoare.

Un concert cu lucrări camerale a fost rezervat vineri, 7 aprilie, studenţilor de la Departamentul de Compoziţie al Academiei de Muzică din Sofia, o prestigioasă instituţie de învăţământ superior cu o istorie de 95 de ani. Am ascultat lucrări semnate de: Svetlin Hristov – *Pezzo in modo di sonata for Clarinet, Violin and Harp* (clasa prof. Velislav Zaimov), Petar Dimov – *Variations for Piano* (clasa prof. Yovcho Krushev), Mihaela Koteva – *Scherzo for Three Bassoons* (clasa prof. Filip Pavlov), Bozhidar Chapkanov – *Sonata for Flute and Piano – IIIrd and IVth movements* (clasa prof. Filip Pavlov), Peter Karagenov – *Study for Flute and Piano* (clasa prof. Velislav Zaimov), Dobromir Kisyov – *Elegy for Double bass* (clasa prof. Yovcho Krushev), Noris Getov – *„Transmortis" for Oboe and Viola* (clasa prof. Velislav Zaimov) şi Petya Gabrova – *„Journey" for Violin, Viola, Violoncello and Contrabass* (clasa prof. Yovcho Krushev).

Impresiile după acest concert au fost dintre cele mai bune: tineri compozitori talentaţi, dornici să experimenteze tot ce e mai nou şi mai interesant în muzica de azi.

De altfel, calităţile de care aminteam mai sus le-am observat şi la Masa rotundă cu tema: „Teaching composition in the 21st century" (vineri, 7 aprilie).

Au fost invitaţi profesori de compoziţie din Milano: Giuseppe Colardo şi Sonia Bo – Conservatorul „Giuseppe Verdi", Bucureşti: Sorin Lerescu – Universitatea Spiru Haret, Kiev: Dmitro Shchyrytsia - Academia Naţională de Muzică „P. I. Ceaikovski", Zagreb: Ivan Violic - Academia de Muzică.

Au participat, din partea gazdelor, compozitorii şi profesorii Krassimir Taskov – şeful Departamentului de Compoziţie – şi Velislav Zaimov, cei cărora le datorăm organizarea în cele mai bune condiţii a acestei întâlniri muzicale internaţionale.

Am discutat, în acest cadru – compozitori, muzicologi, profesori, studenţi, reprezentanţi ai presei – , despre cum se predă compoziţia în zilele noastre în facultăţi, despre planurile de învăţământ din acest domeniu şi despre modul în care studenţii noştri înţeleg să se apropie de fenomenul muzical contemporan.

Workshop-ul european de la Sofia a inclus în program şi un concert dedicat profesorilor de compoziţie de la Academia Naţională de Muzică „Prof. Pancio Vladigherov": Filip Pavlov – *„Winter impressions" for Soprano and Piano*, Krassimir Taskov – *„Dream" for Cello and Piano*, Atanas Atanassov – *Trio for Violin, Violoncello and Piano* şi Velislav Zaimov – *Triptych for Mezzosoprano, Viola and Piano on poems by Ivan Vazov: „The Owl", „Among nature", „From combe to combe"*, opus dedicat profesorului Nedelcio Todorov.

Lucrările maeştrilor pun în evidenţă un discurs sonor arcuit expresiv, cu rafinate inserţii timbrale, cu o melodică de multe ori inspirată din folclor, recompunând şi sublimând sursele originare.

Se cuvin aprecieri şi intrepreţilor: compozitorul şi pianistul Filip Pavlov, soprana Tania Lazarova, Anatoli Krastev – violoncel, Margarita Ilieva – pian, Trio „Ardentza": Galina Koiceva - Mirceva (vioară), Konstantin Evtimov (violoncel), Daniela Dikova (pian), mezzosoprana Lilia Ilieva, Nedelcio Todorov – violă şi pianista Galina Apostolova.

Interpreţii din celelalte două concerte, în majoritate studenţi ai Academiei de Muzică din Sofia, au dat dovadă de deschidere faţă de opusurile incluse în program, încercând de multe ori să treacă dincolo de rigoarea textului muzical, potenţându-l expresiv.

La finalul acestor rânduri aş adăuga ospitalitatea şi spiritul colegial în care am fost primiţi la Sofia de organizatorii workshop-ului.

Cred, de asemenea, că includerea muzicienilor români în acest proiect muzical european este, de asemenea, şi o recunoaştere a valorii şcolii noastre de compoziţie.

Sorin LERESCU

După Europa, America şi Japonia

Mariana Nicolesco cucereşte China

Un eveniment fără precedent în istoria muzicală a Chinei a avut loc de curând: cursurile de Măiestrie Artistică ***Master Classes Mariana Nicolesco*** au reunit la Universitatea din Shenzhen, în apropiere de Hong Kong, cele mai proeminente talente din Conservatoarele şi Universităţile Chinei, printre care Beijing, Shanghai, Canton, Hunan, precum şi profesori şi maeştri de canto din întreaga ţară.

Cu tinerii participanţi, Mariana Nicolesco - unanim cunoscută drept una dintre marile voci ale timpului nostru - a lucrat zilnic ore în şir, fascinându-i pe toţi cei prezenţi, pe artiştii care făceau progrese ce-i surprindeau şi pe ei înşişi, pe profesorii de canto şi pe muzicologi, ca şi pe zecile şi zecile de studenţi, masteranzi şi doctoranzi care doar asistau la cele ce se petreceau pe scenă, filmând însă totul cu tabletele sau telefoanele mobile. Apoi, semn al epocii în care trăim, trimeteau filmele prin SMS ori email colegilor din cele patru orizonturi ale Chinei, unde Mariana Nicolesco a fost deja invitată să ofere *Master Classes*. Rezultatul, uluitor, a fost acela că peste 1000 de tineri artişti chinezi şi-au exprimat dorinţa de a veni în acest an la Concursul Internaţional de Canto *Hariclea Darclée* de la Brăila, creat şi prezidat de Mariana Nicolesco şi considerat drept unul dintre cele mai importante din lume.

Nelipsită de la cursurile ***Master Classes Mariana Nicolesco***, mereu în rândul întâi şi încântată de cele ce vedea pe scenă, principala figură naţională în repertoriul universal de operă, venerată de întreaga Chină, era Doamna Guo Shuzhen, venită anume de la Beijing, care va împlini zilele acestea venerabila vârstă de 90 de ani, şi care a format generaţie după generaţie de artişti lirici chinezi. « - Ceea ce a reuşit Mariana aici în numai câteva zile ţine de domeniul miracolului», a declarat celebra artistă.

Centrul de Artă al Universităţii Shenzhen, condus de o personalitate excepţională ca mezzosoprana Baoyi Bi, cea care, la Brăila, a inaugurat cu ani în urmă puntea lirică româno-chineză, dispune de facilităţi demne de universităţile americane. Iar oraşul Shenzhen, azi supermodern ca urbanism, autostrăzi, parcuri şi clădiri, comerţ, având 12 milioane de locuitori, a apărut şi a ajuns vertiginos la stadiul actual ultra-modern în numai 30 de ani, pe locurile unde în trecut erau doar sate de pescari.

Profitând de prezenţa sa alături de Mariana Nicolesco, Universitatea din Shenzhen i-a cerut istoricului de artă **Dr. Radu Varia** să susţină o conferinţă despre **Constantin Brâncuşi**, prima consacrată vreodată în această ţară sculptorului român, **prezentat ca piatră de hotar în istoria artei.**

La finalul concertul participanţilor la cursurile Master Class Mariana Nicolesco *la Shenzhen Grand Theatre*

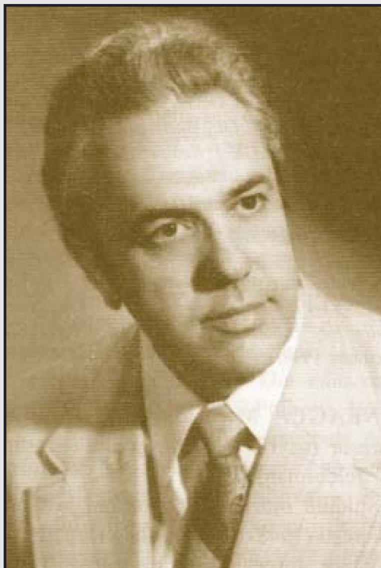
Încununare a acestor zile dedicate muzicii, Mariana Nicolesco a fost îndelung ovaţionată la ***Concertul de Gală Master Class***, încheiat în triumf cu celebrul *Brindisi* din *La Traviata* de Verdi unde, în entuziasmul general, vocea sa a strălucit alături de tinerele voci ale artiştilor chinezi.

«Am trăit momente unice, de mare bucurie. Cred că muzica de operă are un viitor important în China şi sunt fericită văzând că se adevereşte şi acum *credoul* meu, conform căruia nimic nu-i apropie pe oameni mai mult decât cântul». (N. M.)

Rămas bun, maestre Mircea Neagu!

Pentru muzica corală românească, primăvara aceasta avea să devină un anotimp al despărţirilor: Stelian Olariu, Gheorghe Gomoiu, Alexandru Racu, Mircea Neagu.

În pofida evenimentelor grele din viaţa sa şi a suferinţelor fizice, Mircea Neagu şi-a păstrat echilibrul psihic, având o mare disponibilitate în comunicare, şi deşi trăia într-o izolare aproape totală, îşi petrecea timpul citind, încercând să fie la curent cu toate noutăţile legate de lumea muzicală.

S-a născut în data de 10 octombrie 1928, în comuna Pietroşani, din fostul judeţ Vlaşca (astăzi Teleorman).

Între anii 1948 – 1953, a urmat Conservatorul *Ciprian Porumbescu* din Bucureşti, având profesori maeştri de seamă ai muzicii româneşti: Ioan D. Chirescu şi Victor Iuşceanu – teorie şi solfegiu, Ion Dumitrescu – armonie, Nicolae Buicliu – contrapunct, Tudor Ciortea – forme muzicale, Theodor Rogalschi – orchestraţie, Ion Vicol şi D.D. Botez – ansamblu şi dirijat coral, Zeno Vancea – istoria muzicii, Emilia Comişel – foclor, Madeleine Cocorăscu – pian secundar.

La terminarea Conservatorului, s-a dedicat activităţii didactice ca profesor de teorie şi solfegiu, dirijat cor, la Şcoala Populară de Artă din Bucureşti (1953 – 1959), şi apoi ca lector, la catedra de armonie a Institutului Pedagogic de 3 ani, din Bucureşti (1962 – 1964.

Începând cu anul 1959, până în anul 1991, a funcţionat ca şef al Sectorului Muzical, în cadrul Casei Centrale a Creaţiei Populare din Bucureşti.

În anul 1954, Mircea Neagu a fost primit ca membru în Uniunea Compozitorilor şi Muzicologilor din România, în cei peste 60 de ani de activitate componistică realizând lucrări corale, muzică vocal – simfonică, muzică de cameră, creaţia sa caracterizându-se printr-o melodică plină de naturaleţe, de mare sensibilitate, inspirată din muzica populară românească.

A compus lucrări ample: poemul *Horia,* cor mixt cu recitator şi orchestră pe versuri de poetul Aron Cotruş, lucrare prezentată în primă audiţie de corul *Camerata Felix* din Oradea, dirijată de Avram Geoldeş, interpretată şi imprimată şi de Corul şi Orchestra Filarmonicii *Transilvania* din Cluj-Napoca, dirijor Emil Simon; Poemul coral *Iarna pentru* cor mixt, pe versuri de Vasile Alecsandri, interpretat de Corul Radio, dirijor Dan Mihai Goia, şi de Corul Filarmonicii *George Enescu*, dirijat de Nicolae Bica; Poemul *Patria,* pentru cor mixt, pe versuri de Nichifor Crainic; *La Sarmisegetuza-n munţi,* cor bărbătesc, pe versuri de Liviu Cernaianu, imprimarea fiind realizată de corul *Doina* al Armatei.

Pentru coruri mixte a compus lucrări cu tematică istorică: *Mândra noastră Bucovină,* pe versuri de Ioan Meiţoiu, pentru cor bărbătesc, *Dacia Felix,* şi *Vatra Daciei străbune,* pe versuri de Vlaicu Barna, *Oda ostaşilor români,* poem pentru cor mixt, solo bas, pian şi orchestră, pe versuri de Vasile Alecsandri, *Măgura,* poem, cor mixt, versuri de Nicolae Peneş, *Mioriţa,* baladă pentru cor bărbătesc, pe versuri populare (interpretată de corurile *Doina* al Armatei, dirijor Gheorghe Popescu, şi de corala Sabin Dragoi din Timişoara, dirijor Diodor Nicoară), *Glasul lui Mircea la Cozia,* pentru cormixt cu pian, pe versuri de Ioan Meiţoiu, lucrarea vocal – simfonică *Independenţa 1877,* pentru solo bariton, cor mixt, pe versuri de Vlaicu Bârna.

Muzica religioasă a ocupat un loc important în creaţia sa: *Liturghia Ortodoxă*, alcătuită din 36 de părţi, dedicată corului *Nicolae Lungu* al Patriarhiei Române, distinsă cu premiul Uniunii Compozitorilor – 2008, *Rugăciune*, pe versuri de M. Eminescu, pentru cor mixt, solo sopran şi alto, interpretată, în primă audiţie, de Corul Academic al Filarmonicii *Moldova* din Iaşi, dirijor Doru Morariu.

Mircea Neagu a compus şi muzică instrumentală: *Balada pentru violoncel şi pian* (1955), imprimarea Radio fiind realizată de renumitul solist şi pedagog Serafim Antropov şi *Elegie pentru violoncel solo* (1990). Pentru coruri de copii, a creat numeroase lucrări miniaturale şi povestea muzicală *Păţaniile fraţilor Chiţ-Chiţ*, ilustrată, pe versuri de Tudor Măinescu.

Lucrările sale laice şi religioase sunt publicate în trei volume personale apărute în anii 1958, 1980, 2007.

Rămân în memoria noastră bonomia, modestia, zâmbetul, vorba caldă - toate la un loc, întregind imaginea unui muzician dedicat pasiunii sale de o viaţă – muzica. (**Mariana POPESCU)**

Alexandru Racu

O nouă despărţire avea să îndolieze lumea muzicii corale în primăvara aceasta, prin dispariţia unui muzician complex – Alexandru Racu, dirijor, compozitor, pedagog care s-a născut la Chişinău, la data de 19 iunie 1937.

Înclinaţiile sale muzicale s-au manifestat încă din copilărie: „Părinţii mei erau învăţători amândoi, absolviseră o şcoală normală unde se făcea pe vremea aceea muzică serioasă. Tata ştia să cânte la vioară, la chitară, la mandolină, la balalaică, de pildă, mama avea şi ea o voce foarte frumoasă, aşa că probabil încă din pântecele ei am auzit muzică la noi în casă. Poate prima mea aventură muzicală a fost la vreo patru ani, când tata m-a luat pe braţe, iar el punând degetele la o mandolină pe care o avea, foarte frumoasă, eu dădeam cu mâna pe coarde. Se pare că am dat bine în ritm, pentru că tata era entuziasmat".

A urmat Liceul teoretic *Fraţii Buzeşti* şi în paralel, a studiat muzica în cadrul Şcolii Populare de Artă din Craiova, unde i-a avut ca profesori pe Constantin I. Baciu – la teorie, pe Mihail Bârcă – dirijat cor, ansamblu, Nicole Julea – pian.

Studiile universitare le-a urmat la Conservatorul *Ciprian Porumbescu* din Bucureşti, în perioada 1954 – 1959, absolvind secţiile de Pedagogie Muzicală şi Dirijat coral academic, având profesori de renume: Victor Iusceanu teorie şi solfegii), Paul Constantinescu armonie), Nicolae Buicliu (contrapunct), Tudor Ciortea (forme muzicale), Alexandru Paşcanu (orchestraţie), Radu Nagreanu şi George Breazul (istoria muzicii), Tiberiu Alexandru (folclor), Dumitru D. Botez (dirijat coral), Jean Bănescu (canto), Madeleine Cocorăscu (pian).

Alexandru Racu a activat ca dirijor al Corului Universităţii *C.I. Parhon* din Bucureşti, între anii 1956–1959.

În perioada 1959–1962 a fost redactor muzical, la Radio – Craiova, din anul 1960 până în 1968 a activat ca dirijor al

Ansamblului Artistic de Stat *Nicolae Bălcescu* din Craiova, iar din 1962 până în anul 1988, în paralel cu activitatea dirijorală, a fost profesor de muzică de cameră, pian principal, pian tehnic şi acompaniament, la Liceul de Artă din Craiova.

Ca dirijor al Corului Ansamblului Folcloric *Nicolae Bălcescu*, a susţinut o activitate intensă de profesionalizare a corului, în anul 1968 corul fiind transferat la Filarmonică, Alexandru Racu devenind astfel, dirijorul fondator al Corului Filarmonicii din Craiova.

În anul 1992, reînfiinţează clasa de canto clasic – corepetiţie de la Şcoala Populară de Artă *Cornetti* din Craiova (după o întrerupere de mai mulţi ani).

Între anii 1992 – 1994, Alexandru Racu a colaborat cu Universitatea *Mihai Viteazul*, ca lector la cursul „Muzică – instrument muzical". Din anul 1994, a predat la Universitatea din Craiova – Facultatea de Litere, Departamentul de Artă Teatrală, cursul intitulat *Cunoştinţe muzicale, tehnică vocală, cânt*, iar din anul 2003, la Conservator (în cadrul Facultăţii de Litere), a susţinut cursul de dirijat – ansamblu coral.

În anul 2004, a obţinut titlul ştiinţific de Doctor în muzică al Universităţii de Arte *George Enescu* din Iaşi, susţinând teza *Profilul corului de Filarmonică şi orizontul artistic al dirijorului său*, coordonator ştiinţific fiind prof. univ. dr. Gheorghe Firca.

Ca dirijor, a întreprins turnee în Bulgaria, Iugoslavia, Republica Moldova, Franţa, Spania, Macedinia, Italia. A realizat înregistrări speciale pentru Radio – Bucureşti, pentru Televiziunile din Bucureşti, Chişinău, Viena. A prezentat în concertele susţinute, peste 350 de prime audiţii absolute din muzica românească, majoritatea aparţinând compozitorilor craioveni.

Alexandru Racu a fost membru al Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor din România, creaţia sa corală cuprinzând prelucrări corale, transcripţii pentru cor şi aranjamente vocale pentru grupuri vocale feminine.

A desfăşurat o intensă activitate de perfecţionare a dirijorilor amatori din Dolj, Olt, Vâlcea, a realizat discuri cu lucrări din creaţia compozitorilor W.A. Mozart, Hector Berlioz, Giaccomo Puccini, a susţinut conferinţe, comunicări ştiinţifice, referate, emisiuni de Radio şi Televiziune.

Alexandru Racu a fost dirijorul Corului Catedralei Mitropolitane *Sf. Dumitru* din Craiova, cultivând muzica corală cu aceeaşi pasiune nemărginită, dirijând în fiecare duminică şi sărbătoare până la trecerea sa la cele veşnice.

În anul 2005, Alexandru Racu a fost hirotonit ca diacon onorific al Catedralei Mitropolitane *Sf. Dumitru* din Craiova, de către I.P.S. Teofan, Arhiepiscopul Olteniei.

În cadrul etapei Naţionale a Concursului de Muzică Bisericească *Lăudaţi pe Domnul,* ediţia a VI-a – 2013, i s-a conferit „Premiul special pentru cel mai talentat dirijor".

În semn de recunoaştere a ctivităţii sale de excepţie, a primit peste 30 de distincţii şi premii în ţară şi peste hotare, cu formaţii profesioniste şi de amatori: *Ciprian Porumbescu* – Suceava, *D. G. Kiriac* - Piteşti, *Ion Vidu* – Lugoj, Brevetul şi Insigna de „Profesor evidenţiat". A fost decorat cu, *Ordinul Meritul Cultural* - clasa a V-a şi *Steaua R.S.R.*- clasa a IV-a.

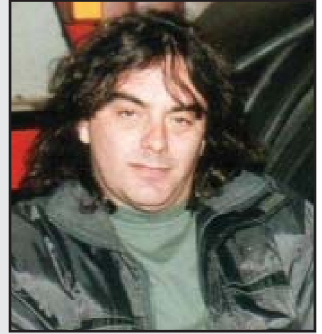
În 2004, i-a fost conferit ordinul *Meritul cultural în grad de Cavaler* – de către Preşedintele României. Este nominalizat în „*Dictionary of International Biographi*" – 1996 (editat de International Biographical Centre – Cambrige, în „*Encilopedia Interpreţilor*" din Moldova, Chişinău – 1999, în „*Who's Who*" în România (ediţia princeps), Bucureşti – 2002.

Alexandru Racu rămâne în amintirea noastră un exemplu de profesionalism, modestie şi de respect pentru oameni, toate acestea stând la baza unei îndelungate cariere muzicale care lasă urme adânci în muzica corală românească.

Mariana POPESCU

Mihai Coman

Deşi formaţia Holograf are aceeaşi componenţă stabilă de cvintet de mult timp, de ani buni exista şi un colaborator permanent, "al şaselea Holograf" – Mihai Coman. Colaborarea lor a început la discul "Pur şi simplu" din 2003 şi de atunci nu a încetat nici o clipă, pe scenă sau în studio. Anterior a lucrat la casa de producţie Magic Sound, "punând umărul" la înregistrările multor formaţii rock, de după Revoluţie, apoi a colaborat cu mai multe formaţii, printre care Sfinx (1991), Columna, Royal, Laura Stoica Band, Ştefan Bănică Jr. Band.

Era un muzician remarcabil – instrumentist (claviaturi şi chitară), backing vocals, un "producător" inspirat - multe dintre recentele albume ale formaţiei îi datorează mult, el ocupându-se de mixaj si remasterizarea pieselor. În ultima perioadă, însă, el a lipsit din activitatea Holograf, fiind grav bolnav: a aflat că are cancer pulmonar cu metastaze la cap abia în ianuarie anul trecut, a luptat enorm, dar a fost răpus la numai 62 de ani. Are o fată, Maria, stabilită în Norvegia. Dumnezeu să-l odihnească!

Chuck Berry

Charles Edward Anderson Berry se naşte într-o familie numeroasă din St. Louis, în 1954 cântă prin cluburi, iar în 1955 compune "Maybellene": se naşte forma de muzică pop numită rock & roll, cu un solist negru adulat de adolescenţi albi şi amatori de country. Devine instantaneu o senzaţie, cu onorarii imense, compunând "clasice" ale genului: "Roll Over Beethoven", "You Can't Catch Me", "School Day", "Carol," "Back in the U.S.A.", "Memphis, Tennessee", "Johnny B. Goode" şi "imnul" stilului - "Rock and Roll Music". Dar în urma relaţiei cu o minoră face doi ani de închisoare ! La eliberare află că Beatles şi Rolling Stones se bazează pe maniera sa şi reuşeşte să dea la iveală alte hituri - "Nadine", "You Never Can Tell" şi gluma muzicală (ultimul său succes) "My Ding-A-Ling". Şi din nou dramă: în 1979 face închisoare pentru evaziune fiscală !

După "ieşire" nu mai compune, refuză să înregistreze şi trei decenii cântă numai în concertele "oldies". În 1987 publică "Chuck Berry: The Autobiography" şi în martie 2017 moare acasă la 90 de ani. Compozitor şi textier uimitor, chitarist inovativ, muzician incandescent de show, fără de care istoria muzicii pop ar fi mult mai săracă. John Lennon a spus : "Dacă am vrea să dăm alt nume rock & roll-ului, ar trebui să-i spunem Chuck Berry".

Al Jarreau

Alwin Lopez Jarreau (n. 12 martie 1940) - fiu de pastor, cântă în corul bisericii, obţine masterat în psihologie şi lucrează în domeniul social, dar renunţă şi se mută la Los Angeles pentru a-şi urma vocaţia muzicală. Se impune în 1975, devine cunoscut cu albumul "Breakin' Away" - 1981 şi face parte din grupul

care a lansat piesa caritabilă ”We Are the World” - 1985. Este cunoscut pentru măiestria cântului în manieră scat (poreclit ”Acrobat of Scat”) şi percuţie vocală. A primit 7 premii Grammy, fiind singurul care le-a obţinut la categorii diferite (jazz, pop, R&B).,

Revine în forţă cu albume valoroase în 2000, 2002, 2004 şi continuă turneele obositoare. După o spitalizare în 2010, anunţă în februarie 2017 că va renunţa la concerte din cauza oboselii, dar moare la vârsta de 76 de ani.

Larry Coryell

Nume real - Lorenz Albert Van DeLinder III; n. 2 aprilie 1943, chitarist american, pionier al manierei jazz-rock, denumit şi ”naşul stilului Fusion”. După ce familia se mută din Galveston la Washington ia lecţii de chitară ca adolescent, iar în 1965 renunţă la studiile de jurnalism pentru a deveni muzician la New York. În 1973 înfiinţează influenta formaţie de jazz-rock Eleventh House, uimind cu stilul său eclectic, bazat pe o tehnică uimitoare.

După 1975 se concentrează pe chitara acustică, imprimând o serie de discuri în formulă de duo şi trio (de pildă cu John McLaughlin şi Paco de Lucia – ”*Meeting of the Spirits*”. Din păcate, în 1980 are probleme cu drogurile şi este înlocuit în trio de Al Di Meola). Este foarte activ şi după 2000, lansând albume în 2004, 2006, 2008, 2013 (The Lift), 2015. In ianuarie 2017 anunţă refacerea grupului fusion Eleventh House cu viitor album în iunie şi începe concertele de popularizare. În urma lor este răpus de infarct în camera de hotel: avea 73 de ani.

Gabi MATEI

COMUNICAT

Vă facem cunoscut că în perioada **19-21 octombrie 2017** se va desfăşura în municipiul Târgovişte cea de-a 50-a ediţie a **Festivalului Naţional de Interpretare şi Creaţie a Romanţei Româneşti „Crizantema de Aur”, sub patronajul Comisiei Naţionale a României pentru UNESCO**. Festivalul este organizat de Consiliul Local Târgovişte, Primăria Municipiului Târgovişte, Consiliul Judeţean Dâmboviţa, Centrul Judeţean de Cultură Dâmboviţa şi Teatrul „Tony Bulandra” Târgovişte, în colaborare cu Uniunea Compozitorilor şi Muzicologilor din România şi cu Uniunea Muzicienilor din Moldova şi în parteneriat cu Radio România şi cu Televiziunea Română.

În acest context, ca slujitori ai Romanţei de 50 de ani şi din dorinţa de a aduce la cunoştinţă cât mai multor interpreţi şi compozitori de romanţe fenomenul muzical naţional de la Târgovişte, **organizăm în acest an preselecţii regionale în România pentru Concursul de Interpretare al Festivalului „Crizantema de Aur”**

Totodată, **Uniunea Compozitorilor şi Muzicologilor din România va gira cu autoritatea sa atât Concursul de Creaţie, cât şi pregătirea acestuia, prin preselecţia romanţelor înscrise în competiţie până la data de 20 iunie 2017, pe care le vor juriza membrii desemnaţi de UCMR şI Uniunea Muzicienilor din Moldova în perioada 20 - 30 iunie 2017**, conform calendarului detaliat în Regulamentul oficial.

Dragostea pentru romanţa românească, respectul pentru interpreţii şi creatorii ei valoroşi, precum şi interesul public manifestat constant la nivel naţional şi internaţional pentru ROMANŢĂ în marea familie a cântecului poetic european, ca şi pentru FESTIVALUL NAŢIONAL DE INTERPRETARE ŞI CREAŢIE A ROMANŢEI „CRIZANTEMA DE AUR” DE LA TÂRGOVIŞTE, ne-au determinat să continuăm în acest an procedurile oficiale la Comisia Naţională a României pentru UNESCO şi la Ministerul Culturii şi Identităţii Naţionale în vederea **înscrierii ROMANŢEI ROMÂNEŞTI pe lista Patrimoniului Cultural Imaterial UNESCO**. **Succesul unui asemenea demers ar reprezenta o mare recunoaştere a ROMANŢEI ca gen muzical de patrimoniu cultural**, precum şi o încununare binemeritată a longevităţii Festivalului Naţional de Romanţe „Crizantema de Aur” de la Târgovişte, al cărui semicentenar îl celebrăm în acest an.

Ediţia a 50-a a Festivalului va fi structurată pe trei mari secţiuni: Concursul de Interpretare; Concursul de Creaţie; Recitaluri extraordinare susţinute de mari artişti ai scenei româneşti şi internaţionale, de câştigători ai Trofeului „Crizantema de aur” din România, din Republica Moldova şi din alte 10 ţări, acompaniaţi de orchestre şi de dirijori profesionişti.

Zilnic vor avea loc evenimente dedicate lansărilor de albume, monografii şi culegeri de romanţe.

PRESELECŢII REGIONALE PENTRU CONCURSUL DE INTERPRETARE

- la **Craiova**, în data de ***19 iunie 2017***, la ***ora 11.00*** la ***Opera Română Craiova***, adresa ***Str. Mihai Viteazul, nr. 7;*** - la **Bucureşti**, în data de ***21 iunie 2017***, la ***ora 11.00*** la ***Centrul Naţional de Artă „Tinerimea Română”***, adresa ***Strada Gutenberg Johann, nr. 19, Sector 5;*** - la **Constanţa**, în data de ***22 iunie 2017***, la ***ora 11.00*** la ***Universitatea „Ovidius” Facultatea de Arte, Sala Studio***, adresa ***B-dul Mamaia Nr.124***; la **Târgovişte**, în data de ***23 iunie 2017***, la ***ora 11.00*** la ***Teatrul „Tony Bulandra”***, ***B.dul Regele Carol I, nr. 43***, tel.: +40-245.210.046, e-mail crizantemaaur@yahoo.com. - la **Cluj**, în data de ***28 iunie 2017***, la ***ora 11.00*** la ***TVR Cluj***, adresa ***Str. Donath nr. 160;*** - la **Bistriţa**, în data de ***28 iunie 2017***, la ***ora 18.00*** la ***Centrul Cultural „Dacia”***, adresa ***B-dul Dacia nr. 3-5***. - la **Iaşi**, în data de ***30 iunie 2017***, la ***ora 12.00*** la ***TVR Iaşi***, adresa ***Str. Lascăr Catargiu nr. 33***.

PRESELECŢIA NAŢIONALĂ PENTRU CONCURSUL DE CREAŢIE

Romanţele în primă audiţie trebuie expediate până la data de 20 iunie 2017 pe adresa: Teatrul „Tony Bulandra” Târgovişte, Bd. Regele Carol I, nr. 43, Târgovişte, jud. Dâmboviţa.

Concursul de Creaţie este deschis atât compozitorilor şi textierilor profesionişti, membri ai uniunilor de creaţie, cât şi celor amatori.

Condiţiile de participare la **PRESELECŢIILE** pentru Concursul de Interpretare/ Creaţie ale Romanţei Româneşti sunt prevăzute în **REGULAMENTUL OFICIAL** al Festivalului Naţional “Crizantema de Aur” postat pe site-ul www.crizantemaaur.ro

Premiile Muzicale Radio România

Cea de a XV-a ediție a premiilor muzicale Radio România s-a desfăşurat în Sala Mihail Jora a Societății Române de Radio într-un concert-spectacol conceput de producătoarea Gabriela Scraba.

Trofeele încrustate cu argint, semnate de artistul plastic Ioan Tămâian, devenite de câțiva ani emblema acestor distincții, au fost acordate la această ediție la 16 categorii, pentru care au fost nominalizați 35 de artişti şi 32 de piese şi albume.

Astfel, câştigătorii anului 2017 sunt: 1. Irina Rimes (Cel mai bun debut), 2. Irina Rimes şi Dj Sava (Cea mai bună piesă pop-dance - „I loved you"), 3. Delia & Deep Central (Cea mai bună piesă pop - „Gura ta") 4. Ovidiu Anton (Cea mai bună piesă pop-rock"), 5. Smiley (Cel mai bun mesaj – "Îndrăgostit deşi n-am vrut"), 6. Delia & DeepCentral (Cel mai bun duo/ grup), 7. Andrei Tiberiu Maria Smiley & Şerban Cazan (Cel mai bun compozitor/ producător), 8. Adrian Sărmăşan (Omul cu chitara), 9. Andra (Cea mai bună voce feminină), 10. Florin Ristei (Cea mai bună voce masculină) 11. Piesa anului: „Iubirea schimbă tot" (Constantin Bodea, Elena Morosanu, Diana Moraru, Şerban Cazan, Dorian Micu / Andra Records / MediaPro Music / Andra), 12. Delia (Cel mai bun album – "Deliria"), 13. Carla's Dreams (Artistul anului) 14. Andra (Cel mai bun video – "Iubirea schimbă tot"), 15. Carla's Dreams (Big like - „Sub pielea mea"), 16. Alexandru Jula (Premiul special pentru întreaga carieră – 62 de ani de la debut),

Alexandru Jula

Mulți dintre laureați - nu toți - au susținut un microrecital. Spectacolul a fost transmis la Radio, iar filmările au fost difuzate ulterior la TVR; prezentatorii – nu în foarte mare legătură cu "domeniul", au fost redactorii Daniela Mihai („Prietenii de la 10") şi Eugen Rusu („Matinal"). Premiile au fost înmânate de reprezentanți ai caselor de discuri şi de artişti – de pildă Stela Enache i-a oferit premiul lui Alexandru Jula, iar Preşedintele Radiodifuziunii şi-a declarat premiul printr-o video-transmisie, cu o zi înainte de a fi demis de Parlament.

Toată stima pentru eforturile depuse pentru organizarea unui show deosebit. Avem o certă modernizare prin apariția categoriilor noi „Best video" şi „Big Like" (pentru Facebook), deşi nu ştim cine a votat aici. S-a zis că "Radioul public răsplăteşte astfel, an de an, performanțele deosebite ale muzicii româneşti pop, pop-dance, folk şi pop-rock din anul anterior", dar premierile ridică câteva întrebări esențiale.

În primul rând – Cine şi cum stabileşte nominalizările şi laureații. Altădată era un grup de specialişti care votau transparent, se putea pune preț pe opiniile unor cunoscători (aşa se procedează şi la Premiile Grammy). Iar hotărârea de a renunța la idee este nefericită. Căci este vorba de Valoare, nu de Popularitate, chiar se spune "Cea mai bună voce" nu "Cea mai populară". Aici s-a declarat că premiile au fost acordate în funcție de difuzările pe posturile Radio România (naționale, locale şi regionale). Dar cine stabileşte frecvența difuzărilor??? Apare din nou greşeala impardonabilă de a se trece la o listă restrânsă de difuzări, ca la posturile comerciale, modalitate care nu respectă esența unui post național – de a se adresa unui public cât mai variat ca gusturi şi vârstă. Şi mai hilară este pretenția de a stabili „Artistul anului", spunând că este vorba despre „cea mai bună evoluție pe scena muzicală în anul precedent". Cine zice asta, bazat pe ce ?! Concerte, discuri, turnee, topuri?

A doua întrebare care se ridică este: Dacă se consideră, eronat, că Muzica uşoară nu face parte din Muzica pop, de ce nu există categoria Muzică uşoară, baza emisiunilor muzicale ale Radioului de la înființare, cu milioane de ascultători, cu cântece de aur uitate acum în fonotecă! E demodată, e prăfuită – nici vorbă – e zestrea de aur a Radioului. În fiecare an doar un premiu s-a acordat muzicii uşoare, dacă te uiți la lista premierilor poți foarte bine să zici că e lista de la Kiss FM sau Europa FM: Radioul public nu mai are nici o "sonoritate" aparte muzicală, a devenit un fel de filială de post comercial. Tinerii de la Kazibo au subliniat faptul că „muzica românească sună mai bine ca niciodată şi este difuzată şi în alte țări". Da, "sună" mai bine, dar ăsta e meritul aparaturii, nu este mai bună, confundă învelişul cu conținutul. Iar dacă vrem să avem o privire sănătoasă asupra fenomenului, pe lângă muzica uşoară ar trebui introduse şi Rock (nu numai Pop-rock), Blues, Jazz – stiluri care se difuzează la Radio.

Revenind la faptul că "sună mai bine" ne amintim că un cântec are şi text, nu numai ritm pe computer. Îi invit pe băieții de la Kazibo să asculte câteva piese nominalizate - s-ar îngrozi orice persoană cu un simț literar mediu. Nici piesele de la categoria Cel mai bun mesaj nu se ridică la un nivel ridicat, deşi premiul se acordă „pieselor care ne emoționează prin versuri", dar, fie, nu sunt vulgare. În schimb, nu înțeleg cum au permis organizatorii ca pe scena sălii Radio să fie interpretat "hit"-ul (??) "Las-o" de FLORIN RISTEI şi VESCAN; iată câteva rânduri: "Acu' bați la uşa mea beat, disperat/ Cât eşti de prost?/ Şi vorbim mâine despre scumpa ta iubită/Că trea' să-nțelegi cât poate fi de nenorocită!/ Şi se machia, se aranja,/Unde c***t crezi că pleca?/ Unde ți-e capul, mă-ntreb, /Ea cu cine rupe patul?/Că-ntr-o zi oricum dispare/Şi-ți ia totul la plecare!" Nu departe de ei s-a aflat Delia Matache, care a venit cu cântecul țigănesc "Mona", la mare modă prin mahalele de acum 30 de ani: „Aoleu, ce să mă fac Doamne eu, se mărită Mona mea, nu ştiu Doamne ce-i cu ea". O fi ea re-orchestrată, adică multi-culturalism adevărat, dar chiar aici?

Şi o ultimă mâhnire: anul trecut i-am pierdut pe marele compozitor Adrian Enescu (autorul unor cântece de muzică pop memorabile) şi pe artistul multi-talentat Ioan Gyuri Pascu. Poate s-ar fi putut alcătui două momente „in memoriam"...

Radu GHERMAN

Hope Concert 2017 la Ateneul Român

"Hope Concert propune îmbinarea artelor într-un spectacol unitar, cu un mesaj special: arta, în toate formele ei, vine în sprijinul nemijlocit al copiilor dezavantajați. Cu alte cuvinte: artă pentru speranță și o casă și o familie pentru fiecare copil (...) Hope *Concert* ***înseamnă îngemănarea tuturor gândurilor frumoase, pe care suflete pe măsură le clădesc".***

Cea de-a V-a ediție a *Hope Concert*, gală organizată de Fundația *Hope and Homes for Children* în sprijinul copiilor vulnerabili din România a adus împreună – unii în premieră pe scena Ateneului - artiști renumiți din domenii diferite - pop, rock, muzică clasică și corală și teatru: Loredana, Andra și Adrian Despot - liderul formației "*Vița de Vie*", mezzosoprana Roxana Constantinescu și renumitul Cor Național de Cameră „*Madrigal – Marin Constantin*" (alături de 100 de copii din Programul Național "*Cantus Mundi*"), dirijat de Anna Ungureanu. Pianistul Andrei Licareț, actorul Marius Manole (numit recent Ambasador al fundației) și Ansamblul "*Violoncellissimo*" condus de maestrul Marin Cazacu, care au oferit publicului momente artistice emoționante, sunt prezențe obișnuite ale galelor "*Hope and Homes for Children*".

Adrian Despot și Violoncellissimo

Concertul a fost prezentat de Amalia Enache (Pro TV) si de Dragoș Bucurenci, activist civic și director de dezvoltare al *Hope and Homes for Children* România. Loredana și Andra, care au cântat pentru prima dată pe scena Ateneului Român, au fost acompaniate de Ansamblul "*Violoncellissimo*" si au interpretat piese proprii, reorchestrate special pentru ansamblul de violoncele de compozitorii Cătălin Crețu, Dor Niculescu și Lucian Zbarcea. Mezzosoprana Roxana Constantinescu, o artistă cu o remarcabilă carieră internațională, a venit în România special pentru acest eveniment, după ce a cântat pe mari scene internaționale, precum teatrul liric „La Fenice" din Veneția, operele din Roma, Zürich, Toulouse, Berlin sau Tokyo. Pe scena *Hope Concert* au răsunat acordurile unor piese consacrate precum „Iubirea schimbă tot" (Andra) sau „Praf de stele" a formației Vița de vie, cântată de Adrian Despot, ambele orchestrate într-un mod inedit, alături de Ansamblul Violoncellissimo. Publicul a primit o „Superofertă la vise" și a aplaudat pe ritmurile binecunoscutei melodii interpretatE de Loredana alături de 50 de copii din corurile Programului Național "Cantus Mundi". Actorul Marius Manole, pentru a doua oară pe scena Hope Concert, a susținut un moment poetic emoționant, recitând versuri din Ana Blandiana, Zaharia Stancu și Jaques Prévert, iar pianistul Andrei Licareț a interpretat "*Cvintetul pentru pian în Fa minor op. 34*" de Johannes Brahms, marcând astfel sărbătorirea a 184 de ani de la nașterea compozitorului.

„Ca fiică de învățătoare și ca mamă, știu cât de important e orice ajutor care vine către copii în perioada de formare. E o onoare pentru mine să mă alătur anul acesta campaniei Hope and Homes for Children, iar muzica mea sa aducă, prin Hope Concert, beneficii directe unor copii care au nevoie de sprijinul nostru"- a spus Loredana. Și Andra, a ținut să se confeseze: *„Am crescut într-o familie modestă, cu patru copii, în care împărțeam și hainele, și jucăriile, și asta m-a ajutat să înțeleg mai târziu cât de important este să trăiești într-o casă în care să simți dragostea necondiționată a celor din jur și cum asta îți dă putere să fii așa cum îți dorești. Părinții mei au făcut numeroase sacrificii că eu să devin artista de astăzi și cred că fiecare copil merită această șansă".*

„Eu cred că cel mai bun start în viață depinde de încrederea și dragostea pe care ți le oferă familia. Toți copiii merită să crească alături de familiile lor, în siguranță și iubire, iar noi, împreună, putem să le oferim șansa unui start mai bun în viață" - a menționat actorul Marius Manole.

Pentru al cincilea an consecutiv, Ateneul Român a fost locul de întâlnire a artei, speranței și carității, la evenimentul organizat cu sprijinul Filarmonicii „*George Enescu*" și al Quartz Media Production, fiind prezenți ambasadori, reprezentanți ai Corpului Diplomatic acreditat la Bucuresti, oameni de afaceri, reprezentanți ai numeroase companii, vedete și personalități ale vieții cultural-artistice, care au ales să își arate astfel sprijinul pentru programele desfășurate de fundație și pentru copiii din aceste programe. Hope Concert este evenimentul cel mai important al *Hope and Homes for Children* organizat cu scopul de a atrage atenția asupra programelor desfășurate de 19 ani în România și a mulțumi susținătorilor, companii și persoane, care sunt alături de Fundație în activitatea ei. Peste 700 de spectatori prezenți la Ateneul Român, alături de peste 43.000 de persoane pe Facebook, au urmărit, cu multă emoție, spectacolul impresionant dedicat celor mai vulnerabili copiii ai României. (Foto: Cristina Ardelean)

Loredana

Oana GEORGESCU

Muzică şi poezie

Am cam neglijat folkul în ultimele luni, deşi are o "viaţă" concertistică foarte bogată, cu festivaluri, concerte şi gale tot mai numeroase. Aşadar, o trecere în revistă a câtorva evenimente nu ar fi inutilă.

Festival "*Flori pentru suflet - Remember Florian Pittiş*"

Este vorba de un eveniment cultural-artistic conceptual, organizat de Primăria Sectorului 3, pentru al cincilea an consecutiv, în Parcul Titan. Evenimentul, care a devenit o tradiţie, reuneşte, în fiecare an, public din toate generaţiile, inclusiv copii. Gândit ca o "stare de spirit", în care muzica şi poezia se împletesc cu proiecţii video, spectacolul reuneşte artişti legaţi de Florian Pittiş sau cărora "Moţu" le-a marcat destinul artistic.

Ediţia a V-a, fiind una aniversară, s-a desfăşurat sub forma unui festival şi a avut o durată de trei zile, pe scena din

Alina Manole

Parc. Spectacolele au început la ora 18.00 şi s-au încheiat la ora 21.00, iar pe platforma de la intrarea în Parcul Titan a fost amenajat un târg de produse hand-made: aici au foşti prezentate costume populare româneşti, bijuterii, decoraţiuni din sticlă şi lemn, precum şi diverse obiecte decorative, toate lucrate manual. Accesul publicului a fost liber.

Evident, multe nume se regăsesc an de an în program, dar anul acesta au apărut şi câteva surprize plăcute. În prima zi au cântat Marius Matache & Folk Band Imperfect, Florin Chilian Pre@clasic, Viţa de Vie Acustic, Alina Manole cvintet, în a doua - Cosmin Vaman şi Trupa Spam, Zoia Alecu, Marius Baţu, Nicu Alifantis & ZAN, invitat special Mihai Neniţă, iar în a treia - Vasile Şeicaru, Ducu Bertzi & Friends, Mircea Vintilă & trupa Brambura, Mircea Baniciu & Band.

Gala Folk „Om Bun"

În fiecare an, după festivalul – concurs "Om bun", iniţiatorul său - Victor Socaciu – organizează şi o gală cu vedetele genului, la un teatru bucureştean. De câtva timp, fiind consul în Canada, a cedat "drepturile" altui organizator, care o programează la Sala Palatului. Inspirată idee, la ultima ediţie sala fiind plină ochi, la un spectacol care a durat aproape 4 ore (!), prezentat cu prospeţime de actorul Flaviu Crişan.

"Deschizători" au fost Cosmin Vaman şi Alexandra Andrei alături de Trupa Spam, cu piese deja cunoscute precum „Cele mai frumoase", „De ce n-apar folkiştii la televizor". După Emeric Imre, cu „Jurământ" şi „Nebun de alb", a urmat inegalabila Zoia Alecu, cu „Vino aici" şi alte songuri emoţionante. Fiecare dintre veteranii Mircea Vintilă, Marius Baţu, Vasile Şeicaru şi Ducu Bertzi şi-au cântat hit-urie (intonate în cor de public), precum ar fi - „Lordul John", „Cântec şoptit", „La adio tu", „M-am îndrăgostit numai de ea". După „Ce bine că eşti", Nicu Alifantis a cântat „Inscripţie pe un inel", la rugămintea unui spectator care şi-a cerut prietena în căsătorie în aplauzele publicului şi a oferit un bis cu „Decembre".

Cu bună dispoziţie, ca de obicei, Mircea Baniciu şi-a interpretat câteva succese, apoi şi-a invitat pe scenă colegii, cu care ne-a oferit piese din epoca Pasărea Colibri - „Andrii Popa", „Vinovaţii fără vină", dar şi piesa „Om bun" care dă numele festivalului de folk, iar „Cântecul Bufonului" a încheiat Gala Folk.

Gala Folk You!

Festivalul Folk You! a ajuns la a XII-a ediţie la Vama Veche, iar "continuarea" sa bucureşteană, Gala cu acelaşi nume, la cea de-a şasea ediţie, evenimentul fiind organizat de Primăria Municipiului Bucureşti prin ARCUB şi Mişcarea de Rezistenţă.

După un stagiu pe Lipscani, spectacolele s-au mutat în ultimii ani în Piaţa George Enescu. Timp de două zile, de la ora 17, pe scenă au urcat atât folkişti cât şi formaţii rock, o inovaţie neaşteptată pentru un spectacol… folk. De pildă, în prima zi, au evoluat Arthur, Cosmin Vaman, Dinu Olăraşu, Camioane în mulţime, Alexandru Andrieş, The Krpyptonite Sparks, Adrian Despot & Cezar Popescu (Viţa de vie), Compact, iar în a doua zi - Folk Frate, Alina Manole, Antract, Krypton, Byron, OCS, Cristi Minculescu & Iris. Se observă că din 15 titulaturi, doar 5 sunt de folk: bine că nu a mai avut loc Festivalul "George Enescu", ca să fie deranjaţi melomanii din Ateneul Român!

Mircea Vintilă şi Brambura

Pentru amatorii şi muzicienii de folk şi-a deschis porţile o "nouă" sală, de fapt o cunoscută cafenea- restaurant, hărăzită, în principiu, doar rockului: Hard Rock Café. Într-adevăr, de câtva timp aici au loc şi concerte de muzică folk

Mircea Vintilă

(dacă-i mai putem spune aşa), fiindcă locul este potrivit pentru sonorităţi puternice, ample, de tip Formaţie, nu Solo. Aşadar, cei care evoluează aici sunt doar folkiştii care au, deseori, şi formaţie de acompaniament: Mircea Baniciu Band, Nicu Alifantis cu ZAN, Mircea Vintilă şi Brambura.

Acesta din urmă a oferit un concert neaşteptat de viguros, având în vedere latura preponderent lirică a creaţiilor sale: masiv reorchestrate, au făcut o bună impresie celebrele „Miruna", „Popa Nan", „Hanul lui Manuc", „Adio, deci pe curând", „Peste răbdări", „Musette". Preţurile nu sunt tocmai ... folk; un exemplu - Categorie VIP - 100 lei (întâlnire cu artistul, poză şi poster semnate, cadou din partea HRC), plus consumaţie.

Dorin MUNEA

Un artist niciodată singur...

Aula Palatului Cantacuzino găzduieşte rar lansări de disc, dar de această dată a fost un eveniment major, conceput magistral, ca un adevărat recital muzical-poetic. Este vorba de reîntâlnirea, în această casă ospitalieră a muzicii, a celor doi artişti care în urmă cu 3 ani cucereau premiul Uniunii compozitorilor şi muzicologilor pentru patru din melodiile incluse pe precedentul album născut din colaborarea lor exemplară: compozitorul Jolt Kerestely şi interpretul-actor Paul Surugiu-Fuego. Aşadar, încurajaţi de succesul acelui disc, cei doi au recidivat cu volumul 2, să-i zicem, "Nu sunt singur", un album de autor(i): Jolt Kerestely - muzica, Paul Surugiu-Fuego - interpretarea, Narcis Constantin Avădănei - versurile. De fapt, avem de-a face cu un cvintet de creatori de clasă, a cărui amprentă se simte din plin: orchestraţiile, extrem de rafinate, sunt semnate de George Natsis, iar mixajul de Andrei Kerestely (care este şi autorul piesei titulare, singura care nu aparţine tatălui său, dar...nu se pune, e în familie!). Avem de-a face cu un album conceptual, cu o legătură continuă între piese, cu momente poetice, ca o poveste muzicală ce poate constitui oricând un musical autentic. Dar despre disc ca atare, despre tema şi istoria lui aparte vom vorbi când îl vom recenza, deşi o parte din tainele elaborării au fost dezvăluite de Jolt Kerestely în discursul său. Aşezat permanent la pianul de pe scenă, compozitorul a oferit un fond muzical discret recitărilor sensibile ale lui Fuego şi şi-a inaugurat programul cântând-şi frumoasa piesă instrumentală "Reverie" (Raze de soare). Actor cu diplomă şi cu înzestrări dovedite din plin în recitalul de virtuozitate actoricească "Testament", spectacol "one man show" pe versurile marelui poet Grigore Vieru, Paul Surugiu-Fuego a recitat cu rară căldură poemele "O viaţă de artist" şi "Trecător", ocazie de a constata împreună cu o sală arhiplină talentul poetic al lui Narcis Constantin Avădănei, semnatarul versurilor albumului. Acesta este absolvent al facultăţii de Litere, cu specializarea Jurnalism, face de ani buni PR, absolvind de altfel şi un master în comunicare audio-video; scrie de mic, are la activ numeroase premii la concursuri literare şi în această toamnă va lansa prima sa carte, un volum special de proză şi poezie. El este nu numai o revelaţie (deşi a mai semnat în trecut texte pentru cântecele lui Paul Surugiu-Fuego), dar şi o certitudine şi un câştig pentru muzica noastră uşoară.

J. Kerestely, P. Surugiu

Dintre cântecele albumului ne-au fost reamintite cele considerate, de către protagonişti, pe bună dreptate, reprezentative: "Rămâi cu mine", "Covor de lacrimi", "Vremuri apuse", "Iubirea noastră", "Ştiu că vei regreta", "S-a aprins o stea", "Un artist", "Nu sunt singur"... Când era un tânăr la vârsta adolescenţei, Paul Surugiu venea în Bucureşti însoţit de mama sa, bătând timid la uşa compozitorului Jolt Kerestely. Acesta l-a îndrumat către George Grigoriu, reputat dascăl şi îndrumător către glorie al tinerelor talente, dar iată că peste două decenii cei doi aveau să se reîntâlnească în studioul Midi Sound din Calea Floreasca pentru a ne dărui aceste două albume-bijuterie. Şi Jolt Kerestely, şi Paul Surugiu au visat de mici să facă muzică, dar au ajuns greu la celebritate, după multă muncă, eforturi, renunţări, sacrificii, speranţe, decepţii... Copilăria are o

cu Stela Enache

uriaşă însemnătate în viaţa oamenilor, iar povestea muzicală pe portativ este despre frumosul din oameni. Pe disc apare şi Corul de copii "Sunetul muzicii", condus de Cristina Manoliu Săvulescu (ea este cea care s-a ocupat de pregătirea vocală a reprezentanţilor noştri la finala Eurovision din acest an şi locul 7 i se datorează şi ei), care a venit şi la această lansare pentru a completa un cântec dedicat copilăriei, o odă simplă, caldă, care nu face altceva decât să spună că fiecare din noi păstrează în suflet o voce de copil, aşa încât protagonistul a dat viaţă alături de membrii corului "Sunetul muzicii" luminoasei piese "Din nou copii".

cu Mirabela Dauer

Cvintetul realizatorilor

Despre album şi despre cei doi artişti remarcabili au vorbit George Natsis, Mirabela Dauer, Stela Enache, Andrei Kerestely, Elena Stoica (implicată în ţinutele vestimentare ale lui Fuego şi nu numai, susţinerea dânsei fiind cunoscută în lumea muzicii). Un moment special, foarte amuzant, a fost acela în care i-au fost testate cunoştinţele lui Fuego în materie de şlagăre "marca Jolt Kerestely"; interpretul s-a supus provocării, fiind pus să fredoneze refrenele cunoscutelor melodii "Însingurare" (cu Mirabela Dauer, care a lansat piesa, în sală!), "Tăcutele iubiri", "Te rog zâmbeşte, fată frumoasă!", "Lumea de dragoste" şi "Noapte, fată cu cercei de smoală". Fuego s-a dovedit la înălţime şi a primit nota maximă, fiind răsplătit cu aplauze şi ovaţii, inclusiv de autor (de altfel el cunoaşte şi respectă creaţia tuturor compozitorilor noştri şi hit-urile colegilor), fiind scutit să-şi reamintească şi alte mari şlagăre ale lui Jolt Kerestely, cum ar fi "Un buchet de crizanteme", "Dragoste de corturar" sau "Într-un oraş, într-un tramvai"!

Un moment special, cu totul aparte, emoţionant a fost acela care a precedat interpretarea piesei "Un artist", legat de care compozitorul a relatat perioada dramatică în care a elaborat acest cântec şi în care îşi pierduse aproape total auzul! În sală se aflau şi câţiva din medicii care au contribuit la vindecarea sa şi care sunt "responsabili" cu forma de zile mari în care se prezintă Jolt Kerestely la 83 de ani – tonic, activ, creativ, neobosit. La eveniment au asistat de altfel o sumedenie de personalităţi din toate domeniile; înafara celor amintiţi au mai fost, între alţii, Daniela Vlădescu, Ileana Şipoteanu, Alice Năstase Buciuta (redactor-şef revista "Tango"), Irina Margareta Nistor, Daniela Bartoş, fosta mare campioană Doina Melinte, Sanda Ladoşi, Ianna Novac, Oana Georgescu, Mioara Velicu, Natalia Guberna, Constantin Chiurciu, fostele glorii ale radio-ului public Lucia Popescu Moraru şi Adriana Marian (de ce nu şi redactori de azi? Întrebare retorică, răspunsul e cunoscut...). Atât scena, cât şi holul de la intrare şi aula au fost împodobite cu flori, tablouri realizate de Fuego, precum şi inscripţii motivaţionale olografe ale acestuia, într-o prezentare grafică specială. Evenimentul a beneficiat de implicarea şi susţinerea cunoscuţilor promotori Livia şi Ioan Gauzin, cocktail-ul fiind unul de clasă. Ana-Maria Halalai a "mitraliat" în permanenţă, fotografiile ei figurând pe paginile de facebook ale artistului, precum şi pe site-ul "Art by Fuego". După cum se ştie, proiectul de mare generozitate "Art by Fuego" sus-

ține atât marii artiști aflați la vârsta senectuții, cât și tinerele talente, într-un an și jumătate fiind sprijinite financiar peste o sută de persoane din fondurile rezultate din vânzarea tablourilor! De altfel, cu această ocazie Paul Surugiu i-a înmânat lui Jolt Kerestely diploma de membru de onoare al proiectului său, după care au cântat împreună "Viață de artist". O extraordinară viață de artist pentru amândoi protagoniștii, cu realizări de excepție, deși compozitorul are exact dublul vârstei interpretului! Finalul serii de la Palatul Cantacuzino, una cu muzică, șlagăre vechi și noi, emoție, nostalgie, lacrimi și zâmbete a fost cu adevărat apoteotic, Paul Surugiu - Fuego oferindu-ne o interpretare magistrală a celebrei creații a lui Jolt Kerestely, pe versurile lui Ovidiu Dumitru, "Copacul". Umăr lângă umăr, compozitorul cu ochii înrourați, interpretul radiind de fericire, cei doi erau ca doi copaci puternici ai muzicii noastre ușoare: un stejar de 83 de ani sprijinit de un brad de numai 41. Când bate vântul, crengile lor se apropie și cântă... (Foto: Sebastian Oros)

Octavian URSULESCU

"Pe cine numim... EU!" cu Sergiu Cioiu

„Sergiu Cioiu, un artizan al cântecului și al zicerii, numit de unii admiratori, un gentleman al cântecului, surprinde printr-un repertoriu în care muzica servește perfect textul sau poemul. Poezia scrisă devine o adevărată inspirație pentru actorul care o recreează, într-o adevărată fuziune cu spectatorii".

După succesul din toamna anului trecut, când, la *Magazinul Muzica* a avut loc lansarea dublului album *„Cioiu cântă Mandy. Vântule și alte cântece"* (Casa de Discuri *Eurostar*), a unei cărți cu tentă biografică - *„Nu știm aproape nimic – Pușa Roth în dialog cu Sergiu Cioiu"* (Editura *„Ars Longa"*) și după recitalul din spectacolul *"Glume pe portativ"*, susținut pe scena Sălii Savoy a Teatrului de Revistă *"Constantin Tănase"* - unde a debutat în anul 1964, Sergiu Cioiu a revenit în țară. Cu o mulțime de proiecte care s-au bucurat de mare succes: spectacole, lansări, turnee.

Sergiu Cioiu a fost protagonistul recitalului teatral, muzical și poetic, tandru și ironic, intitulat *"Pe cine numim... EU"*. Titlul este un vers dintr-un poem de Marin Sorescu, în care poetul ne... avertizează *să fim foarte atenți! Să fim atenți, mai ales, pe cine numim... EU. Acest EU ascuns sub atâtea măști... întocmai ca la teatru.* Premiera spectacolului *"Pe cine numim ... Eu!"* cu Sergiu Cioiu - One Man Show a avut loc la sala *Teatrelli, Creart – Centrul de Creație, Artă și Tradiție* în prezența unui numeros public, dar și a unor personalități ale vieții cultural-artistice, preieteni și colaboratori ai artistului (Ileana Vulpescu, Nicu Alifantis, Valeria Gagealov, Costin Petrescu, Radu Boroianu, Florina Cercel, Dinu Săraru, Ilinca Tomoroveanu, Cristina Deleanu și Eugen Cristea, Ioana Bogdan, Octavian Ursulescu, Carmen Movileanu, Silvia Dumitrescu). A fost un recital în care poezia și cântecul au alcătuit împreună un excelent spectacol de divertisment, pe versurile semnate Alexandru Mandy, Miron Radu Parachivescu, Marin Sorescu, Lucian Vasilescu, Romulus Vulpescu și muzica de Alexandru Mandy, Dan Stoian și Sergiu Cioiu. Acompaniamentul a fost asigurat de Lyuben Gordievski (clape) și Vlad Crețu (chitare). Prezența la spectacol a Venerei și a lui Paul Stângă - Casa de Discuri *Eurostar*, care a aniversat 25 de ani de la

cu Dorin Anastasiu

înființare și a fost distinsă recent cu "*Premiul Discului*" la Gala Premiilor Anuale ale Revistei *„Actualitatea Muzicală"* a UCMR pe anul 2016, nu e întâmplătoare. Peste numai

câteva zile, la *Magazinul Muzica*, Sergiu Cioiu a lansat albumul cu acelaşi nume. *"Pe cine numim... EU"* este un dublu CD ce conține reeditarea albumului *"La o adică"* din 1981, LP cu melodii de Dan Stoian, pe versuri de Marin Sorescu (CD1) şi *„Poeme sotesciene"*, în interpretarea lui Sergiu Cioiu, pe un decor muzical de Leonard Constant.

"Mă consider mai degrabă un artizan al cântecului şi un interpret al verbului (…)" – mărturisea artistul. *"Am fost cucerit de ideea ce poate fi desprinsă dintr-un text, de aşa-zisul cântec poetic. Am avut şi am consideraţie pentru poezie. Am muzicalizat poeme de Romulus Vulpescu, Marin Sorescu, Miron Radu Paraschivescu, Ioana Diaconescu, Adrian Păunescu! Spun versuri din poezia românească şi universală (…)"*

cu Silvia Dumitrescu

Artistul, alături de Florina Cercel şi de Silvia Dumitrescu, a mai susținut la Teatrul *„Marin Sorescu"* din Craiova un alt spectacol – caleidoscop de mare succes *„Râsul-Plânsul, Iubirea"*. A urmat un turneu itinerant (Râmnicu Vâlcea, Centrul Socio Cultural „Jean Louis Calderon" Bucureşti, Vălenii de Munte - Festivalul dedicat lui Miron Radu Parschivescu) cu spectacolul *"Pe cine numim … Eu !"* şi cu lansarea CD-ului cu acelaşi nume, care cuprinde texte după poeziile lui Marin Sorescu, dar şi a dublului album *„Cioiu cântă Mandy. Vântule şi alte cântece"*, ambele producții *„Eurostar"*.

M. Stere, Venera şi Paul Stîngă, Maria Mitrache->Bokor

Cel care a lansat piese de succes precum *"Cântecul vântului"*, *"Glasul tău"*, *"Pentru cine?"*, *"Mersi, Bécaud"*, *"Poarta sărutului"*, *"Masa tăcerii"*, *"Primul loc de pe pământ"* sau *"Cine a găsit tinerețea mea?"* s-a stabilit in 1982 Canada. Reputat muzician, actor, interpret de jazz, swing folk şi compozitor, Sergiu Cioiu, absolvent al Institutului de Artă Teatrală şi Cinematografică (profesori şi îndrumători i-au fost Dina Cocea, Constantin Dinescu, Costache Antoniu, Ion Cojar, Beate Fredanov, Zoe Stanca Anghel, Ion Finteşteanu, Marcel Anghelescu) a devenit o figură aparte în peisajul muzical al anilor '60 şi până la începutul anilor '80. *"Cântecele pe care le-am înregistrat la Radio au fost însă pe versurile unui unic compozitor, Alexandru Mandy"* - spunea Sergiu Cioiu, unul dintre puținii interpreți care au adus un farmec muzical aparte scenei interpretative româneşti. El a fost şi protagonistul unui film muzical *Tripticul Brâncuşi"* de Paul Urmuzescu, film dedicat Ansamblului Monumental de la Târgu Jiu al marelui sculptor şi realizat de redacția muzicală a TVR.

"Cântând am senzația că monologhez cu mine însumi. Cântărețul e un actor în persoana căruia viază în aceeaşi măsură omul şi artistul. El se exprimă pe sine la unison cu ceilalți. Discordanțele uluiesc, dar nu rețin; cântărețul trebuie să fie un sol al generației sale" - spunea Sergiu Cioiu

Între invitați s-au numărat: Stela Enache, Ioana Sandu, Dorin Anastasiu, Silvia Dumitrescu, Emil Kost, Monalisa Basarab, David Lapadat, Şerban Cionoff (jurnalist, critic literar), Venera şi Paul Stîngă (Eurostar), Maria Bokor, Ioana Bogdan, Carmen Anton Juvină, Traian Nica Țuckman, Olivia Cristina Sima, Marian Stere (Foto: Ioana Bogdan, Nicolae Cara)

Oana GEORGESCU

O istorie a şlagărului românesc

Niciodată o orchestră n-a realizat o asemenea trecere în revistă a celor mai mari şlagăre ale muzicii uşoare româneşti! Şi, demn de subliniat, "parada şlagărelor" n-a avut loc la un concert de muzică uşoară, ci sub cupola Operei din Cluj-Napoca, mai precis la ediţia 2017 a tradiţionalului bal al Operei, eveniment care a adus pe scenă soliştii şi orchestra Operei Naţionale Române din Cluj-Napoca, sub bagheta dirijorului Andrei Tudor. Interesul clujenilor a fost uriaş, casele de bilete fiind pur şi simplu asaltate de publicul dornic de eleganţă, distincţie, muzică de calitate. În plus, s-a marcat cu acest prilej un sfert de secol de la prima ediţie, cea din 1992, producător al balului fiind dr. Matei Miko, cunoscut organizator al unor concursuri de frumuseţe, de modă şi, pentru amatorii de mondenităţi, naş de căsătorie al cuplului Monica Gabor-Irinel Columbeanu. Dânsul declara legat de această ediţie a balului: "Vrem să arătăm lumii întregi şi să dăm, poate, o nouă strălucire unor adevărate şlagăre româneşti. Îi mulţumim lui Andrei Tudor, cel care a îmbrăcat într-o haină nouă aranjamentele muzicale pe care le veţi asculta pe scenă. Dorinţa noastră a fost ca, în această lume inundată de hit-uri internaţionale, să nu uităm valoarea reală pe care a avut-o muzica românească". Mai corect era ca dânsul să utilizeze timpul prezent, fiindcă muzica românească ARE valoare şi încă suficientă pentru a împrumuta şi ţărilor de unde importăm fără discernământ piese adesea nesemnificative. Lucrările incluse în spectacolul intitulat sugestiv, titlu împrumutat de la opereta lui Gherase Dendrino, "Lăsaţi-mă să cânt!", au fost reorchestrate pentru soliştii şi orchestra Operei din Cluj în variantă pop-opera de compozitorii Andrei Tudor şi Ionel Tudor, un singur titlu fiind orchestrat de Cristian Faur. De remarcat că la una din melodii Andrei Tudor i-a cedat pupitrul dirijoral tatălui său Ionel Tudor, care în restul concertului a fost pianist în orchestră.

La conferinţa de presă, Andrei Tudor declara: "Este un omagiu adus muzicii uşoare româneşti. Am plecat de la 60-70 de piese şi, împreună cu Florin Estefan, directorul Operei Naţionale Române, cu greu am redus lista la 16 melodii reprezentative. Sunt cântece care au scris istorie. M-am ocupat de acest proiect cu tot sufletul şi cu toată dragostea mea pentru muzica uşoară românească". Reamintim că în lucrarea sa de doctorat la Universitatea Naţională de Muzică din Bucureşti Andrei Tudor a întreprins de asemenea o incursiune în creaţia celor mai importanţi compozitori români de gen. La rândul lui, Ionel Tudor mărturisea la aceeaşi conferinţă de presă: "Ideea este excepţională! Greu găseşti pe cineva destul de ambiţios ca să aducă pe scenă hit-urile româneşti astfel înveşmântate. De aceea am acceptat cu dragă inimă să lucrez la acest proiect". De altfel, Ionel Tudor şi Andrei Tudor au adus în scenă uriaşa experienţă şi cunoaştere a tezaurului de cântec românesc, pusă în valoare atât la Big-bandul Radio, cât şi la marile festivaluri internaţionale de muzică uşoară unde cei doi, cu formaţia Ionel Tudor, acompaniază vedete şi tineri aspiranţi la glorie. Este vorba de festivalurile "George Grigoriu" de la Brăila, "Trofeul tinereţii" de la Amara şi "Dan Spătaru" (fost la Medgidia, mutat probabil la Constanţa), unde tatăl şi fiul au pianele unul lîngă celălalt; de această dată, Andrei, cu papion, în smoking, a dirijat, având însă deplină încredere în prestaţia pianistului!

Balul Operei din Cluj-Napoca a respectat toate datele evenimentelor de marcă, cu tradiţionalul covor roşu la intrare, cu un "tunel" de lasere şi lumini, cu un "dress code" respectat cu stricteţe de participanţi (smoking domnii, rochii de seară doamnele), cu aranjamente florale demne, cum spunea cineva, de concertul de Anul Nou al Operei de la Viena, aşa încât întreaga manifestare a avut clasă, ţinută.

Au prezentat Dan Bittman, cu experienţa dobândită în anii când a moderat o populară emisiune duminicală la TVR, şi clujeanul Rareş Bogdan, de la Realitatea TV, post care a şi transmis câteva secvenţe (de ce nu tot concertul?), din păcate nici unul din ei cu cunoştinţe în domeniul abordat. De altfel după gală a avut loc recitalul formaţiei Holograf, dar, aşa cum sublinia cotidianul local "Monitorul de Cluj", "momentul cu priză mare la public a fost recitalul pop-opera sub bagheta dirijorului Andrei Tudor, care a cules aplauze prelungite". Ca într-o autentică gală a laureaţilor,

s-au acordat distincțiile anuale pe care publicul le aştepta: Trofeul "Lya Hubic", Premiul "Mecena", "Moda Cum Laude", titlurile de "Senior al Cetății" şi "Spiritus Mentor".

Pe afiş au figurat numele regizoarei artistice Mihaela Bogdan, al coregrafului Adrian Strâmtu, al pianistei Ioana Maria Lupaşcu, precum şi al soliştilor Florin Estefan, Hector Lopez, Cristi Mogoşan, Tiberius Simu, Camelia Crişan, Axenia Şova. Cum spuneam, sub bagheta lui Andrei Tudor, orchestra Operei Naționale Române din Cluj-Napoca a întreprins o călătorie, inițiatică am spune, mai ales pentru tinerii spectatori, care au descoperit încântați bijuterii muzicale pe care sigur nu le cunoşteau. După uvertura "A Tempo" (Andrei Tudor) a început parada marilor şlagăre. Nu vom face greşeala celor care, la "Vocea României" şi în general la toate posturile TV comerciale, anunță melodia legând-o doar de interpretul ei (gen "Copacul" lui Aurelian Andreescu"), dar nu putem, fireşte, să nu-i amintim, pe cei care au impus, cu vocea şi talentul lor, aceste refrene. Din acest punct de vedere, interesant, Aurelian Andreescu domină topul, cu nu mai puțin de patru melodii lansate, urmat de Corina Chiriac cu două (am putea spune chiar trei, dacă socotim şi piesa lansată de Vicky Leandros, din care a făcut un şlagăr în versiunea românească, "Opriți timpul", care dă şi numele emisiunii ei de la Național TV), celelalte titluri fiind cîntate în original de Angela Similea, Dan Spătaru, Gabriel Cotabiță, Mirabela Dauer, Luigi Ionescu, Luminița Dobrescu, Marius Țeicu, formația Semnal M, Violeta Andrei şi Florin Piersic. Doar amintind titlurile vă veți trezi fredonându-le instantaneu: "Casa mea" (Ion Cristinoiu), "Copacul" (Jolt Kerestely), "Tu eşti primăvara mea" (Florin Bogardo), "Țărăncuță, țărăncuță" (Ion Vasilescu), "Domnişoară, nu pleca!" (Ionel Tudor), "Oameni" şi "Unde erai?" (ambele de Marius Țeicu), "Morărița" (Vasile Vasilache), "Lalele" (Temistocle Popa), "Dorul" (Vasile Vasilache Jr.), "Of, inimioară!" (Edmond Deda, piesă cu care Luminița Dobrescu a triumfat la "Cerbul de aur" în 1969), "Strada Speranței" (Vasile Veselovski), "Deschideți poarta soarelui" (Anton Şuteu), "La fereastra ta" (Semnal M). Acestor titluri din tezaurul național li s-a adăugat o secvență aparținând compozitorului francez de origine română Vladimir Cosma (din banda sonoră a filmului de succes "Le bal des Casses-pieds"), precum şi o altă evocare instrumentală, de această dată a unei binecunoscute partituri de Nicolae Kirculescu. Sigur, orice selecție este, fatalmente, discutabilă, fiecare dintre noi am avea alte şi alte titluri de propus, totuşi îl criticăm pe Andrei Tudor pentru... modestie, el fiind autorul câtorva cântece superbe. Dar sperăm că este doar un început, că acest concert va mai fi reluat, în alt context, dar mai ales că şi alte orchestre vor urma exemplul clujenilor, succesul uriaş de public dovedind convingător că spectatorii se întorc la melodie, la armonie, la frumusețea cântecului. (Foto: Nicu Cherciu)

Lelia PRUNDU

Albumul cu amintiri

Sau, dacă preferați, concurs "Recunoaşteți personajul?". În urmă cu 21 de ani, pe scena Palatului național al copiilor (care nu ştim cât mai este al celor mici, fiind transformat astăzi în "Teatrul tineretului" şi deschis reprezentațiilor teatrale de tot felul) avea loc o manifestare de amploare, intitulată "Festivalul național al muzicii pentru copii". Susținătoare pasionată a talentului celor ce aspirau la glorie, prin firma sa, Emco Internațional, a fost doamna Antoaneta Piloş, care a oferit premii consistente laureaților. Unii dintre cei premiați atunci s-au pierdut, alții însă sunt nume de primă mărime, cum este cazul Paulei Seling. În această categorie intră şi puştiul din fotografie, după cum se poate constata din

atitudinea scenică rocker însă de pe atunci. Dacă nu l-ați recunoscut încă, este vorba de câştigătorul selecției naționale Eurovision de anul trecut, ghinionistul Ovidiu Anton, care, vă aduceți aminte, degeaba a câştigat, fiindcă în finala europeană n-a ajuns, mulțumită TVR, care avea datorii mari la organizatorii competiției... Ovidiu a fost unul din elevii preferați ai regretatului Titus Munteanu la "Şcoala vedetelor 2", acesta poreclindu-l "pitbull", datorită determinării şi încrâncenării cu care şi-a urmat drumul în muzică, pentru că nu a trădat niciodată rock-ul atât de drag inimii sale. Ovidiu Anton are propria sa formație, cu care cucereşte publicul la evenimente. Reamintim că victoria din 2016 a venit după alte patru calificări în finala selecției naționale, record încă neegalat. (Red.)

Eurovision sau eseu despre defazare

Membrii delegației române la Eurovision declarau cu satisfacție acum câteva zile că anul acesta posedăm în sfârşit mijloacele tehnico-vizuale şi regizorale pe care le implică apariția scenică la un astfel de concurs. Prin aceasta ei voiau să spună că eşecurile parțiale sau totale din anii trecuți se datorau lipsei de fonduri pentru realizarea unui show suficient de complex, carență ce a fost în sfârşit depăşită, iar acum putem privi cu mai multă încredere evoluția reprezentanților noştri.

Şi iată că acela care câştigă se întâmplă să apară pe scenă fără decor, fără costume speciale şi recuzită, fără coregrafie, regii de lumină sau alte dramaturgii care însoțesc muzica. Cum este posibil?

În loc de răspuns încerc o trecere în revistă a unor evaluări greşite de situație semnalate încă de pe vremea lui David şi Goliath.

a) Confundăm volumul, masa, complexitatea, abundența cu valoarea, durabilitatea şi eficiența. Aplicat la artă, *superproducția* nu înseamnă neapărat *succes* şi, cu siguranță, nu e o garanție a perenității. Uităm că adesea oamenii aleg după deviza „Small is beautiful" şi, atunci când nu se tem sau nu au nimic de pierdut, ei țin cu cel care are şansele cele mai mici.

b) Se consideră că publicul e un animal mare şi fără prea multă judecată, căruia trebuie doar să-i arunci în cuşcă din când în când o bucată de pâine sau, dacă devine nervos, să adaugi puțin sedativ, iar totul intră în normal. Cu alte cuvinte „să dăm publicului panem et circenses (pâine şi circuri) căci asta e tot ce-şi doreşte". Uneori însă uşa de la cuşcă rămâne deschisă şi animalul odată scăpat schimbă meniul într-un mod lipsit de recunoştință față de îngrijitor.

c) Se uită, de asemenea că opinia comunității, simbolurile şi cutumele ei sunt transformate şi chiar înlocuite (cel puțin în mentalitatea noastră) de exemplul individual. Moise, Ulise, Alexandru Macedon, Cristofor Columb, Napoleon sunt doar câteva exemple de înotători contra curentului. Iar, dacă acțiunile lor nu sunt încununate de succesul binemeritat (vezi Socrate, Giordano Bruno, Galileo sau alții ca ei) cu siguranță vor beneficia de adeziunea totală a publicului. Omul dotat cu putere decizională, pus în fața unei alegeri se identifică mai uşor cu o persoană decât cu o colectivitate din care face, sau nu, parte (chiar dacă acea persoană e de fapt o chintesență de atribute ale unei colectivități, precum Siegfried sau Budha). Aceasta pentru că el este, la rândul său, o persoană şi nu un colectiv. Aşa se face că, deşi aparent reprezintă o rețetă a succesului, exhibarea unor simboluri sau trăsături specifice unei colectivități va fi mereu învinsă de o personalitate puternică ce acționează sincer, autentic. Toți căluşarii, tulnicele şi dansatoarele cu opinci, toate corurile mongole şi incantațiile unor *native americans* de operetă vor păli în fața unor Bob Dylan, Billie Holliday sau BB King identificați cu versurile şi muzica pe care o cântă. În primul rînd pentru că sunt oameni vii şi nu simboluri şi în al doilea pentru că arta lor e asumată, nu făcută pentru a câştiga competiții, emoții, bani sau alte avantaje. Iar publicul simte mai devreme sau mai târziu asta.

România

d) Pentru că am atins subiectele autenticitate, adevăr aş vrea să reproduc un citat din Ernest Ansermet, a cărui carieră de dirijor a fost dublată în mod strălucit de aceea de gânditor asupra fenomenului muzical. (Citez din memorie) „Înainte de a se identifica cu propriul intelect, omul îşi asumă nivelul său emoțional". Muzica este cea care acționează în special la acest nivel, chiar dacă acest adevăr înțeles prost ar putea scandaliza unii cititori. Astfel se explică legătura intimă pe care cei mai mulți dintre noi o simțim cu arta sunetelor. Dar la nivel emoțional nu se lucrează întotdeauna cu sinceritate, seriozitate sau intenții bune. Muzica e plină de sentimentalisme ieftine, entuziasme mimate, isterii şi agresivități fără motiv, banalitate cu pretenții de profunzime şi alte asemenea. E greu de despărțit adevăratele emoții generate de legătura cu lumea artei de cele exhibate doar din dorința de a capta atenția publicului chiar şi numai pe perioada spectacolului. Câteodată însă, ca trezit din beție şi spre surpriza celor care l-au îndopat până atunci cu surogate, publicul se orientează brusc către muzică şi emotivitatea sinceră pe care ea o generează. Pentru că oamenii, sau cel puțin o parte dintre ei, posedă ca pe un anticorp un instinct de căutare a adevărului, o busolă îndreptată către polul autenticului; acest instinct se activează din când în când înlăturând, chiar dacă nu în totalitate, zgura de artificial care se depune zilnic pe emoțiile lor. Eclairajele acestea reprezintă gurile de aerisire pentru ceea ce numim cu un termen atât de nepotrivit - *industria muzicală* şi sunt provocate adesea de neînregimentați, cotați cu şansele cele mai mici.

Portugalia

e) De sfera autenticului sau a falsului aparțin şi poveştile sau întreaga literatură legată de creația şi interpretarea muzicii. Se spune despre o interpretare că are sau nu *story*, o poveste. Ce poate fi asta? Este vorba de forța de sugestie a muzicii încreată de compozitor şi relevată de interpret. Dar dacă actul muzical e conjunctural, iar conjunctura neasumată - vezi tehnica Yodler pentru români - la ce profunzimi ale poveştii ne putem aştepta?

Spre deosebire de producția noastră, cea a interpretului portughez Salvador Sobral avea o poveste, şi încă ce poveste! În plus discursul său pleda pentru autenticitate şi simplitate în muzică, valori adesea pierdute din vedere la astfel de concursuri, iar melodia, interpretarea, întregul său

comportament reprezentau argumente vii ale celor afirmate în cuvinte.

f) Ca un corolar al defazării, deşi este cunoscut faptul că obuzele nu lovesc de două ori acelaşi loc, se preiau mereu concepte de show ale unor concurenţi învingători la ediţiile trecute; prin asta se încearcă o aliniere iluzorie la noile trend-uri. S-a constatat de ceva vreme că în postmodernismul nostru de toate zilele nu mai există tendinţe, stiluri ş.a.m.d. Unii însă se ambiţionează să le caute.

Iată până acum şase puncte din panoplia erorilor estetico-artistice şi manageriale în raport cu care muzica pop din România nu cred că se plasează pe o poziţie prea bună; iar lista ar mai putea bineînţeles continua.

Dacă ne gândim la vidul cognitiv, la superficialitatea atitudinii şi la tupeul pe care îl degajă apariţiile televizate ale aşa-ziselor vedete autohtone (nu mă refer acum la cei doi

Rep. Moldova

concurenţi pe care România i-a trimis anul acesta) avem poate o explicaţie a subţirimii, lipsei de anvergură şi a perisabilităţii fenomenului *pop-music* de la noi, aceasta indiferent de locurile ocupate la concursurile Eurovision.

Mă întreb oare câte proiecte artistice adevărate şi cu potenţial de creştere au fost abandonate ca să se poată finanţa participarea românească la concursul de la Kiev?

Şi acum câteva comentarii de pe pagina de facebook a Eurovision România despre piesa clasată pe locul întâi, comentarii care confirmă şi mai mult gravitatea situaţiei în care am ajuns. (Exprimarea şi ortografia aparţin autorilor.)

C. M. - Cel mai prost cantec posibil! Au fost altele foarte bune....dar mereu se alege cea mai nasoala melodie! Asta este Eurovision!

A. C. M. - Cea mai de cacao piesa dintre toate!!!

M. T. - Nu o să o auzim niciodată cântând pe buzele nimănui. Punct

E.N. - Boriiiiiing

G.A. - Eu nu am simtit nimic erau altele mai bune

PS. Văd că acum, după ce a trecut euforia locului 7, se discută mult despre scurtimea rochiei purtată de concurenta noastră. Pasămite, dacă ar fi fost mai potrivită cu yodlerele (adică un fel de ţinută Heidi?) am fi putut ocupa un loc mai bun, poate chiar pe podium. Ce să mai zic? Mergem înainte!

Mircea TIBERIAN

Loc bun pentru România

Tinerii Ilinca Băcilă (18 ani) şi Alex Florea (25) au reuşit cea mai bună clasare pentru ţara noastră din ultimii 7 ani şi anume locul 7, melodia "Yodel It" de Mihai Alexandru totalizând 282 de puncte. La cea de-a 62-a ediţie a concursului, găzduită de capitala Ucrainei, Kiev, a triumfat portughezul Salvador Sobral, cu "Amar pelos dois" (758 de puncte), deşi nu puţine au fost vocile care au observat că pe lângă politizarea excesivă şi susţinerea făţişă a "diversităţii sexuale" au apărut acum şi cazurile social-medicale... Scriitorul George Stanca subliniază pe drept cuvânt în revista "Click": "A câştigat mai degrabă un Caz. Cvasi-tragic, solist suferind... s-a transformat în ceea ce erau la unele emisiuni gen "O dată-n viaţă", "Vocea României" (de fapt, am adăuga noi, "Surprize, surprize" şi mai ales "Dansez pentru tine" - N. Red.). Divertisment umanitar mizericordios cu scop caritabil. Repet, cred-să deie Domnul să greşesc-că aici fu şi un marketing neloial. Adică să-mi pară rău că am voce, sunt bun şi nu am câştigat fiindcă nu mi-a dat Domnul ftizie, nu scuip cheaguri? Nu e cinstit! E ceva marketing, fiindcă solistul victorios a afişat un tricou cu un protest de susţinere a refugiaţilor din Europa. Era chitit pe activism, nu pe song. Mesaj umanitar corect, adresa greşită-era concurs de muzică! Dar aşa a decis euro-norodul: să câştige o melodie simplă, fără adaosuri cromatice, scenografii şi coregrafii". Mezinul competiţiei, bulgarul Kristian Kostov (17 ani), a fost aşezat, exagerat la rându-i, opinăm, pe poziţia secundă (615 p.), în timp ce excelenţii basarabeni de la Sunstroke Project au primit doar 374 de puncte şi au completat podiumul. Ai noştri au satisfacţia de a se fi clasat pe poziţia a 5-a în preferinţele telespectatorilor, chiar dacă incultul comper ucrainian a comis aceeaşi gafă cu care ne-am obişnuit, trimiţând Bucureştii în Ungaria... Ce a deranjat însă teribil a fost faptul că juriul nostru (Paula Seling, Mihai Trăistariu, Luminiţa Anghel, Cezar Ouatu, Tavi Colen) a dat piesei basarabenilor doar... 3 puncte(!!), în timp ce acela din Republica Moldova a fost consecvent, acordându-ne maximul de 12 puncte. Trăistariu dezvăluie din culisele jurizării de la TVR: "Seling nici nu i-a pus în Top 3, deşi în 2010, când ea a ocupat locul 3, juriul din Moldova i-a dat 12 puncte. Iar Luminiţa nu i-a pus pe locul I, răzbunându-se poate că în 2005

Buklgaria

a primit de la Chişinău doar 7 puncte. Am fost singurul din juriu care a acordat 12 puncte moldovenilor; cele 3 puncte de la juriul nostru, cumulate cu nota de la publicul din România, au dus în final la nota 8". Iată cum am înţeles să ne purtăm cu fraţii de peste Prut, singurii noştri aliaţi în această confruntare care numai muzicală nu mai este...

Acelaşi George Stanca, fin cunoscător al fenomenului muzical, conchide: "Cântecul nostru, de ţărani elveţieni, foarte competitiv. O ţâpuritură iodlerină. Inedit. Insolit. Nu prea au contat melodia, textul, era o demonstraţie de tehnică vocală uluitoare a Ilincăi. La anul să cercetăm şi folclorul kalakalpak, tovarăşi! La acest străvechi concurs s-a dus orice asemănare cu începutul, care era naţional. Azi: ghiveci anglo-saxon, Euro-brownian, vot regional, religios, zonal, politic. E o aventură să cânţi în limba maternă. Săraca mamă...".

Concursul Eurovision a ajuns ce s-a văzut şi s-a auzit, mai mult tehnică TV video decât muzică adevărată, dar trebuie să luăm situaţia aceasta globalistă aşa cum e, suntem prea mici pentru a schimba ceva. Să ne bucurăm aşadar de acest loc 7 şi de faptul că, probabil, anul viitor vom intra direct în finală.

Luminiţa PERJU

Refrenele prieteniei

Ne dor urechile de sunetele false emise de corurile reunite ale acelora care deplâng cu ipocrizie decesul muzicii uşoare româneşti tradiţionale. Se jelesc cu lacrimi de crocodil, ascunzându-şi însă cu greu un zâmbet de satisfacţie, pentru că este vorba de exact acei oameni care nu iubesc şi nu cunosc acest gen atât de popular în rândul publicului larg şi care sapă de zor la temelia acestuia. Sunt aşa-zişii "formatori de opinie" din mass-media, tineri în mare parte, care n-au, biologic vorbind, cum să fi fost contemporani cu marile succese ale genului, dar care nici nu s-au străduit să citească, să asculte, să înveţe. Pentru ei, muzica începe pur şi simplu cu

ritmurile şi cu interpreţii de care au dat când au deschis ochii, cum se întâmplă, se spune, cu puii de dinozaur şi de alte vieţuitoare după eclozare: prima fiinţă pe care o văd este mama. Numai că mama a avut şi ea părinţi, bunici, n-a apărut pe lume din neant...

Aşa şi cu muzica modernă, ea a avut "părinţi" şcoliţi, tobă de carte, stăpânind ştiinţa muzicii, nu practicând-o după ureche, mari melodişti, creatori ai unui stil cu identitate clară, specific românesc. Din fericire, mai sunt printre noi asemenea mari profesionişti, nu neapărat în vârstă – compozitori, textieri, instrumentişti, orchestratori, interpreţi – cu care ne putem prezenta oriunde în lume cu fruntea sus. Două exemple îmi vin acum pe loc în minte: Andrei Tudor – pianist, şef de formaţie, orchestrator, compozitor cu zeci de premii, cadru didactic la Universitatea naţională de muzică - şi Mihai Alexandru, la rându-i membru al Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor, al cărui talent de excepţie a fost probat de recenta finală Eurovision, unde creaţia sa a adus României un foarte bun loc 7. Alte nume de creatori remarcabili şi solişti de clasă au fost rostite cu respect la o recentă triplă lansare de disc de la magazinul "Muzica" de la Calea Victoriei, redevenit, datorită eforturilor celor de la casa de discuri Eurostar (Venera şi Paul Stângă, acesta din urmă producător al albumelor, merită toate laudele!), magnetul ce atrage melomanii din toată ţara şi chiar de peste hotare.

Primul album propus numeroşilor participanţi (parcă niciodată incinta n-a fost atât de plină!) a fost "Iubire dulce, nu pleca", al 13-lea din discografia unei interprete foarte talentate, pe care am acuza-o doar de prea mult bun-simţ şi discreţie, calităţi devenite defecte în această lume artistică strâmbă, dominată de veleitari şi amatori. Profesoară de limba română în viaţa de zi cu zi, Ioana Sandu cântă minunat, scrie versuri şi abordează cu egală înzestrare orice gen muzical. În plus are alături un muzician excepţional, soţul ei Francisc Reiter fiind violonist, compozitor, orchestrator, el semnând de asemenea mixajul şi masterizarea discului. Rezultatul: o bijuterie de album, echilibrat, dens, cu piese de facturi foarte diferite şi mai ales având darul de a restitui trei uriaşe şlagăre ale muzicii uşoare româneşti, recreate cu un gust desăvârşit. Este vorba de "Fericirea are chipul tău" de Marcel Dragomir, "Ploaia şi noi" de Vasile V. Vasilache şi "De-ar fi să vii" de Alexandru Vilmanyi, dăruite publicului de azi într-un superb gest de recunoştinţă şi respect pentru aceşti trei compozitori. Sunt, pe disc, patru creaţii semnate Francisc Reiter, altele aparţinând unor Ionel Bratu Voicescu sau Marcel Iancu, dar şi două foarte interesante adaptări ale unor piese străine, notabil fiind faptul că solista nu a apelat, aşa cum se procedează azi, la hit-uri anglo-saxone de circulaţie, ci la un tango de Jacob Gade şi la o melodie a vedetei din Ungaria, Koncz Zsuzsa, ambele pe versuri proprii. Şi dacă tot am amintit de texte, una dintre cele mai fericite şi mai emoţionate prezenţe a fost cea a interpretei Camelia Florescu (Trofeu la festivalul de la Amara, în urmă cu... 32 de ani!), autoare a versurilor melodiei "Îngerul numit tăicuţ". Aminteam că Ioana Sandu stăpâneşte perfect toate genurile muzicale, aşa că nimic mai normal că au venit s-o susţină la lansare binecunoscutele interprete de muzică populară Polina Manoilă şi Saveta Bogdan sau violonistul şi şeful de orchestră Petrică Pană, în egală măsură realizator TV. N-au lipsit colegii de breaslă, dintre care unii legaţi la rîndul lor de casa de discuri Eurostar: Stela Enache, Ileana Şipoteanu, Silvia Dumitrescu, Natalia Guberna, Carmen Anton-Juvină (cîştigătoare a concursului TV "Steaua fără nume" în urmă

cu peste trei decenii...), Marian Spînoche. Flori şi cuvinte de laudă din partea Valentinei Spânu, realizatoare TV şi de spectacole, în timp ce cunoscuţii pictori Traian Nica Ţuckman ("Anemone") şi Victoria Duţu ("Îndrăgostiţi") au dăruit tablouri originale. Scriitorul, jurnalistul şi biograful Aurel V. Zgheran a venit tocmai de la Buhuşi, special pentru această lansare, plecînd cu tolba plină de discuri, fotografii, interviuri, impresii. De mare efect a fost apariţia lui Sergiu

Cioiu, actorul-cântăreţ sosit din Canada pentru o serie de spectacole şi pentru lansarea unui nou dublu album Eurostar. Însoţit de fosta mare balerină Maria Mitrache Bokor, care se ocupă de imaginea sa, Sergiu Cioiu s-a declarat extrem de încântat să cunoască aceşti trei valoroşi reprezentanţi ai generaţiei de mijloc, cu care n-a exclus o colaborare în viitor, aşa cum a făcut acum cu Silvia Dumitrescu.

Carmen Rădulescu, Mircea Drăgan

Aurel Moga, şi el cu o activitate intensă pe tărâmul muzicii uşoare (a debutat la festivalul de la Mamaia în 1983!), ne-a propus, sub aceeaşi etichetă Eurostar, al patrulea album al său, "Fata Morgana", piesa titulară aflându-se în aceeaşi postură în filmul regizorului Elefterie Voiculescu, care semnează şi muzica piesei. Este o colecţie atrăgătoare, de mare varietate, ce alătură unor mari şlagăre, cum ar fi "Sunt vagabondul vieţii mele" de Temistocle Popa, pe versuri de Aurel Storin, sau "Drumurile noastre", hit-ul sârbesc "naturalizat" de Dan Spătaru, câteva reuşite compoziţii

proprii ale protagonistului. De asemenea de mare efect este cântecul lui Vasile Veselovski, pe versuri de Mihai Maximilian, "Nu ştiu dacă-i rău sau bine", lansat de Aurel Moga la festivalul de la Mamaia în duet cu o altă artistă Eurostar, Corina Chiriac. Înafara celor deja amintiţi, pentru Aurel Moga au venit doi invitaţi pe care nu-i prea vezi la astfel de evenimente. Anghel Stoian este cel mai important impresar şi organizator de evenimente muzicale de anvergură (80% din afişele de la Sala Palatului sunt legate de el), nu o dată Aurel Moga făcând parte din distribuţia spectacolelor sale, îndeosebi pe litoral. "Tati", cum este cunoscut, a stârnit zâmbete cu umorul său proverbial, amintindu-şi momente unice ale turneelor de altădată. Al doilea personaj care a venit special pentru Aurel Moga este şi el notoriu, fiind vorba de Florin Petrescu "Axinte", la rându-i cu implicare consistentă în organizarea de spectacole. Chiar în această perioadă el l-a invitat pe Aurel Moga să cânte în mega-concertul aniversar "100", alături de formaţia Phoenix (50 de ani de la înfiinţare), "Vacanţa Mare" (30) şi Talisman (20). Cum Moga este extrem de popular în Canada, unde cântă în fiecare iarnă, în sală au fost prezente, în chip de... emisari, rude ale unor admiratori de peste Ocean!

Carmen Rădulescu trăieşte la rându-i, parcă, o nouă tinereţe prin această colaborare cu casa de discuri Eurostar, care are ambiţia ca în curând să reunească sub faldurile drapelului său învingător toată floarea muzicii uşoare româneşti. După Marina Voica, Margareta Pâslaru, Alexandru Jula, Sergiu Cioiu, Vasile Menzel, Mirabela Dauer, Corina Chiriac, Stela Enache, Oana Sîrbu, Silvia Dumitrescu, Ileana Şipoteanu, Ioana Sandu sau Aurel Moga a venit rândul solistei originare din Oneşti să semneze în cartea de aur Eurostar. Şi în cazul ei este un gen de "Best of", cu marile succese, între care şase şlagăre semnate Şerban Georgescu. Albumul "Cînt pentru voi" include şi câte două compoziţii semnate Jolt Kerestely, Viorel Gavrilă sau Cristian Faur, dar, paradoxal, nici unul din aceştia n-a fost la lansare, n-a lipsit însă vârstnicul Octavian Dumitrescu, autor al melodiei "Nu ştiu nici eu cum s-a întâmplat", pe un text propriu. Dintre colaboratorii artistei au fost alături de ea textierii Elena Manole Iacovlev, cu cinci frumoase texte (ea este şi managerul interpretei) şi Marian Stere. Flori, felicitări şi îmbrăţişări din partea poetei Rodica Elena Lupu şi a Oliviei Sima de la Radio România Internaţional, cea mai mare surpriză fiind prezenţa unui muzician parcimonios cu apariţiile publice, compozitorul Mircea Drăgan. Acesta a povestit încântat cum l-a salvat Carmen Rădulescu dintr-o situaţie limită, cântându-i o piesă în emisiunea "Atenţie, se cântă!" a lui Horia Moculescu, la TVR, în absenţa solistei care lansase piesa (nu uita, Mircea, ai promis cântece în primă audiţie Ilenei Şipoteanu şi celor trei protagonişti ai lansării de faţă! Pune-te pe compus, n-ai nici o scăpare!). Cum Carmen Rădulescu interpretează excepţional şi muzică populară, a bătut deja palma cu producătorul Paul Stîngă pentru un album folcloric, aşa încât... pe curând. (Foto: Gabi Boholţ)

Suzana TUDOSE

Concert pentru Europa

Din 1985, pe 9 mai se sărbătoreşte "Ziua Europei", iar pentru noi anul acesta semnificația a fost una specială – 10 ani de când am intrat în grupul celor 27 de țări din Uniunea europeană. Sigur, nu putem uita celelalte evenimente majore pe care le aniversăm la această dată, proclamarea independenței statale a României (1877) şi înfrângerea Germaniei naziste (1945). Focşanii au fost primul oraş de la noi care a serbat prin mari manifestări populare atât intrarea noastră în NATO, cât şi "Ziua Europei", aşa încât şi de această dată capitala Vrancei a îmbrăcat, cum se spune, haine de sărbătoare, timp de 2 ore oraşul fiind străbătut de o pitorească şi sugestivă paradă a costumelor şi dansului. Aceiaşi talentați componenți ai trupei Sky din Iaşi aveau să ofere şi inspirate tablouri coregrafice, pe ideea unității europene – francez, spaniol, german, grecesc, austriac, românesc. Iar Ovidiu Popică ("Visual Emotion") a deplasat de la Sibiu tot arsenalul său de sunet şi lumini, inclusiv ecrane gigantice de proiecție, deschizând show-ul cu "Imnul Europei", care după cum se ştie este "Oda bucuriei" de Beethoven, pe versurile lui Schiller.

Andra

Gipsy Casual

Anda Adam

Tabloul coregrafic românesc, "Căluşarii", a fost între cele mai gustate de public, confirmând sloganul formației Datina: "Joacă şi trăieşte/ Simte româneşte!". Marius Chină şi Andreea Cristea Pavăl alcătuiesc una din cele mai longevive trupe etno, cu 13 ani de carieră fructuoasă, premiile venind încă de la debut. Din 2012 compozițiile proprii au căpătat o altă turnură, fiind concepute în manieră pop-rock cu influențe folclorice. Consultanții artistici Andreea şi Radu Fornea recomandă mereu organizatorilor nume noi apărute pe firmamentul genului, spre deliciul publicului tânăr. La debut pe scena pretențioasă de la Focşani, în fața unui public exigent, au fost Vlad şi Andra, foşti la "Supertrooper", reuniți acum sub titulatura Instinct. Ne amintim că au ocupat locul 3 la "X Factor" în 2015, sub numele B52, acolo lansând şi piesa "Uptown Funk". Intrați pe mâna experimentatului compozitor şi producător Dani Alexandrescu (K1), ei au adoptat un nou nume şi alt stil, reuşind performanța de a se clasa pe locul 3 la selecția națională Eurovision din acest, cu melodia "Petale", reluată în cor de întreaga piață. Motto-ul celor doi tineri: "Primul instinct este cel pe care trebuie să îl urmezi!".

Tot o premieră inspirată a constat în invitarea formației Gipsy Casual, promotoare a unui stil gipsy balcanic, cu beat-uri electrizante de club. Este un proiect artistic viabil, deja cu succes peste hotare, îndeosebi în Turcia, aparținând lui Mihăiță Manu (clarinet, compozitor, manager). Spectatorii au gustat din plin ritmurile exotice, contaminante ale cîntecelor de succes "Balans prala", "Bate toba mare", "Shukar sex", "Sweet love" sau "Negra Linda". Mămică frumoasă şi în formă mare, Anda Adam a sosit direct de la aeroport, fiindcă avusese cu o seară înainte un concert în Dubai. Anda a fost unul din copiii minune ai muzicii noastre pop, la 14 ani apărând deja în mari spectacole, iar la 16 înregistrând primul succes de top, "Nu mă uita", alături de trupa RACLA (în 2015 a venit şi replica: "Nu te-am uitat"!). A colaborat cu Marijuana ("Fete rele"), Smiley, Randi, Alex Velea şi a câştigat numeroase Discuri de platină şi de aur, în urma vânzărilor masive ale cântecelor sale. Dintre acestea a ales şi osatura recitalului de la Focşani: "Ce ți-aş face", "Nai Nai", "Ajutor", "Selecta", "Ochii mei", "Punani", "My soul", "Cadillac", "Show me", "Panda

Madam", "Can you feel love", "Nu sunt cuminte", "Amo" şi mai ales "Love on you", cu prezenţe în topurile din 20 de ţări ale globului. Spre cinstea ei, deşi obosită , Anda Adam s-a supus cu stoicism asaltului admiratorilor, semnând

Instinct

autografe şi făcând fotografii câteva zeci de minute. Un personaj artistic interesant este gălăţeanul Gabriel Mihai Istrate, alias Shift. După debutul în oraşul de baştină, în trupa Ilogic, el s-a impus..."Lejer", cele mai importante hit-uri ale sale născându-se din colaborarea cu nume grele: George Nicolescu ("Viaţa-i de vină"), Andreea Bănică ("Rupem boxele"), Paula Seling ("Arde"), Marius Moga ("Sus pe toc"). Mai are la activ un titlu foarte... potrivit la Focşani, "Vin sec" (cu Adda) şi un cover Compact ("După ani şi ani"), alături de Vizi Imre, finalist la "Vocea României". Cel mai cunoscut titlu al lui Shift este totuşi "Avioane de hârtie", în care îi dă replica Andrei; cum aceasta a intrat în scenă după el, ne aşteptam la o reeditare "live", dar regizorii de scenă Alexandra şi Mihai Paraschiv l-au direcţionat în viteză pe Shift către un alt concert. Frumoasa Andra a revenit la Focşani aureolată de incredibilul succes al concertelor sale de la Sala Palatului (3 săli arhipline!), fiind aşteptată cu sufletul la gură de mii de fani care speră să ajungă la..."Românii au talent"! Originară din Câmpia-Turzii, Andra face parte dintr-o familie de muzicieni, de altfel a obţinut un "Disc de

Bere Gratis

diamant" pentru vânzările uluitoare ale unui album folcloric înregistrat alături de fratele ei Săndel. A editat primul single în 2001, la numai 14 ani, şi a cucerit zeci de premii, la Mamaia sau la "Cerbul de aur". După piesele care au consacrat-o ("Dragostea rămâne", "Vreau sărutarea ta", "În noapte mă trezesc") au urmat titlurile care alcătuiesc azi scheletul recitalului pe care l-a susţinut alături de formaţia proprie: "K la Meteo" (cu What's Up), "Inevitabil va fi bine", "Atâta timp cât mă iubeşti", "Numai la doi" (cu Vunk), "Aşa e dragostea", "Aici cu mine", "Falava", "Nebuni în noapte", "Avioane de hârtie" sau "Niciodată să nu spui niciodată", piesă cu care-şi deschide recitalul.

Anul viitor, formaţia Bere Gratis va aniversa două decenii de la înfiinţare, în componenţă figurând şi astăzi doi membri fondatori, Mihai Georgescu "Miţă" (solist vocal) şi Robert Anghelescu "Blându" (claviaturi, compozitor). Unele dintre cele mai frumoase balade din muzica pop-rock autohtonă aparţin formaţiei, dar, paradoxal, poate şi din cauza frigului, membrii trupei au renunţat la atât de fredonatele "Ultrafete", "La tine aş vrea să vin", "Eu nu am să te las", "Frate", "Pas în doi", optând pentru un repertoriu mai comercial, cu apel chiar la folclor. Între titlurile de succes Bere Gratis şi ocolite de această dată se numără şi "Unu Mai", "Ce n-a văzut Parisul", "Vacanţă la Roma",

Datina

"Câmpuri de luptă", "Stai pe acelaşi drum", "Daria", "Povestea mea". Indiferent de piesele abordate, show-ul Bere Gratis este unul dinamic, interactiv, cu audienţă garantată. Câteva din discurile formaţiei au fost înregistrate în Elveţia, ţară unde au participat la câteva festivaluri. Repertoriul serii a inclus melodiile "Noapte caldă", lansată după cum se ştie alături de Sore (în două variante, una funk), "Poveste de oraş", "Cântă cucu", "Lume, lume", "Ciuleandra", "Ce mişto!", "Două inimi", "Vino mai aproape".

Numeroşi spectatori au înfruntat vremea potrivnică în Piaţa Unirii pentru a-şi aplauda idolii, ei fiind de toate vârstele şi gusturile (de aceea n-ar fi o idee rea să fie invitate în viitor şi vedete de muzică uşoară, cum s-a întâmplat altădată cu Mirabela Dauer, Corina Chiriac, Anastasia Lazariuc, Gheorghe Gheorghiu sau Paul Surugiu-Fuego). La finalul show-ului, ca de obicei, impresiile au fost împărtăşite şi dezbătute... la cald la cel mai ospitalier "hotel al vedetelor" din ţară, Laguna, unde au loc de altfel în mod curent mari show-uri muzicale. (Foto: Like FX by Infinity Sounds)

Octavian URSULESCU

Doru Ionescu: *Timpul chitarelor. Cornel Chiriac şi Epoca Beat*

Neobositul nostru colaborator continuă să publice volume conţinând rezultatele investigaţiilor sale în arhiva TVR, unde este redactor. Acestea sunt, în fond, prelungiri scrise, tipărite, ale numeroaselor şi valoroaselor sale emisiuni "Remix". Acum avem o continuare a cărţii "Timpul chitarelor" din 2011, axată însă pe o perioadă clară – perioada anilor 60-70, numită în limbaj de specialitate Epoca Beat. De aceea sunt portretizate doar primele noastre formaţii "de chitare electrice" (cum se permitea a fi numite în presa noastră), adică Cometele, Olympic 64, Mondial, Roşu şi Negru, Sincron, Sideral, Andantino, Sideral Modal Quartet, Modern Grup, Romanticii, Gaudeamus şi Meteor din Iaşi, Coral, Metronom, Venus şi desigur primele configuraţii ale Phoenix-ului. Nu putea să lipsească un capitol consacrat primelor două festivaluri Club A, numite "de muzică POP" (cuvintele Folk şi Rock nu erau "simpatizate" de autorităţi). Desigur, aşa cum indică şi titlul, sunt reflectate şi emisiunile despre Cornel Chiriac, regretatul redactor muzical de la "Europa Liberă", post ascultat pe ascuns de milioane de români.

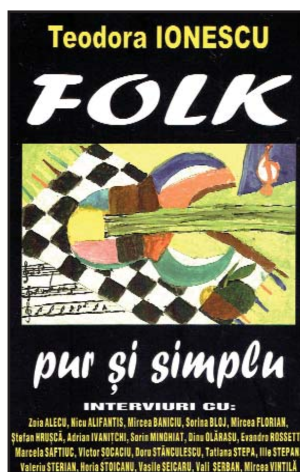

O carte cu formatul "clasic" – 20 cm pe 13 cm., destul de voluminoasă - cu nu mai puţin de 420 de pagini (repartizate pe 27 de capitole), frumos tipărită, coperta înfăţişând mapele discurilor single din Epoca Beat apărute la Electrecord. Deocamdată "subiectele" sunt, 90 %, bucureştene, iar fotografii avem doar 8 file, fiind cu greu completate şi acestea. A apărut la editura Integral, patronată de Costel Postolache, care semnează şi o interesantă postfaţă socio-muzicală.

Încă un reper al unor restituiri şi descoperiri, care, aşa cum scrie autorul în prefaţă, sunt menite să facă cunoscută publicului larg "ceea ce alţii nu (mai) ştiu, o istorie fabuloasă a muzicii noastre, ţinută sub obroc".

Teodora Ionescu: *FOLK – pur şi simplu*

După numeroase volume semnate de autori români despre formaţii şi informaţii circumscrise fenomenului rock, iată şi o carte despre folk !. Autoarea (nici o legătură cu Doru Ionescu), poetă cu volume apărute şi redactor la Radio România, este o fină cunoscătoare a fenomenului, "mănâncă folk pe pâine", cum se spune.

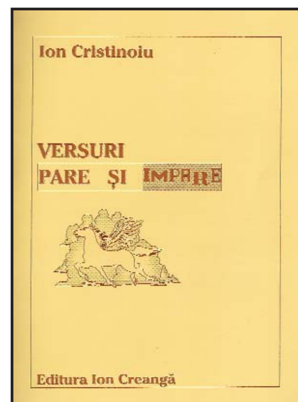
Volumul de 314 pagini are un "Cuvânt înainte" al autoarei, o prefaţă semnată de Florin-Silviu Ursulescu şi 3 post-feţe semnate de Mihai Ciocodeica, Ilie Stoian, Lucia Popescu Moraru. A apărut la editura Editrex, condusă de poetul şi traducătorul Costin Grigoraş, care ne oferă pe coperta a doua o splendidă versiune proprie în română a celebrului "Blowin' in the Wind " - Bob Dylan, 1962.

Între 1996 şi 2000 Teodora "Tea" Ionescu a realizat la Radio Bucureşti (Bucureşti FM) emisiunea care dă titlul cărţii având de fiecare dată un invitat folkist în studio. De aici a pornit ideea unei cărţi cu interviuri cu nume cunoscute ale folkului nostru: din sute de interlocutori au fost aleşi Zoia Alecu, Nicu Alifantis, Mircea Baniciu, Sorina Bloj, Mircea Florian, Ştefan Hruşcă, Adrian Ivaniţchi, Sorin Minghiat, Dinu Olăraşu, Evandro Rosetti, Marcela Saftiuc, Victor Socaciu, Doru Stănculescu, Tatiana Stepa, Ilie Stepan, Valeriu Sterian, Horia Stoicanu, Vasile Şeicaru, Vali Şerban, Mircea Vintilă. Se observă că sunt plasaţi în ordine alfabetică pentru nu stârni orgolii artistice, volumul fiind ornat cu expresive fotografii ale intervievaţilor.

Aşa cum se spune în limbajul de lemn al cronicilor "acest volum umple un gol în literatura de gen", dar de această dată este chiar adevărat. Nu ne rămâne decât să aşteptăm următoarele volume, fiindcă mai sunt mulţi folkişti interesanţi...

Ion Cristinoiu: *Versuri pare şi impare*

Puţini ştiu că reputatul compozitor, dirijor şi instrumentist (autor al unui manual de percuţie pe care l-am recenzat în paginile noastre) Ion Cristinoiu a fost şi un poet veritabil, cu "condei", sensibilitate şi inspiraţie. Sunt cunoscute textele semnate la unele din propriile-i compoziţii, dar relativ puţin versurile pe care le-a strâns în volumul publicat de Editura "Ion Creangă" şi dedicat soţiei sale Mariana, "prietenă, muză şi spectator care mi-a încurajat în tăcere paşii", oferindu-i linişte şi afecţiune, momente de siguranţă, în care, aşa cum el însuşi mărturiseşte, s-a lăsat inundat de inspiraţie cu acea lumină unică, de care a beneficiat ca un ales. Ion Cristinoiu a fost în ultima parte a vieţii dirijor al Orchestrei de muzică uşoară a Radiodifuziunii şi a trecut prin multe încercări în viaţă. Mai întâi i-a fost demolată vila superbă de lângă stadionul Republicii, pe care şi-o amenajase cu atâta trudă, în urma unor lungi turnee peste hotare cu formaţia "Perpetuum Mobile", în care-i avea alături de Marius Ţeicu şi Mihai Dumbravă. În noua locuinţă, unde se mutase după demolare, îşi amenajase un studio de înregistrări ultra-performant, pe care intenţiona să-l lase fiului său, Bogdan Cristinoiu (autorul marelui şlagăr al Laurei Stoica, "Un actor grăbit" şi al lui G. Cotabiţă, "Prizonier"), dar s-a ales praful de tot în clipa când s-a stins din viaţă... Bogdan s-a stabilit în SUA, iar Mariana păstrează cu pioşenie memoria muzicianului.

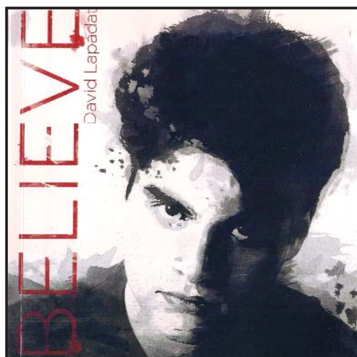

Volumul este structurat pe 5 capitole: "Naufragii în timp", "Inscripţii la un sentiment", "De luni până-n duminică, în aşteptare", "Din străinătate", "Jurnalul unui reporter sentimental". Profesiunea de credinţă de pe coperta IV este grăitoare: "Aici, în acest volum, sunt 25 de ani din viaţă, timp în care am simţit uneori nevoia de a mă exprima prin cuvinte şi nu prin sunete. Cât şi când am reuşit să mă fac înţeles rămâne la aprecierea celui care va avea răbdarea sau curiozitatea de a mă cunoaşte. Cred că aceste versuri vin să completeze o vibraţie în faţa evenimentelor trăite în lumea ce

mă înconjoară. Împreună cu cântecele pe care le-am compus – înaintând în abstract – reprezintă, dacă vreți, oglinda unui spirit care acum se numește ION CRISTINOIU".

David Lapadat: *Believe*

O apariție editorială de mare eleganță, o culegere de poeme în limba engleză ale acestui muzician de mare talent, absolvent al secției de Compoziție de la Universitatea națională de muzică din București. "De fapt cîntecele mele au început prin a fi poeme" - mărturisește el. David a urmat cursurile Liceului de muzică "George Enescu", unde a studiat pianul și chitara clasică.

Înclinațiile lirice i-au fost evidențiate prin participarea la festivaluri de muzică, teatru și poezie în țară și peste hotare, la Sorrento, Weikersheim sau Zagreb. În 2015 a lansat albumul său de debut, "Goodbye till we meet again", o colecție de 11 "Love letters", scrisori de dragoste adresate unei "lover girl" ale cărei promisiuni sunt goale de conținut, iar purificarea prin suferință de puterea dragostei – o simplă iluzie. Fluxul emoțional ce străbate cele 11 cîntece (în manieră pop-rock) se devoalează prin forța contrariilor: forță-slăbiciune, iubire-ură, plecare-reîntoarcere, prin afirmarea unei poezii a îndoielii și a insecurității, ce deschide noi căi în definirea sensibilității contemporane. Preocuparea aceasta pentru poezie, concretizată și în volumul de față, prezentat cu har la lansare de conf. univ. dr. Dona Tudor, este evidențiată plenar în spectacolele de muzică și poezie în care abordările "la zi" de tip multimedia sunt îmbinate cu tradiții culturale rafinate, izvorâte din poezia lui William Blake, trecînd prin "porțile percepției" ale lui Aldous Huxley, sublimate în creațiile poetului-profet-muzician Jim Morrison, de la The Doors.

În volumul editat de Smart Publishing întîlnim multe din poemele sale transformate în cîntece frumoase. DTP și grafică: Vlad Bota, ilustrație copertă: Claudia Ilea. David Lapadat, la numai 23 de ani, este o personalitate puternică și autentică a unei generații în care avem încredere că va schimba în bine fața lumii...

top t Buzău – festivalul rezistenței rock

Cel mai vechi și mai prestigios festival rock autohton a avut prima ediție în 1983 iar în 2016 a atins "doar" cota 30 (întreruperi în '91, '92, 2013, 2014). Volumul cuprinde date, interviuri și mărturii, în coordo-narea lui Nelu Stratone, cu o prefață de Gabi Gomboș și o emoționantă postfață de Florin-Silviu Ursulescu.

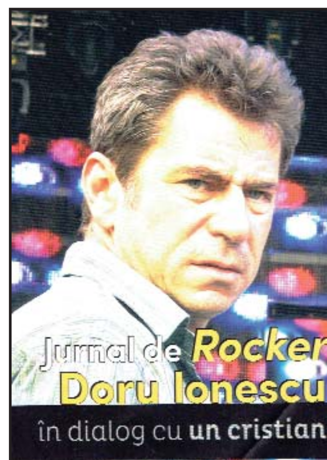
Prima parte derulează informațiile concrete ale festivalului – zilele, formații participante, juriu, palmares, recitaluri, sonorizare, locul concertelor, prezentatori, spectatori – însoțite de scurte comentarii ale organizatorilor. Festivalul se desfășura la Casa Tineretului (dotată cu restaurant și hotel), deținută de UTC și apoi de Fundația pentru Tineret, iar cei trei care s-au zbătut pentru organizarea sa au fost Cornel Constantinesscu, Tolea Poștovei, Florin Artene. Organizarea era impecabilă, ca la "casele mari", cu program de sală, ecusoane, tricouri, deconturi, bonuri de masă, programări de repetiții și probe. Aici s-au evidențiat cele mai valoroase formații românești, aici au debutat grupuri care au făcut carieră, aici era locul pe unde trebuia să treci ca să fii cineva în rockul nostru: importanța festivalului a fost uriașă.

A doua parte, între paginile 92 și 113, cuprinde interviurile cu cei trei "mușchetari" amintiți, a treia – scena rock buzoiană (muzicienii locali), a patra - impresii despre top (împărtășite de 31 de persoane, ziariști și muzicieni participanți), a cincea - interviuri top t (Nicu Covaci, T. Poștovei, C. Constantinescu, FSU, D. Ionescu, Adi Mhailov, Adi Ilie, Nelu Brîndușan – adică persoane cunoscute în "breaslă"), a șasea - materiale din presa vremii (de Doru Atomei, Titus Constantinescu ș.a.). Mai există și facsimile din cartea de onoare a festivalului și un Cuvânt al editorului. Cum se vede, un volum bine structurat.

Spre deosebire de alte cărți scoase de editura Cdpl în Colecția muzicală, aceasta are un format mai mare, 205/145 mm, de fapt dimensiunile standard, cu mai multe pagini (230), garnisită fiind cu zeci de fotografii de muzicieni și formații, unele unicate. Pentru a nu urca prețul, hîrtia este de calitate medie, iar pozele sunt alb-negru. O carte de bază nu numai pentru rockeri.

Jurnal de Rocker
(Doru Ionescu în dialog cu Un Cristian)

De data aceasta inițiatorul Seriei Muzicale de la Editura Casa de pariuri literare, editorul Cosma Un Cristian, devine și intervievator, "respondentul" ales fiind colaboratorul nostru Doru "Rocker" Ionescu – ziarist, redactor radio, realizator TV, autor de cărți.

Volumul este structurat pe patru capitole – For Those About To Rock..., Jurnal de rocker, ...We Salute You, AntiTopuri, cu o finală Galerie foto, alb-negru, prea mică - din păcate. De fapt, nici numărul de pagini nu este mare – doar 184, în formatul de buzunar al seriei -18/11 cm.

Din țesătura de întrebări și răspunsuri se conturează portretul protagonistului: născut la Focșani în 1965, a terminat Politehnica (Aeronave), a studiat pianul și flautul la Școala de muzică, a cântat în diverse formații. Înființează propria revistă – Rocker, colaborează la Radio România, unde este angajat în 1994, iar la TVR în 1997. Aici își găsește adevărata vocație, descoperind în arhive bijuterii uitate ale pop-rockului nostru, materie primă pentru "Remix" și "Timpul chitarelor". Reușește să filmeze artiști din diaspora pentru "O poveste... cu cântec", devenită carte și CD. În paralel, este un reporter frenetic al manifestărilor live muzicale de orice gen, festivaluri, concerte - de la jazz la folk și blues. Își face timp și pentru scris - i-au apărut până acum vreo 6 cărți și are în pregătire încă două: se pare că energia sa este nelimitată, așa că ediția a doua adăugită nu este departe.

Pagini de
Florin-Silviu URSULESCU

Un reuşit set de cover-uri

Într-o perioadă în care prosperă în discografia românească şi internaţională a jazz-ului insolitul, experimentele de tot soiul, tendinţa declarată de a inova (muzicologul **Alex Vasiliu** se referea într-un text la „gheto-ul festivalurilor exclusiviste ale avangardei”), este cel puţin reconfortant să devii martorul auditiv al unor ***cover-uri*** întruchipate cu gust şi învăluitoare căldură ambientală... Astfel, tânăra vocalistă **Viorica Pintilie** şi ai săi „acoliţi de sunet” – în cea mai bună accepţiune a acestei sintagme – ne invită să-i însoţim într-un tentant periplu prin lumea familiară a ***temelor standard*** proprii genului. Un traiect muzical plin de sensibilitate, de emoţie sinceră, foarte agreabil auzului. Calitatea noilor straie sonore cu care sunt investite hiturile atât de cunoscute fanilor, rezidă în contribuţiile inedite, altfel spus reuşitele variaţiuni improvizatorice conferite generos temelor preluate de cei patru interpreţi ai cvartetului, ca şi de alţi doi instrumentişti invitaţi ocazionali, cu toţi angajaţi în demersuri inspirate, puse sub semnul creativităţii fertile.

„Poveştile unei inimi” – nouă la număr, plus o a doua versiune a piesei „I Love The Way You're Breaking My Heart” oferită ca ***bonus track*** în finalul discului – se deapănă fluid, sonorităţile cucerind prin firesc, echilibru şi plasticitate sonoră, exultând sub luxuriante vestimente armonice. Prezenţa elementului ***interplay*** (interacţiunea liberă a ideilor muzicale spontan create de membrii grupului) sporeşte valoarea asumărilor interpretative. Iar păstrarea în înregistrare a tactărilor iniţiale precedând începuturile pieselor (tactări ale bateristului folosite îndeobşte pentru stabilirea tempo-urilor), atribuie o notă de autentic, întrucâtva sugerând interpretările ***live***.

Cu glasul său deosebit de suplu, mlădios, nutrit din punct de vedere expresiv de o susţinere afectivă evidentă, **Viorica Pintilie** îşi concretizează aportul interpretativ îndeosebi la enunţarea vocală a temelor şi la reluarea lor spre epiloguri, excepţie făcând izbutita improvizaţie din finalul temei „Night and Day” (autor **Cole Porter**). Edificatoare este capacitatea solistei de a se subsuma, instinctiv dar şi conştient, climatelor specifice melodiilor / tempourilor / tipurilor de trăire tipice temelor abordate: de la fiorul liric la consistenţă a imagisticii, până la potenţialul dinamic extrovertit.

Cel mai prolific improvizator din grup se vădeşte a fi talentatul, tehnicul, experimentatul pianist **Alexandru Olteanu**, unul dintre cei mai pregnanţi exponenţi ai claviaturii în alb şi negru din noua generaţie a jazz-ului autohton. Dovedind o precoce maturitate interpretativă, pianistul răspunde cu egală dezinvoltură solicitărilor pe care le presupun solourile adaptate unor contexturi diverse precum ***balada***, ***swingul***, ***bossanova***, înveşmântându-le în falduri armonice concordante.

La rândul său apreciatul bassist **Adrian Flautistu** interconectează organic cu soundul şi expresivitatea de ansamblu, detaşându-se solistic atât cu tehnică ***pizzicatto*** cât şi ***arco*** în piesele „Dindi” (**Antonio Carlos Jobim**, **Ray Gilbert**), „I Love The Way You're Breaking My Heart” (**Louis Alter**, **Milton Drake**), „What A Wonderful World” (**Bob Thiele**, **George David Weiss**).

Foarte tânărul baterist **Iulian Nicolau**, încă student la Clasa de percuţie a Universităţii Naţionale de Muzică din Bucureşti, a preferat expectativa de acompaniator, reuşind însă în această ipostază să asigure un ***groove*** (făgaş) metro-ritmic confortabil colegilor de combo.

Cum spuneam, au fost prezenţi în studioul de înregistrări doi invitaţi, saxofonistul **Cătălin Milea**, spirit creativ prin excelenţă, îmbogăţind paleta cu intervenţii solistice de intensă vibraţie în trei dintre secvenţele discului şi percuţionistul cubanez **Gilberto Ortega** care a adăugat ritmului un plus de pulsaţie şi culoare în două dintre cele zece piese.

O notă bună lui **Cristian Marica**, semnatarul utilelor informaţii cuprinse în prezentarea discului.

Dincolo de aceste consemnări de ordin jazzologic, albumul discografic **„Stories Of A Heart”** se doreşte şi autentifică a fi înainte de toate un izvor de reală plăcere auditivă, un prilej de satisfacţie estetică...

Florian LUNGU

Revistă lunară de informare, opinie şi dezbatere editată de UNIUNEA COMPOZITORILOR ŞI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA şi finanţată cu sprijinul MINISTERULUI CULTURII ŞI IDENTITĂŢII NAŢIONALE

A C T U A L I T A T E A M U Z I C A L Ă

Redactor şef: George BALINT
Redactori: Mihai COSMA, Octavian URSULESCU
Editorialist: Liviu DĂNCEANU
Secretar de redacţie: Costin ASLAM

Colegiu redacţional:
Petruţa MĂNIUŢ-COROIU, Mariana POPESCU, Mihaela Silvia ROŞCA, Vasilica STOICIU-FRUNZĂ, Cristina ŞUTEU

Semnează în acest număr:
Dumitru AVAKIAN, Loredana BALTAZAR, Mihai-Alexandru CANCIOVICI, Daniela CARAMAN-FOTEA, Carmen CÂRNECI-CAVASSI, Carmen CHELARU, Lavinia COMAN, Grigore CONSTANTINESCU, Viorel COSMA, Daniela CURCAN, Petre FUGACIU, Oana GEORGESCU, Sorin LERESCU, Florian LUNGU, Carmen MANEA, Doina MOGA, Cristina PASCU, Adrian POP, Mariana POPESCU, Laura SAVA, Marcel SPINEI, Mădălin Alexandru STĂNESCU, Mircea ŞTEFĂNESCU, Cornel ŢĂRANU, Lena VIERU CONTA, Florin-Silviu URSULESCU

www.ucmr.org.ro

Adresa redacţiei: Bucureşti, Calea Victoriei 141, sect. 1, 010071, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67
E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro

TIPOGRAFIA - INTERSIGMA-ERICOM SRL
TEL: 021-242.30.32 ISSN: 1220-742x